

ललितपुर जिल्लाको जिल्ला प्रोफाइल

जिल्ला समन्वय समिति ललितपुर

मानभवन, ललितपुर

फोन नं: ०१-५५५३७४७, ०१-५५३६३१२, Email:- dcclatcoco2075@gmail.com

२०८१

निर्माता
नोबेल विष्ट
(कोअडिनेटर)
कलश एड्भरटार्इजिङ्ग प्रा. लि.
बुद्धनगर, काठमाण्डौ
सम्पर्क नं ०१-४७८५८१८/१९/२०
Email: adkalash@gmail.com

जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय

ललितपुर

मानभवन, बागमती प्रदेश, नेपाल

केही शब्द

मुलुकको राजधानी काठमाण्डौ उपत्यकाको केही भाग र उपत्यका बाहिर केही पहाडी भू-भाग समेटिएको ललितपुर जिल्ला ऐतिहासिक हिसाबले उपत्यकाका ३ वटै शहर मध्ये प्राचीन शहरका रूपमा परिचित छ। मुलुकले संघीय राज्य प्रणाली अवलम्बन गरी राज्य व्यवस्थाको पुनर्संरचना भए पश्चात बागमती प्रदेश अन्तर्गत रहेको यस जिल्लामा ६ वटा स्थानीय तहहरू रहेका छन्। ती स्थानीय तहहरूसँग समन्वय गर्ने र त्यहाँबाट संचालन गरिने आयोजना तथा कार्यक्रमको अनुगमन गर्ने, पृष्ठपोषण प्रदान गर्ने र स्थानीय तहमा समाधान हुन नसकेका विषयहरूका सन्दर्भमा सम्बन्धित स्थानीय तहहरूको अनुरोधमा समाधानका लागि प्रयास गर्ने र आवश्यक परे नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकार समक्ष पुर्याउने र ललितपुर जिल्ला भित्रका संघीय तथा प्रादेशिक कार्यालयहरूबाट सम्पादित कार्यक्रमको अनुगमन गर्ने र पृष्ठपोषण प्रदान गर्ने प्रमुख जिम्मेवारी यस जिल्ला समन्वय समिति ललितपुरले बोकेको छ। ललितपुर जिल्लाको बारेमा जानकारी प्रदान गर्ने उद्देश्यले तयार गरिएको यो जिल्ला प्रोफाइलमा समावेश गरिएका विषयहरूबाट यस जिल्लासँग सम्बन्धित र सरोकारका विषयहरू उजागर भएका छन्। यस भित्र ललितपुर जिल्लाको भौगोलिक पक्ष, ऐतिहासिक पक्ष, जनसांख्यिक विवरण, शिक्षा, स्वास्थ्य, आर्थिक तथा रोजगारीको अवस्था, कृषि, पशु तथा वनजंगलको वस्तुस्थिति लगायत यस जिल्लाका ६ वटै स्थानीय तहका विवरणहरू प्रस्तुत गरिएका छन्। यसैगरी विपद व्यवस्थापन लगायत जिल्लामा भएका सबै संघीय तथा प्रादेशिक कार्यालयहरूका विवरण समावेश गरिएकाले यो प्रोफाइलले यस जिल्लाका बारेमा जान्न र बुझ्न चाहने जो कोहीलाई सहयोग पुर्याउनेछ भन्ने आशा लिएको छु। यो प्रोफाइल तयार गर्ने कलश एड्भरटाईजिङ्ग प्रा लि, निर्माण कार्यलाई मार्गनिर्देश गर्ने जिल्ला समन्वय अधिकारी ज्यू र कर्मचारीहरू तथा जिल्ला समन्वय समितिका पदाधिकारीहरू ज्यू हरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु।

ऋषि देव फुयाँल

जिल्ला समन्वय समिति प्रमुख

जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय

ललितपुर

मानभवन, बागमती प्रदेश, नेपाल

केही शब्द

जिल्ला समन्वय समिति ललितपुरको स्थापना पश्चात पहिलो पटक ललितपुर जिल्लाको वस्तुस्थिति समावेश भएको जिल्ला प्रोफाइल निर्माण गरी सार्वजनिक गर्न पाउँदा खुशी लागेको छ। जिल्ला समन्वय समितिका सम्बन्धमा भएका संवैधानिक व्यवस्था संघीय तथा प्रादेशिक ऐन, नियमावलीका साथै अन्य कानूनी व्यवस्थामा समेटिएका प्रावधानहरू लगायत जिल्ला समन्वय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार आदि विषयहरू यस जिल्ला प्रोफाइलमा समावेश गरिएको छ। यस ललितपुर जिल्लाको परिचय, जनसांख्यिक अवस्था र वस्तुस्थितिका बारेमा जानकारी गराउने, शिक्षा र स्वास्थ्य लगायत कृषि तथा वनसँग सम्बन्धित विषयहरूका साथै शान्ति सुरक्षाको दायित्व र जिम्मेवारी बोकेका निकायहरू सँग सम्बन्धित विषयहरूका साथै जिल्लाका ६ वटा स्थानीय तहका विवरणहरू समेटेर यो जिल्ला प्रोफाइल तयार गरिएको छ। ललितपुर जिल्लाको विकाससँग सम्बन्धित गतिविधिहरू र सन्तुलित विकासका लागि जिल्लामा रहेका विकास योजना तथा कार्यक्रम संचालन गर्ने सबै कार्यालयहरू तथा निकायहरूसँग समन्वय गर्ने र प्रहरी तथा प्रशासन सँग नजीक रहेर सर्वसाधारण जनतालाई सरल, सहज र पहुँचयोग्य सेवा प्राप्त गर्ने वातावरण निर्माण गर्ने देखि जनताको सुरक्षाका लागि समेत जिल्ला समन्वय समिति ललितपुरले प्रभावकारी भूमिका खेल्नुपर्ने हुन्छ। यसमा समावेश गरिएका तथ्यांक र विवरणबाट जिल्लाका बारेमा जानकारी प्राप्त गर्न सकिने अपेक्षा गरिएको छ। यस प्रोफाइल तयार गर्ने कलश एडभरटाईजिङ्ग प्रा लि तथा सहजीकरणमा भूमिका खेल्ने जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुख ज्यू तथा पदाधिकारी ज्यू हरू र मेरा सहकर्मी कर्मचारी साथीहरू धन्यवादका पात्र हुनुहुन्छ। अन्त्यमा, यस प्रोफाइल अध्ययन गरी आगामी दिनका लागि यसलाई अझ उत्कृष्ट बनाउन तपाईंहरूबाट रचनात्मक सुझावको अपेक्षा गर्दछु।

दिनेश प्रसाद थानी
जिल्ला समन्वय अधिकारी

जिल्ला समन्वय समिति ललितपुरका हालका पदाधिकारीहरु

ऋषि देव फुयाँल
प्रमुख

रामलाल थिङ
उप प्रमुख

हरिहर कार्की
सदस्य

दिनेश घोरासाईने
सदस्य

सुवेर बहादुर पहरी
सदस्य

गिता खड्का
सदस्य

शोभा महर्जन
सदस्य

शोभा कार्की
सदस्य

साधुराम श्रेष्ठ
सदस्य

जिल्ला समन्वय समिति ललितपुरमा हाल कार्यरत कर्मचारीहरु

दिनेश प्रसाद थानी
जिल्ला समन्वय अधिकारी

निता कुमारी ईसर
इन्जिनियर

अञ्जली लिम्बु
शाखा अधिकृत

उमादेवी भुसाल
नायव सुब्बा

केशव पन्थी
लेखापाल

सनम रेग्मी
खरिदार

राज कुमार घले
नायव सुब्बा सचिवालय

भुवन प्रसाद पाण्डे
कार्यालय सहयोगी

गोपाल राज बस्नेत
कार्यालय सहयोगी

सुर्यमान खपे श्रेष्ठ
सवारी चालक

देव प्रसाद गौतम
सवारी चालक

सुदिप महर्जन
सवारी चालक

विषयसूची

खण्ड १: जिल्लाको परिचयात्मक विवरण	१
१.१ परिचय	१
१.२ जिल्लाको फैलावट	१
१.३ भौगोलिक स्थिति	२
१.४ जलवायू	२
१.५ हावापानी	२
१.५.१ सम उष्ण प्रदेशीय हावापानी	२
१.५.२ न्यानो समशीतोष्ण हावापानी	२
१.५.३ ठण्डा समसितोष्ण हावापानी	३
१.६ सापेक्षिक आद्रता	३
१.७ भू-धरातल	३
१.८ जल सम्पदा	३
१.९ जिल्लाको नामांकरण	४
१.१० धार्मिक तथा पर्यटकीय क्षेत्र	७
१.११ खेलकुद	८
१.१२ यातायात	१०
१.१२.१ वैकल्पिक राजमार्ग	१०
१.१३ राजनीतिक विभाजन	११
१.१४ प्रशासनिक विभाजन	१३
खण्ड २ : जनसाँङ्ख्यिक अवस्था	१५
२.१ जनसङ्ख्याको महत्व आवश्यकता/	१५
२.२ राष्ट्रिय जनगणना	१५
२.३ महत्वपूर्ण तथ्याङ्किक परिभाषा	१६
२.३.१ जनगणना विधि	१६
२.३.२ घर परिवार	१७

२.३.३ परिवार मुली	१७
२.३.४ अपाङ्गता	१७
२.४ जनसाङ्ख्यिक विवरण	१८
२.४.१ उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या	१९
२.४.२ घरआवासीय इकाइको बनौट/	२४
२.४.३ खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन	२५
२.४.४ बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने साधन	२६
२.४.५ परिवारले उपयोग गरेका साधन र सुविधा	२७
२.४.६ जातजाती अनुसार जनसंख्या	२८
२.४.७ मातृभाषा अनुसार जनसंख्या	३२
२.४.८ धर्म अनुसार जिल्लाको जनसङ्ख्या	३५
२.५ व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा यसका सूचकहरू	३९
२.५.१ जन्म दर्ता	४०
२.५.२ मृत्यु दर्ता	४३
२.५.३ बसाई सराई	४५
२.६ अपाङ्गता	६०
२.६.१ स्थानीय तहअनुसार अपाङ्गताको प्रकृतिको आधारमा जनसङ्ख्याको विवरण	६३
खण्ड ३: जिल्ला समन्वय समिति र स्थानीय तह	६४
३.१ जिल्ला समन्वय समिति	६४
३.१.१ जिल्ला समन्वय समिति ललितपुरका हालका पदाधिकारीहरू	६६
३.१.२ जिल्ला समन्वय समितिका जिल्ला समन्वय अधिकारीहरू	६७
३.१.३ जिल्ला समन्वय समिति ललितपुरमा हाल कार्यरत कर्मचारीहरू	६७
३.१.४ जिल्ला समन्वय समितिका पूर्व पदाधिकारीहरू	६८
३.२ स्थानीय तह	६८
३.२.१ स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरू	६९
३.२.२ स्थानीय तहमा हाल कार्यरत प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरू	७२
खण्ड ४: आर्थिक तथा रोजगारीको अवस्था	७३
४.१ उमेर, लिङ्ग र पेशा अनुसार आर्थिक रूपले सक्रिय जनसङ्ख्या	७३
४.२ जनसङ्ख्याको अनुपातमा रोजगारीको अवस्था	८७

४.३ दश वर्ष र सोभन्दा माथिका बेरोजगार जनशक्ति	८८
खण्ड ५ :शिक्षा	८९
५.१ जिल्लाको शैक्षिक अवस्था	८९
५.१.१ विद्यालय विवरण सामुदायिक :	८९
५.१.२ संस्थागत विद्यालयको विवरण	९५
५.१.३ सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरु	१०५
खण्ड ६: स्वास्थ्य	१०७
६.१ स्वास्थ्यको महत्व र सम्बन्धित निकायको भूमिकाहरु	१०७
६.२ जिल्लामा स्थित स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने ईकाईहरु	१०८
६.३ जिल्लामा रहेका अस्पतालहरु	१०९
६.४ स्थानीय तहमा रहेका स्वास्थ्य ईकाईहरु	११०
६.५ स्थानिय तह अनुसार स्वास्थ्य संस्थाको विवरण	१११
खण्ड ७: कृषि, पशु तथा वन	११४
७.१ कृषि	११४
७.१.१ राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८	११४
७.१.२ मुख्य खाद्यान्न बालीहरुको उत्पादन विवरण (२०८०/२०७९ .व.आ)	११५
७.१.३ जिल्लामा तरकारी तथा मसला बालीहरुको उत्पादन विवरण (८०/२०७९.व.आ)	११६
७.१.४ ललितपुर जिल्लामा फलफूल बालीको तथ्यांक विवरण (८०/२०७९.व.आ)	११८
७.१.५ जिल्लाका स्थानीय तहहरुमा बालीको प्राथमिकता	११९
७.२ पशुपंक्षी-	१२३
७.२.१ पशुपंक्षीको संक्षिप्त विवरण	१२३
७.२.२ कार्यक्रम सञ्चालन गर्न प्राथमिकता प्राप्त स्थानीय तहहरुको विवरण	१२३
७.३ वन	१२४
७.३.१ हावापानीका आधारमा वनका प्रकार	१२५
७.३.२ व्यवस्थापनको आधारमा	१२५
खण्ड ८: अन्य पक्षहरु र सम्बन्धित निकायहरु	१२७
८.१ जिल्लास्थित सरकारी कार्यालय र त्यहाँका प्रमुखहरु	१२७

८.२ विपद् व्यवस्थापन	१३०
८.२.१ जिल्लास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	१३०
८.२.२ विषयगत क्षेत्र, अगुवा तथा सहयोगी संस्थाहरु	१३१
८.३ जिल्ला प्रहरी परिसर तथा मातहतका इकाईको विवरण	१३२
८.४ तालिकाहरु	१३३

खण्ड १: जिल्लाको परिचयात्मक विवरण

१.१ परिचय

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको ७ वटा प्रदेश मध्यको एक वागमती प्रदेश अन्तर्गतका १३ वटा जिल्ला मध्यको ललितपुर जिल्ला काठमाडौं उपत्यकाका तीन जिल्लाहरूमध्ये दक्षिणी भेगमा अवस्थित रहेको छ । हिन्दु तथा बौद्धहरूको पवित्र एवं प्रसिद्ध कृष्ण मन्दिर, अशोक स्तूप, महाबौद्ध, पाटन दरबार स्क्वायर, बंगलामुखी मन्दिर, विशंखुनारायण, कालेश्वर महादेवस्थान, बज्रबाराही, मछिन्द्रनाथ लगायत विभिन्न मठमन्दिर, पाटी-पौवा, स्तम्भहरू एवं सदर चिडियाखाना (जावलाखेल) तथा वनस्पति उद्यान (गोदावरी) रहनुले यस जिल्लाको प्रतिष्ठा नेपालको साथै विश्वमा समेत विस्तारित हुन पुगेको छ । ऐतिहासिक र पुरातात्विक सम्पदाले भरिपूर्ण पाटन दरबार स्क्वायरलाई युनेस्कोले विश्व सम्पदा सूचीमा समावेश गरेको छ ।

भौगोलिक बनावट, हावापानी, वनजङ्गल, नदीनाला र ताल, विभिन्न जनजातीहरूको रहनसहन, भेषभूषा आदिको विविधताले गर्दा यस जिल्लाले विशिष्ट महत्व बोकेको छ । काठमाडौं उपत्यकाका तीन जिल्लाहरू मध्ये ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक रूपले सम्पन्न जिल्ला हो, यसै कारणले नेपालको मानचित्रमा ललितपुर जिल्लाले ७७ जिल्लाहरू मध्ये आफ्नो गौरवमय प्रतिष्ठालाई जोगाएको छ । यस जिल्लाको भौगोलिक बनावट, हावापानी, वन-जङ्गलको विविधता, नदी-नाला र ताल, विभिन्न जनजातिहरूको रहन-सहन, भेष-भुषा आदिको विविधताका कारणले समेत यस जिल्लाको आफ्नै ऐतिहासिक महत्व रहेको छ ।

१.२ जिल्लाको फैलावट

आक्षाशः २७ डिग्री २२ मिनेट देखि २८ डिग्री ५० मिनेट उत्तरी आक्षांश

देशान्तरः ८५ डिग्री १४ मिनेट देखि ८५ मिनेट २६ डिग्री पूर्वी देशान्तर

भौगोलिक सिमाना :

पूर्वमा: काभ्रेपलान्चोक, भक्तपुर

पश्चिमः काठमाण्डौ, मकवानपुर

उत्तरः भक्तपुर, काठमाण्डौ

दक्षिणः मकवानपुर

१.३ भौगोलिक स्थिति

क्षेत्रफल: ३८५ वर्ग किलो मिटर ।

उचाई: समुद्र सतह देखि ४३४ मिटर देखि २८३१ मिटर सम्म रहेको छ ।

ओगटेको क्षेत्रफल: यस जिल्लाले नेपालको कुल क्षेत्रफलको करिब ०.२६६% भाग ओगटेको छ ।

१.४ जलवायू

अधिकतम तापक्रम: २३.६ डिग्री सेल्सियस

न्यूनतम तापक्रम: १०.७ डिग्री सेल्सियस रहेको छ ।

औषत वार्षिक वर्षा सरदर: १२३२.६ मिलिमिटर रहेको छ ।

१.५ हावापानी

हावापानी: सामान्यतया समग्र जिल्लाको हावापानी समशितोष्ण रहेको छ ।

जिल्लाको भु-धरातलिय हिसाव देहाय वमोजिमका हावापानी रहेको पाइन्छ ।

१.५.१ सम उष्ण प्रदेशीय हावापानी

जिल्लाको दक्षिणी क्षेत्रमा पर्ने समूद्र सतह भन्दा १,००० मिटर माथिसम्म रहेको भू-भाग विशेषतया: जलाधार क्षेत्रको खोंचहरूमा यस प्रकारको हावापानी पाइन्छ। यस क्षेत्रमा वार्षिक सरदर औषत तापक्रम २० डिग्री सेल्सियस रहन्छ।

१.५.२ न्यानो समशीतोष्ण हावापानी

ललितपुर जिल्लाको महाभारत पर्वत श्रृंखलाको १,००० देखि २,००० मिटरसम्मको भू-भागमा यस प्रकारको हावापानी पाइन्छ। वार्षिक सरदर औषत तापक्रम १५ देखि २० डिग्री सेल्सियस रहेको छ भने यस क्षेत्रमा सरदर वार्षिक वर्षा २,००० देखि २,४०० मिलिमिटर रहेको छ।

१.५.३ ठण्डा समसितोष्ण हावापानी

यस प्रकारको हावापानी विशेषतया: महाभारत पर्वत श्रृंखलाको उच्च भू-भाग अर्थात २,००० मिटर भन्दा उचाईको क्षेत्रमा पाइन्छ। वार्षिक सरदर औषत तापक्रम १० देखि १५ डिग्री सेल्सियस रहने यो क्षेत्रमा वार्षिक वर्षा भने १,३०० देखि २,००० मिलिमिटर रहेको छ।

१.६ सापेक्षिक आद्रता

जिल्लाको सरदर सापेक्षित आद्रता ५० देखि ८०% रहेको छ।

१.७ भू-धरातल

यस जिल्लाको भु-धरातल मध्ये करिव एक तिहाई भाग उपत्यका भित्र र दुई तिहाई भाग पहाड तथा दुर्गम क्षेत्रहरूमा पर्दछ। यस जिल्लाको दुर्गम स्थानहरूमा ठुलादुर्लुङ, कालेश्वर, प्यूटार, माल्टा, आश्रड, चन्द्रपुर आदि पर्दछन्।

१.८ जल सम्पदा

पानीको श्रोतको रूपमा नदी नालाहरू तथा मुहानहरू यस जिल्लामा प्रचुर मात्रामा रहेको छन्। यस जिल्लामा टुङगुन खोला र नल्लु खोला लगाएत ६५ वटा नदी तथा खोलाहरू रहेका छन् भने यसको कूल लम्बाई ३१४.९ कि.मी .रहेको छ । यस जिल्लालाई बागमती नदीले तिनतिरवाट घेरेको छ । काठमाडौंको उत्तरी सीमा शिवपुरी लेकमा उत्पत्ति भै दक्षिणतर्फ बग्ने यो नदी शंखमूल दोभानदेखि यो जिल्लाको उत्तर सीमा टेकु दोभानमा बिष्णुमती खोला यसमा मिसिन्छ । त्यहाँदेखि यो नदी यस जिल्लाको पश्चिम सीमाको रूपमा दक्षिणतिर बग्दछ। यो जिल्लाको पहाडी भागमा उत्पत्ति हुने सबै खाले खोलाहरू बागमती नदीको सहायकहरू हुन्। प्रमुख खोलाहरू यस प्रकार छन्: गोदावरी खोला

त्रिवेणी डाँडा तथा फूलचोकी डाँडावाट उत्पत्ति भएका चिसापानी र ढुंगेपानी खोल्साहरू मिली बनेको गोदावरी खोला सिधा उत्तर बगेर लुभु खोला, मोटीटार नजिकै चारखण्डे खोलाको पानी सहित हनुमन्ते खोलामा मिसिन पुग्छ। गोदावरी कुण्डको पानी पनि यसैमा मिल्ने हुँदा यस खोलाको धार्मिक महत्व पनि छ ।

कोङ्कु खोला

काठमाडौं उपत्यकाको दक्षिण सीमाको रूपमा रहेको भगवानडांडाको उत्तरी ढालमा उत्पत्ति भएको पानीवाट बनेको यो खोला पनि बडीखेल, झौखेल, धापाखेल, इमाडोल, कोङ्कु तथा पाटन शहरको पुर्वबाट उत्तरतिर गएर मनहरा खोलामा मिसिएको छ । यसलाई कर्मनाशा खोलाको नामले पनि प्रसिद्ध छ ।

नख्खु खोला

काठमाडौं उपत्यकाभन्दा बाहिरको दक्षिण पहाडी भेगबाट उपत्यकाभित्र बग्ने यसको विशेषता हो । यसरी यो पनि दक्षिणबाट उत्तरतिर बगेको छ । दक्षिणबाट उपत्यकाभित्र पसेपछि यो खोला चापाँगाउँ र सलेनटारको बीचबाट बुङ्गमती, सैंबु, नख्खुडोल हुँदै पश्चिम माडिएर चोभार डांडा भएर बागमती नदीमा मिसिन्छ ।

खानी खोला

नांगी डांडा तथा देउराली डांडाबाट आएको ठोत्ने खोला र दरको जुम्का तथा महाभारत पर्वत श्रृङ्खलाको कालेस्वरी डांडाको उत्तरी ढालबाट उत्पत्ति भएको टुडनु खोला मिसिएर यो खोला बनेको छ । यहाँ चन्दनपुर, बुखेल, मनिखेल, इकुडोल आदि खेती गर्न लायक बेंसी तथा टारहरू छन् । माछाको लागि प्रख्यात यो खोला पनि अन्तमा बागमती नदीमा मिसिन्छ ।

दर्लुङ्ग खोला

महाभारतको देउराली डांडाको दक्षिण ढालमा उत्पत्ति भएको यो खोलाले दक्षिण भागमा जिल्लाको पुर्वी सीमानाको काम गरेको छ । यो पछि गएर दोभान भन्ने ठाउँमा बागमती नदीमा मिसिन्छ । ललितपुर जिल्लामा रहेका अन्य जलभण्डारका स्रोतहरू ताल तथा पोखरीहरूमा ग्वाल दह, कटुवाल दह, धापाखेलमा नाग दह, इमाडोलको बोझो पोखरी, गोदावरी कुण्ड, लेलेमा सरस्वती कुण्ड इत्यादी हुन् ।

१.९ जिल्लाको नामांकरण

यस जिल्लाको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि नियाल्दा लिच्छवीकालमा यसलाई यूपग्रामद्रङ्ग भनिन्थ्यो । लिच्छवीकालमा जनताहरू प्रायः एकै ठाउँमा गुजमुच्चिएर नबसी छरिएर बस्ती बसाएर रहने इच्छाले विभिन्न भेकमा संगसंगै जस्तै अनेक विकसित ग्रामहरू बनाएर त्यसलाई जोड्ने मूल सडक बिच-बिचमा मान बिहार आदि अनेक प्रसिद्ध विहारहरू बनाएका थिए । पछि यी ग्रामहरू र बिहारहरू संगै गांसिएपछि एक शहरको रूप लियो । पहिलेका ग्रामहरू पछि टोलको रूपमा परिणत भए । ठूल-ठूला

कमल पोखरीहरू धारा पाटीपौवा उद्योग व्यवसाय आदिले गर्दा रमणीय शहरको रूपमा परिणत भएपछी यसलाई ललितपुरको नामाकरण गरेको हो भन्ने उल्लेख पाइन्छ।

त्यस्तै गरी पौराणिक कथा अनुसार एक समय उपत्यकामा १२ वर्षसम्म जलवृष्टि नभै सुख्खा परेको हुनाले त्यसबाट छुटकारा दिलाउन मत्स्येन्द्रनाथले मात्र सक्ने भन्ने निधो भएपछी भक्तपुरका राजा कान्तिपुरका आचार्य र ललितपुरका एक कृषक ज्यापू भारतको आसाम प्रदेशको कामारु कामक्षमा गई साधनाको बलले उपत्यकामा ल्याएको मत्स्येन्द्रनाथलाई कुन नगरमा स्थापित गर्ने भन्ने विषयमा तिनवटै नगर बिच मतभेद हुँदा तिन नगरको सबैभन्दा बयोवृद्ध जो छ त्यसलाई निर्णय गराउने निधो भएछ। त्यस अनुसार ललितपुरका ललित भन्ने एक कृषक बढी उमेर भएकोलाई ७ ओटा ओखलमाथि चढाई उपस्थित जनसमूहलाई निर्णय सुनाउन लगाउँदा उनले भक्तपुरका राजा तथा कान्तिपुरका आचार्यको भूमीका समेत वास्ता नगरी मत्स्येन्द्रनाथ बोकेर ल्याउने मानिस ललितपुरको भएकोले सोही व्यक्तिको नगरमा स्थापित गर्नुपर्दछ भनी निर्णय दिएको हुँदा सातैवटा ओखल समेत उक्त वृद्ध भासिएको हुनाले उक्त स्थानलाई ललितपत्तन भन्ने नामाकरण गरिएको थियो। कालान्तरमा सोही ठाउँको नामबाट ललितपुर तथा पाटन भन्ने नामहरू देखा परेको भनिन्छ। त्यस्तै गरी अर्को किम्बदन्ती अनुसार ललितारण्य भन्ने वन फाँडेर वस्ती विकास गरिएको हुनाले उक्त नगरलाई ललितपुर भनिएको र कालान्तरमा यसैको नामबाट ललितपुर जिल्ला नामकरण भएको हो पनि भनिन्छ।

ऐतिहासिक पक्ष

काठमाण्डौ उपत्यकाका प्रसिद्ध तीन शहरहरू मध्ये ललितपुर सबभन्दा पुरानो शहर मानिन्छ। यस शहरलाई प्राचीन कालदेखि हालसम्म समय अनुसार विभिन्न नामले चिनिदै आएको छ। जस्तै यल, युपग्राम, ललितपत्तन, ललितपुरी, मानिङ्गल, पाटन आदी। साहित्यिक श्रोत र जनश्रुतिअनुसार ललितपुर शहर किरातकालमा नै स्थापना भैसकेको थियो। उक्त जनश्रुति अनुसार ललितपुरको अर्को नाम यल पहिलो किराती राजा यलम्बरको नामबाट राखिएको हो। जनश्रुति तथा यहाँको ऋतिरिवाज पनि ललितपुर शहर र किराँतहरूको प्राचीन सम्बन्ध देखाउन सहयोग गर्दछ। क्वालखु स्थित पट्को डोँ (किरात दरवार) ८०० किराती मारिएको ठाउँ भनि चिनिने च्यासल, हालसम्म पनि किरातीहरू वर्षको एकपटक आई पूजा गर्नु पर्ने त्यागल स्थित सिद्धिलक्ष्मी मन्दिरको परिसरमा रहेका देवताहरू, तिखिदेवल स्थित शिवजीको मन्दिर आदिले किराँत र ललितपुरको प्राचीन सम्बन्ध थियो भन्ने प्रष्ट हुन्छ।

यस शहरको प्राचीनताको बारेमा प्रमाणित रूपमा प्रकाश पार्ने पुरातात्विक श्रोतहरूको अभाव छ । तर केही वंशावलीहरूले भारतका मौर्य सम्राट अशोक इ.पू. २५० तिर काठमाडौँ उपत्यकाको भ्रमण गरेको र उनले ललितपुरको चारकुना चार र विचमा एक समेत गरेर पाँच स्तूपको स्थापना गरेको कुरा उल्लेख गरेका छन् । हालसम्म पनि ललितपुर चारदिशामा चारवटा प्राचीन स्तुपहरू रहेका छन् । जुन अशोक स्तुपको नामले प्रख्यात छ ।

ललितपुर क्षेत्रमा प्राचीन समयदेखि नै बस्ती बसिसकेको र एउटा केन्द्रको रूपमा विकास भैसकेको कुरामा दुई मत छैन । लिच्छविकालमा यो क्षेत्र युपग्राम नामले चिनिन्थ्यो । यहाँ पूर्व दिशामा दीपावती नगर (गईट) दक्षिण दिशामा मतीनगर (लगनखेल), पश्चिम दिशामा शिलापुर दानागिरि (पुल्चोक), उत्तर दिशामा ललितारण्य (कुम्भेश्वर) र मध्य भागमा स्वस्तिक आकारको मंगलबजार रहेको वर्णन पाइन्छ । त्यस्तैगरी पूर्व दिशामा श्री बालकुमारी, दक्षिण दिशामा बटुकभैरव र श्रीमहालक्ष्मी, पश्चिम दिशामा खड्गयोगिनी र उत्तर दिशामा चामुण्डादेवी रहेको छ । लिच्छवी कालका पुरातात्विक श्रोतहरू अभिलेख, मूर्ति, ढुङ्गेधारा, जलद्रोणी आदि प्रसस्तै मात्रामा प्राप्त भएबाट लिच्छविकालमा ललितपुर पूर्ण रूपमा विकास भै सकेको बुझिन्छ । यहाँ रहेका २४ वटाभन्दा बढी लिच्छविकालिन शिलालेख, पहिलो शताब्दीको च्यासलको गजलक्ष्मी, हौगलको हारती, बगलामुखिको मातृकाहरूको मूर्ति, सिकुबहीको उमामहेश्वर, चण्डेश्वरी मन्दिर अगाडिको उमामहेश्वरको मूर्ति, खर्पिँछे भैरव मन्दिरको परिसरमा रहेको शिलालेख सहितको जलद्रोणी, अभिलेख सहितको ढुङ्गेधारा आदि प्राप्त भएबाट लिच्छविकालको युपग्रामको बनौट कला कौशल केही विकास हुन्दै आएको बुझिन्छ । हालसम्म यस ललितपुर उप-महानगरपालिका क्षेत्रमा २४ वटा लिच्छविकालका शिलापत्रहरू पाइएका छन् । आजसम्म प्राप्त शिलालेखहरू मध्ये पहिलो अभिलेख स्वथ टोलको संवत् ४११ को अभिलेखलाई पनि लिन सकिन्छ ।

त्यस्तैगरी पाटन बाहालुखाको सम्वत् ४३५ को दण्डनायक र सर्वदण्डनायकको उल्लेख परेको छ भने सम्वत् ६७ को नरेन्द्रदेवको अभिलेखमा युपग्राम, भट्ट र माप्चोक अधिकरणको अधिकार हटाईएको ब्यहोरा परेको छ । यहि लिच्छविकालको युपग्राम नै पछि गएर पाटन तथा ललितपुर भन्न थालियो । यल, पाटन, ललितपटन, ललितापुरी, ललितपुर, मनिङ्गल आदि नामले प्रख्यात यस नगर मल्लकालमा छुट्टै राज्यको रूपमा रहेको थियो । मध्यकालको बौद्ध धर्म र संस्कृतिको केन्द्रको रूपमा विकास हुनुको साथै कला र संस्कृतिको दृष्टिबाट महत्त्वपूर्ण केन्द्रको रूपमा रहिरह्यो । यसैले आज यस नगरलाई “CITY OF FINE ARTS” नामले चिनिन सफल भएको हो । ललितपुर नगरका भौतिक सम्पदाको प्राचिनता बारे धेरै अगाडिसम्म पुग्नसक्ने प्रमाणहरू नपाइएता पनि

मल्लकालको पूर्वार्धमा बनेका सम्पदाहरू हालसम्म पनि जीवित नै रहेका छन्। बंशावली तथा अन्य केही स्रोतहरूले वरदेवको हजुरबाबुले (राज प्रसाद) दरबार बनाइएको, सन् ११७६ रुद्र देवले पाटन दरबारको एक चोक निर्माण गरेको उल्लेखहरू पाइएको छ।

१.१० धार्मिक तथा पर्यटकीय क्षेत्र

तालिका न १.१०: धार्मिक तथा पर्यटकीय क्षेत्र

क्र.स.	स्थानीय तह	धार्मिक तथा पर्यटकीय क्षेत्र
१	ललितपुर महानगरपालिका	पाटन- अशोक स्तूप, कृष्णमन्दिर, भीमसेनस्थान, कुम्भेश्वर महादेव, मच्छिन्द्र बहाल, मच्छिन्द्रको आमास्थान, वटुक भैरव, महालक्ष्मीस्थान, पञ्चेश्वर महादेव, कानदेवतास्थान, गणेश, कुसुनी कुमार मन्दिर, विष्णुदेवी मन्दिर, पञ्चकन्या, हिरण्य महाविहार, रुद्रवर्ण महाविहार, महापाल -महाबौद्ध, बालकुमारी, महालक्ष्मी अक्षेश्वर महाविहार, शङ्खमूल, चिडियाघर बुंगमती- कार्यविनायक, चुनदेवी मन्दिर, छम्पीदेवी मन्दिर, रातो मच्छिन्द्रनाथ, कालभैरव खोकना श्री काली, श्री रुद्रायणी, श्री बुद्ध विहार
२	गोदावरी नगरपालिका	गोदामचौर- मनकामना मन्दिर, सिमलको भिर, १०८ घमुक्तिनाथ धाम विशङ्खुनारायण - विशङ्खुनारायण गोदावरी- फुल्चोकी मन्दिर, गोदावरी कुण्ड बडिखेल- राम मन्दिर, कृष्ण मन्दिर, तपेश्वर महादेव मन्दिर, चैत्र पुर्णिमामा रथ यात्रा गर्ने गणेश र देवीको मन्दिर लेले- तिलेश्वर महादेव तथा सरस्वती कुण्ड,लेले मनकामना मन्दिर, टीकाभैरव मन्दिर, बालकुमारी मन्दिर, जय-कुमारी मन्दिर टिकाभैरव-सिकाली देवी मन्दिर, दोउराली भञ्ज्याङ्ग क्षेत्र (ठेंचो धार्मिक क्षेत्र-बम्राहयणी मन्दिर, बालकुमारी मन्दिर,नव दुर्गा मन्दिर,ढलेश्वर महादेव,दुग्धेश्वर महादेव मन्दिर,भिङ्गारेश्वर महादेव मन्दिर)
३	महालक्ष्मी नगरपालिका	सिद्धिपुर-धर्मचक्र महाविहार,गणेश मन्दिर,भैरव मन्दिर,बालकुमारी मन्दिर,सिद्धेश्वर मन्दिर, भिमसेन मन्दिर,न्हु-पखु, भिमसेन पोखरी,

क्र.स.	स्थानीय तह	धार्मिक तथा पर्यटकीय क्षेत्र
		सती पोखरी, सिद्धि मंगल बुद्ध विहार, बुद्ध विहार, बुद्ध राधेश्वर टिकाथली-वोगतेश्वर महादेव, राधाकृष्ण मन्दिर, भगवती मन्दिर, पञ्चेश्वर महादेव लुबु-महालक्ष्मी मन्दिर लामाटार- सिंग् ऋषि गुफा, मनमोहा भ्यु टावर, गणेशमान पार्क
४	बागमती गाउँपालिका	इकुडोल-बुद्धविहार गम्दी-नारायणी मन्दिर भट्टेडाँडा-तीनपाने राडर प्युटार-चमेरो गुफा
५	महाकाल गाउँपालिका	बुखेल- विमिरे चौर, चमेरो गुफा मानिखेल- सिम्बा झरना गोटिखेल - वैतन्गी धाम, कालेश्वर महादेव, महाकाल मन्दिर, चुनदुङ्गा
६	कोन्ज्योसोम गाउँपालिका	चौघरे-श्री बाघ भैरव, सेती देवी मन्दिर शंखु-कृष्ण मन्दिर, छयोदेन गुम्बा दलचोकी-मनकामना मन्दिर नल्लु-पाथेभार मन्दिर, देवीथान मन्दिर भारदेउ- कोन्ज्योसोम प्रतिमा, गुप्तेश्वर मन्दिर, भालेश्वर मन्दिर, भारदेउ छयोदेन गुफा

१.११ खेलकुद

स्वस्थ तथा अनुशासित नागरिक र समाजको सृजना गर्न खेलकुदलाई प्रमुख आधारको रूपमा लिइन्छ । राष्ट्रको प्रतिष्ठा वृद्धि गर्ने र विभिन्न सम्प्रदाय, भाषा तथा संस्कृति एवम् समुदायबीच एकता कायम गरी राष्ट्रिय विकासको अभियानमा एकजुट बनाउन खेलकुदको योगदान महत्वपूर्ण रहेको हुन्छ । नेपालको खेलकुद क्षेत्रलाई विश्वव्यापी मूल्य र मान्यताअनुसार विकास गर्न साङ्गठनिक ढाँचामा समयसापेक्ष सुधार गर्ने तथा सरकारी, गैरसरकारी एवम् निजी क्षेत्रबीच समन्वय, सहकार्य एवम् साझेदारीको वातावरण सिर्जना गरी खेलकुदको विकास र विस्तार गर्दै यसलाई जनजीवनको अभिन्न अङ्ग बनाउने प्रयास भइरहेकै छ । खेलकुदको माध्यमबाट शारीरिक, मानसिक,

बौद्धिक, संवेगात्मक र नैतिकवान् मानव संशाधनको विकास गरी अनुशासित र मर्यादित समाज निर्माण गर्दै खेलकुदलाई रोजगारमूलक व्यवसायको रूपमा समेत स्थापित गर्न स्थानीय तहदेखि नै कार्यक्रम सञ्चालन गरी “सबैको लागि खेलकुद” भन्ने अभियानलाई साकार पार्न खेलकुदसँग सम्बन्धित पूर्वाधार निर्माण, प्रशिक्षण, प्रतियोगिता र प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न सम्बन्धित निकाय तथा संघ संस्थाहरू क्रियाशील रहेको देखिन्छ ।

राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्को प्रत्यक्ष संम्लगलतामा यस जिल्लामा निम्न खेलकुद/खेलकुद मैदान रहेका छन् ।

तालिका नं१.११: खेलकुद/खेलकुद मैदान

क्र.स.	विवरण	सङ्ख्या	ठेगाना
१	फुटबल मैदान	१	च्यासल
२	फुटबल मैदान	१	सातदोबाटो
३	पौडि पोखरी	१	सातदोबाटो
४	सुटिङ्ग रेन्ज	१	सातदोबाटो
५	बक्सिङ्ग	१	सातदोबाटो
६	कराते	१	सातदोबाटो
७	टेक्वान्डो	१	सातदोबाटो
८	स्क्वास	१	सातदोबाटो
९	टेनीस	१	सातदोबाटो

यी बाहेकका अन्य विभिन्न खेलकुद मैदानहरू सम्बन्धित क्लब, संघ-संस्थाहरू तथा स्थानीय तहहरूले सञ्चालन गर्दै आएका छन् ।

१.१२ यातायात

यस जिल्लाको पहाडी क्षेत्रमा बाहेक उपत्यकामा धेरैजसो सडक यातायातको सुविधा रहको छ । जिल्लाको मुख्य वसपार्क लगनखेलबाट मुख्य मुख्य ठाउँसम्मको दुरीलाई निम्नाअनुसार तालिकाबद्ध गरिएको छः

क्र.स.	ठाउँ	दुरी (कि.मी.)
१	लामाटार	९
२	चापागाउँ	७
३	गोदावरी	७
४	छपेली(भट्टेडाँडा)	३२
५	चन्दनपुर	५३

त्यसैगरी बुंगमती-टिकाभैरव ७ किलोमिटर, लेले भञ्ज्याङ-चिहानडाँडा २ किलोमिटर, दल्चोकी-शङ्खु-इकुडोल सडक १५ किलोमिटर, बगुवा आश्रङ्ग-गिम्दी-ठूला दुर्लुङ्ग-ठाँटी भञ्ज्याङ १६ किलोमिटर, चन्दनपुर-ससिपा भञ्ज्याङ-ठाँटी भञ्ज्याङ ७.५ किलोमिटर र रातोमाटे खोर भञ्ज्याङ-कालेश्वर १५ किलोमिटर कच्ची बाटो निर्माण भएका छन्। यस्ता बाटाहरूमा हिउँदमा मात्र सवारी साधन चल्नुका साथै वर्षायाममा बाढी पहिरोको कारण यातायातमा अवरोध उत्पन्न भैरहेको छ।

१.१२.१ वैकल्पिक राजमार्ग

ललितपुर जिल्लालाई तराईसँग जोड्ने वैकल्पिक राजमार्गका रूपमा हाल कान्ति लोकपथ निर्माण भइरहेको छ। यसको कुल लम्बाई ८७ किलोमिटर रहेको छ । ललितपुरको केन्द्रबाट करिब ३४ किलोमिटर दुरीमा बागमती नदी माथी १०५ मिटर लम्बाई र ८.५ चौडाईको स्टील पुल निर्माण गर्न सके यो बाटो सञ्चालनमा ल्याउन सकिनेछ।

त्यसैगरी दुर्गम क्षेत्रका गाउँहरू/बस्तीहरू लाभान्वित हुने ४५ किलोमिटरको लेले-चन्दनपुर सडकले पूर्णता पाएमा त्यस क्षेत्रका कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनले बजार प्राप्त गरी गरीबी निवारणमा ठूलो टेवा मिल्नेछ। ललितपुरको ग्वाको लामाटारबाट काभ्रेको पनौती जोड्ने करिब ३८ किलोमिटरको सडकले दुई जिल्लाका बासिन्दा मात्र नभई उपत्यकालाई नै लाभ पुग्ने देखिन्छ।

नख्खु करिडोर टिकाभैरवदेखि बल्खु पुलसम्म नख्खु खोलाको किनारै किनारबाट करिडोरको रूपमा करिब १८ किलोमिटरको सडक निर्माण गर्न सकिएमा चापागाउँदेखि सातदोबाटोको बाटोमा पर्ने

यातायात चापमा कमी आउनुको साथै नयाँ लिङ्ग रोडको रूपमा विस्तार भई यस जिल्लावासीलाई निकै लाभ पुग्ने देखिन्छ।

१.१३ राजनीतिक विभाजन

नेपाल संघीय संरचनामा रुपान्तरित भए पश्चात अनुसार यसको स्वरूपमा परिवर्तन भएसँगै ललितपुर जिल्लाको राजनीतिक विभाजन निम्नानुसार रहेको छ :

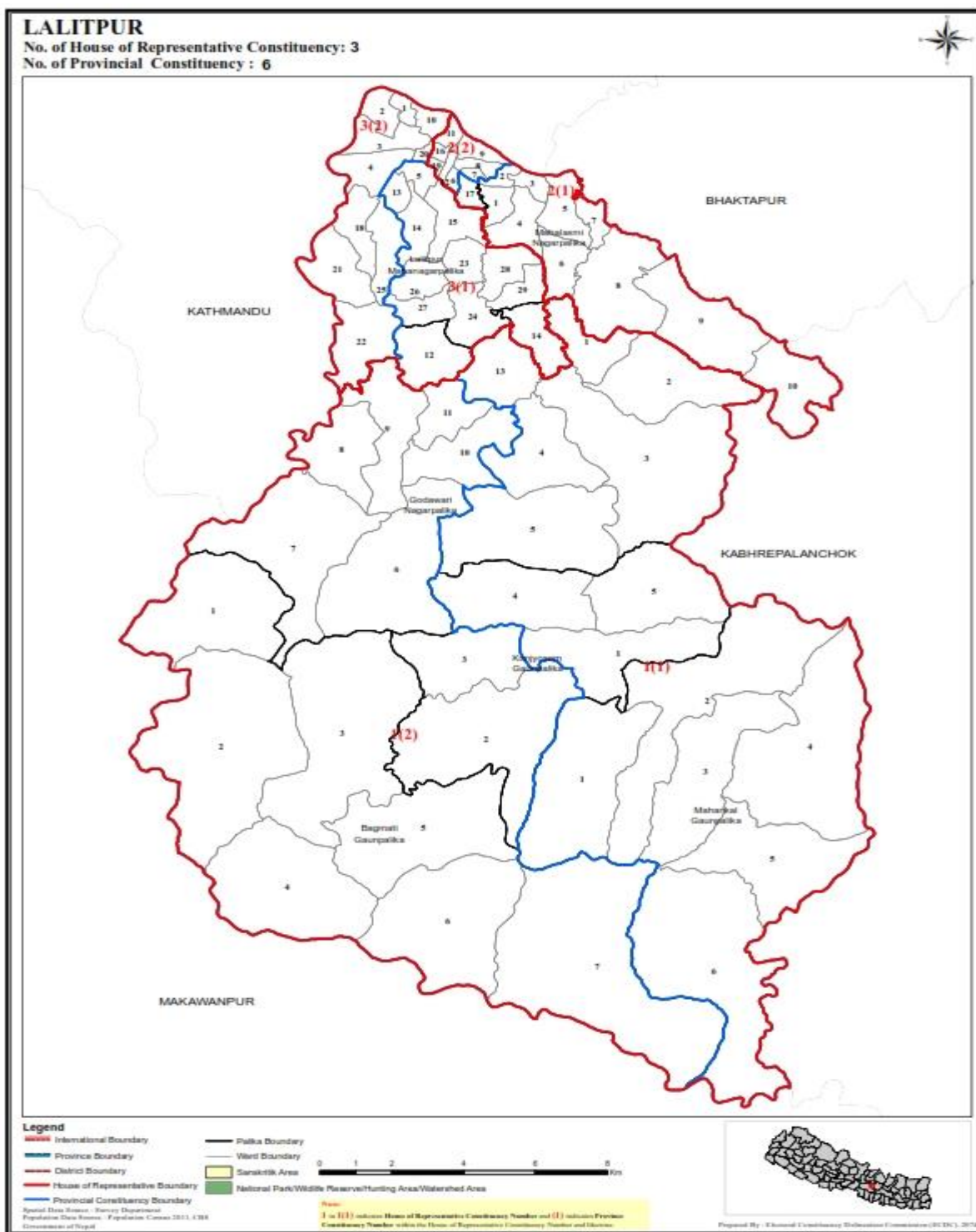
- प्रतिनिधि सभा सदस्य निर्वाचन क्षेत्र सख्या: ३
- प्रदेश सभा सदस्य निर्वाचन क्षेत्र सख्या: ६
- स्थानीय तहको सङ्ख्या : ६
-

वि.स.२०७९ सालको विभिन्न मितिमा सम्पन्न भएका प्रतिनिधि सभा तथा प्रदेश सभामा निर्वाचित प्रतिनिधिहरुको संक्षिप्त विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं.१.१३: प्रतिनिधि सभा तथा प्रदेश सभा सदस्यहरु

क्र.स.	नामथर	तह	निर्वाचित क्षेत्र	मोबाइल नं.
१	उदय शम्सेर राणा	प्रतिनिधि सभा	१	९८५१०६१४२४
२	प्रेम बहादुर महर्जन	प्रतिनिधि सभा	२	९८५१०५२९४६
३	डा. तोसीमा कार्की	प्रतिनिधि सभा	३	९८४३२६७९६० ९७६२४१६०४९
४	मधुसदन पौड्याल	प्रदेश सभा	१(क)	९८५१०८१७७७
५	मिनकृष्ण महर्जन	प्रदेश सभा	१(ख)	९८५१०२५७७७
६	रामेश्वर श्रेष्ठ	प्रदेश सभा	२(क)	९८५१०७८७७३
७	रामकृष्ण चित्रकार	प्रदेश सभा	२(ख)	९८५१०८४४४०
८	रघुनाथ महर्जन	प्रदेश सभा	३(क)	९८५१०३२९९९
९	प्रेमभक्त महर्जन	प्रदेश सभा	३(ख)	९८५१११०७६४
१०	उर्मिला के.सी.			९८५१०४३४७५
११	उर्मिला लामा	प्रदेश सभा		९८४१०४९४६७
१२	अप्सरा घिमिरे			९८५१०८६५१६

(श्रोत:जिल्ला समन्वय समिति)

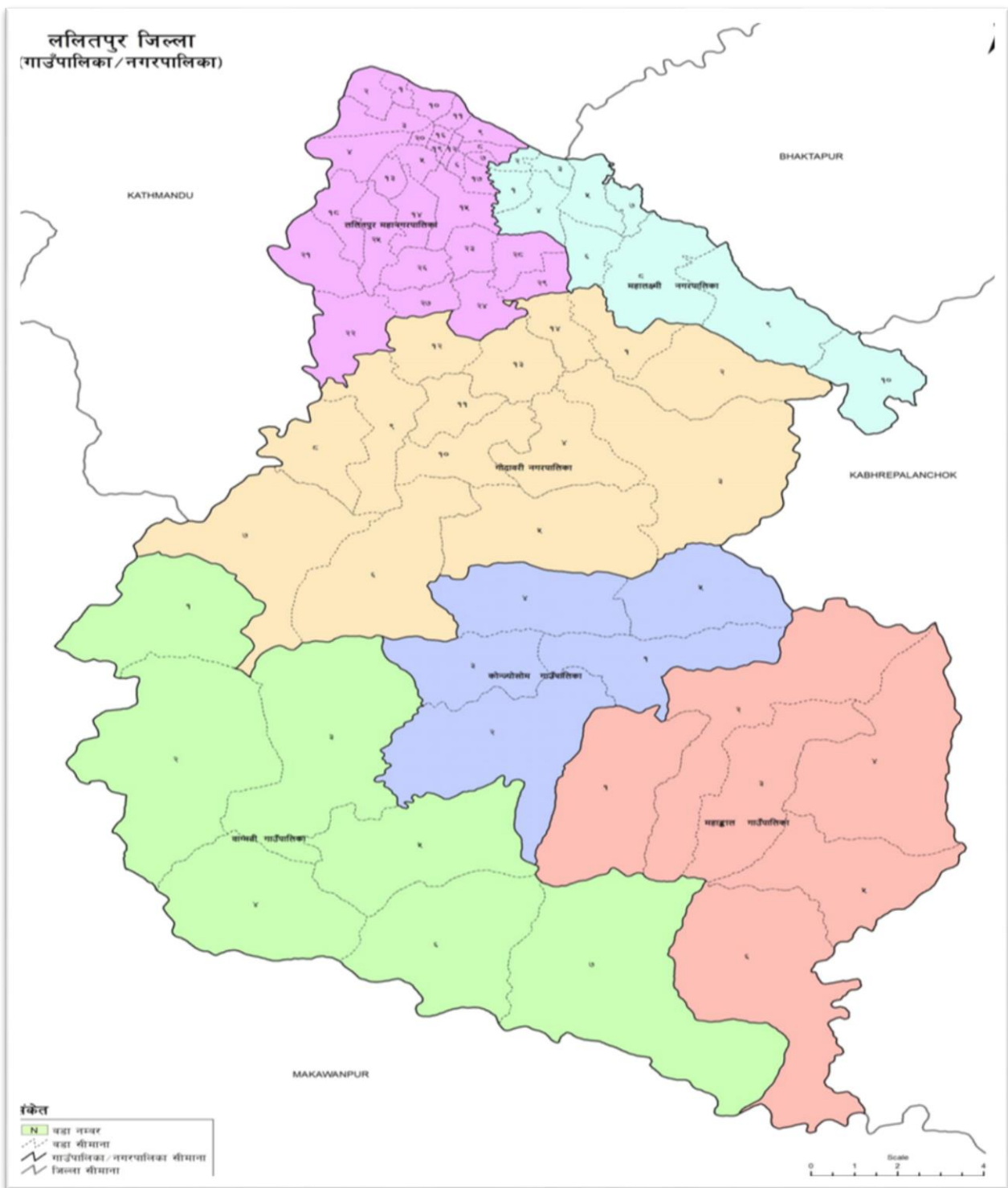
नक्सा : प्रतिनिधि क्षेत्र विभाजन

१.१४ प्रशासनिक विभाजन

ललितपुर जिल्लाको स्थानीयतहको विभाजन साविकका नगरपालिका र गाउँ विकास समितिका वडाहरूलाई समेटेर १ वटा महानगरपालिका, २ वटा नगरपालिका र ३ वटा गाउँपालिकामा विभाजन गरी कूल जम्मा ६ वटा स्थानीय तहमा विभाजन गरिएको छ । प्रादेशिक संरचना अनुसार यस प्रदेशको राजधानी मकवानपुरको हेटौडामा रहेको छ ।

तालिका नं. १.१४: जिल्लाका स्थानीय तहहरू

प्रदेश	बागमती
जिल्ला	ललितपुर
सदरमुकाम	ललितपुर
महानगरपालिका	१ वटा ➤ ललितपुर महानगरपालिका
नगरपालिका	२ वटा ➤ महालक्ष्मी नगरपालिका ➤ गोदावरी नगरपालिका
गाउँपालिका	३ वटा ➤ कोंज्योसोम गाउँपालिका ➤ बागमती गाउँपालिका ➤ महाकाल गाउँपालिका

नक्सा : स्थानीय तह विभाजन

खण्ड २ : जनसाँङ्ख्यिक अवस्था

२.१ जनसङ्ख्याको महत्व/आवश्यकता

कुनै पनि स्थानको जनसङ्ख्या, विकासको साध्य र साधन दुवैको रूपमा रहेका हुन्छन्। विकासका लागी आवश्यक पर्ने आर्थिक, भौतिक तथा अन्य साधनहरूको परिचालन मानव श्रोतबाट हुने भएकाले विकास योजना तर्जुमा गर्दा यसको बनावटको विविध पक्षहरूको अध्ययन र विश्लेषण आवश्यक हुन्छ। त्यसैगरी राष्ट्र र समाजका हरेक अंगमा रहेर काम गर्ने जो कोही सचेत नागरिकहरूलाई यसको सहायता विना भविष्यको योजना बनाउन र बितेका समयमा भए गरेको कामहरूको सहि मूल्याङ्कन गर्न अप्ठेरो पर्दछ।

जनसंख्यासम्बन्धी तथ्याङ्कको उपयोग सरकार, स्थानीय सरकार, सरकारी र गैह्र सरकारी संस्था तथा अध्ययन र अनुसन्धानका क्षेत्रमा लागेका मानिसहरूलाई अत्यधिक पर्ने गर्दछ। यस प्रकार समग्र रूपमा भन्नु पर्दा जनसंख्या तथ्याङ्कको आवश्यकता कुनै एक क्षेत्र विशेषको साँघुरो घेराभित्र मात्र नरही व्यापक क्षेत्रको मानिससंग सम्बन्धीत रहेको हुन्छ।

२.२ राष्ट्रिय जनगणना

कुनै पनि राष्ट्रको भौगोलिक सीमाभित्र कुनै निश्चित समय र परिधिभित्र रहेर त्यस क्षेत्रमा बसोवास गर्ने सम्पूर्ण नागरिकहरूको गणना गर्ने प्रकृत्यालाई राष्ट्रिय जनगणना भनिन्छ। अर्को शब्दमा भन्नुपर्दा जनताहरूको सम्पूर्ण विवरण सहितको तथ्याङ्क संकलनलाई जनगणना भनिन्छ। जनगणना गर्नुको मुख्य उद्देश्य त्यस क्षेत्रमा रहने मानिसको निश्चित संख्याको यकिन गर्नु हो। यसको लागि कुनै क्षेत्र विशेषमा रहेको निश्चित घरहरूको संख्यालाई लिइन्छ र उक्त घरमा रहेका परिवार संख्या, महिला/पुरुष, रहन सहनको स्तर, वसाई-सराई, शिक्षाको अवस्था तथा जन्म तथा मृत्युको सम्पूर्ण बनौट आदिलाई समावेश गरी तथ्याङ्क संकलन गरिन्छ। जनगणनाबाट संकलन भएको तथ्याङ्क देशको सामाजिक तथा आर्थिक विकासको लागि योजना तर्जुमा, अध्ययन एवं अनुसन्धान गर्न प्रयोग गरिने आधारभूत तथ्याङ्क भएकाले कुनै पनि देशमा राष्ट्रिय जनगणनालाई एक महत्वपूर्ण राष्ट्रव्यापी कार्यको रूपमा लिईन्छ। यस्तो

आयोजना संचालन गर्नको लागि आर्थिक स्रोत जनशक्ति र साधन जुटाउनु पर्ने तथा तयारीको लागि पनि लामो समय लाग्ने भएकोले सबै जसो मुलुकहरुमा जनगणना सामान्यतया १०/१० वर्षमा गर्ने चलन रहेको छ । नेपालमा वि.सं. १९६८(सन् १९९१) देखि जनगणना गर्ने काम शुरु भएको हो । त्यसपछि लगभग प्रत्येक १०/१० वर्षमा जनगणना सञ्चालन हुँदै आएको छ । वि.सं. २०७८ (सन् २०२१०) को गणना नेपालको इतिहासमा १२ औं जनगणना हो ।

२.३ महत्वपूर्ण तथ्याङ्किय परिभाषा

कुनै पनि विषयको तथ्याङ्क संकलन गर्दा सो को परिभाषा स्पष्ट उल्लेख हुनु आवश्यक हुन्छ । संकलन गरिएका तथ्याङ्कहरु परिभाषामा एकरूपता भएमा तथ्याङ्कलाई तुलनात्मक रूपमा अध्ययन गरिन सकिने भएकोले यहाँ उल्लेख गरिएको हो । नेपालमा महत्वपूर्ण तथ्याङ्क संकलन गर्ने जिम्मेवारी केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागले पाएकोमा जनसांख्यिक तथ्याङ्क आदि संकलन गर्दा उक्त निकायले गरेको परिभाषा अनुसार नै गर्दा एकरूपता हुने हुन्छ । केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागद्वारा संचालन गरिने राष्ट्रिय जनगणनामा प्रयोग गरिएको केही परिभाषा यहाँ उल्लेख गरिएको छ

२.३.१ जनगणना विधि

गणना गर्दाको मुख्य उद्देश्य भनेको गणनामा कोहि व्यक्ति नछुटुन् तथा कोहि नदोहरिउन् भन्नु हो । जनगणना गर्ने दुई वटा विधिहरु छन् ति हुनः

- वास्तविक उपस्थिति विधि : यस विधिबाट तथ्याङ्क संकलन गर्नु भनेको निश्चित समयमा जो जहाँ छ त्यहिबाट तथ्याङ्क संकलन गर्नु हो । यो पद्धतिमा प्रायः निश्चित रातको समयलाई सन्दर्भ समय मानि त्यस रात जो जहाँ छ त्यहिबाट तथ्याङ्क संकलन गरिन्छ ।
- स्थाई बसोबास गणना विधि: यस विधिबाट तथ्याङ्क संकलन गर्नु भनेको Legal place of Residence अर्थात कानूनी रूपमा बसोबास गरेको ठाँउबाट तथ्याङ्क संकलन गर्नु हो ।

वि.सं. २००९/११ देखि प्रत्येक दश-दश वर्षमा संचालन हुँदै आएका जनगणनाहरु मोडिफाइड डे जुरे (Modified de-jure) पद्धतिको आधारमा गणना हुँदै आएको छ । यस विधि अनुसार व्यक्तिको गणना गर्दा व्यक्ति प्रायःजसो जुन ठाउँमा बसोबास गर्छन्, त्यो व्यक्ति/परिवारको गणना त्यही ठाउँबाट गर्नुपर्दछ । गणनाको अवधिमा कुनै व्यक्ति छोटो समयको लागि औषधोपचार वा तीर्थयात्रा वा पर्यटनका लागि आफ्नो अक्सर बसोबासको स्थान छोडी अन्यत्र गएको भएतापनि त्यस्ता व्यक्तिहरुको गणना अक्सर बसोबासको आधारमा सम्बन्धीत स्थानको भएको मानि सो स्थानबाटै गणना गरिन्छ । यस्तै यस विधिमा कामगर्ने

मान्छे वा भान्से पनि एउटै परिवारमा खाने र बसोबास गर्नेगरेको भए तिनीहरूलाई त्यही परिवारमा सामेल गरी गणना गर्नुपर्दछ ।

सामान्यतया व्यक्तिहरूको गणना गर्दा अक्सर बसोबासको अवधारणाबाट नै गणना गर्नुपर्दछ । तर अक्सर बसोबास यकिन गर्न नसकिएको अवस्थामा कुनै पनि व्यक्ति ६ महिना वा सो भन्दा बढी समयको लागि स्वदेशकै अन्यत्र स्थान वा विदेशमा गएको रहेछ भने त्यस्ता व्यक्तिलाई गणना गरिएको स्थानमा समावेश गरिदैन । त्यस्तै प्रकारले कुनै पनि व्यक्ति ६ महिना वा सो भन्दा बढी समय देखि स्वदेशकै अन्यत्र स्थान वा विदेशबाट आई यस क्षेत्रमा बसोबास गरिरहेको रहेछ भने त्यस्ता व्यक्तिलाई गणना गरिएको क्षेत्र वा स्थानमा समावेश गरिन्छ ।

२.३.२ घर परिवार

सामान्यतया एउटै आम्दानी तथा खर्चले व्यवहार चलाई एकै भान्सामा खानपान गरी वसेका व्यक्तिहरूको समुहलाई परिवार भनिन्छ । परिवारमा एकमात्र वा धेरै व्यक्तिहरू हुन सक्दछन् । तिनीहरू नातेदार पनि हुन सक्छन्, नहुन पनि सक्छन् वा कोही असम्बन्धीत व्यक्ति (जस्तो कृषि काम गर्ने स्थायी कामदार, स्थायी रूपमा काम गर्ने कामदार) मिलेर पनि परिवार बन्न सक्दछ । एउटा घरमा एक वा एकभन्दा बढी परिवार पनि बसोबास गरेको हुन सक्दछ

२.३.३ परिवार मुली

परिवारको सबै सदस्यले त्यस परिवारको मुख्यरूपमा मानिआएको व्यक्ति पुरुष वा महिला लाई परिवारको मुली भनिन्छ । परिवारमा भै-परी आउने सबै व्यवहार चलाउने अधिकार तथा जिम्मेवारी परिवार मुलीको हुन्छ ।

२.३.४ अपाङ्गता

अपाङ्गता भन्नाले शरीरको कुनै एक वा एकभन्दा बढी अंगहरूले सामान्य रूपमा काम गर्न नसकेर दैनिक कार्यहरू सरलतापूर्वक गर्नु अप्ठ्यारो पर्ने अवस्था हो । यस प्रकारको अवस्था स्थायी वा अस्थायी हुनसक्दछ । विभिन्न कानूनी दस्तावेजहरू तथा अन्य सर्वेक्षणहरूले अपनाएको परिभाषा अनुसार बुँदागतरूपमा अपाङ्गता भन्नाले :

- हातखुट्टा कमजोर, लुलो भई कुनै कामकाज गर्न समस्या, हिडडुल गर्न समस्या भएको
- आँखाले देख्नमा समस्या भए

- बोलनमा समस्या र कानले सुन्नमा समस्या भए
- उमेर अनुसार व्यवहार गर्न नसक्ने र सिक्नमा वा पढ्नमा ढिलाई वा गाह्रो हुनु
- एकोहोरो भएर बस्ने, दिक्क मात्रै र दिक्दार भई एकान्तमा बस्ने, छोप्ने जस्ता अनौठो व्यवहार गर्ने र आत्महत्या बारे भन्ने वा आत्महत्या गर्न कोशिस गर्नु जस्तो व्यवहार
- छारेरोग वा छाप्ने रोग/व्यथाले ग्रसित भए
- कुनै दीर्घ समस्या वा रोग भएको भए

२.४ जनसाङ्ख्यिक विवरण

यहाँ राष्ट्रिय जनगणनामा प्रकाशित तथा वेबसाईट मार्फत सार्वजनिक गरिएका तथ्याङ्कहरूलाई प्रशोधन गरिएको छ। वि.स. २०७८ सालको जनगणना अनुसार जिल्लाको कुल जनसङ्ख्या ५,५१,६६७ रहेको छ, जसमध्ये पुरुषको सङ्ख्या २,७७,१३१ (५०.२५%) रहेको छ भने महिला को सङ्ख्या २,७४,५३६ (४९.८५%) रहेको छ। यस जिल्लामा कुल १,४०,३६७ परिवारहरू बसोवास गर्दै आएका छन्। यसै जनगणना अनुसार यस जिल्लाको औषद परिवार सङ्ख्या ३.९३ र लैङ्गिक अनुपात १००.९६ पुरुष प्रति १०० महिला रहेको छ। यस बाहेक यस जिल्लाको जनघनत्व १४३३ प्रति वर्ग कि.मी. रहेको छ भने वार्षिक जनसङ्ख्या वृद्धिदर १.५८ प्रतिशत रहेको छ।

तालिका नं २.४: जनसाङ्ख्यिक विवरण

सि.न.	विवरण	सङ्ख्या
१	जम्मा जनसङ्ख्या	५,५१,६६७
२	पुरुषको जनसङ्ख्या	२,७७,१३१
३	महिलाको जनसङ्ख्या	२,७४,५३६
४	लैङ्गिक अनुपात	१००.९६ पुरुष प्रति १०० महिला
५	परिवारको सङ्ख्या	१४०३६७
६	जनसङ्ख्या वृद्धिदर	१.५८%
७	जनघनत्व	१,४३३ प्रति वर्ग कि.मी.

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

२.४.१ उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या

जनसङ्ख्याको उमेरगत संरचनालाई ५ वर्षको उमेर समूहमा विभाजन गरी अध्ययन गर्दा २० देखि २४ वर्ष उमेर समूहमा कुल जनसङ्ख्याको सबैभन्दा बढी अंश १०.०५ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। दोस्रोमा २५ देखि २९ वर्ष उमेर समूहको जनसंख्या ९.६१ प्रतिशत रहेको छ । पुरुषको हकमा कुल पुरुष जनसङ्ख्याको सबैभन्दा धेरै र महिलातर्फ पनि कुल महिलाको सबैभन्दा धेरै क्रमशः २० देखि २४ वर्ष उमेर समूह र २५-२९ वर्षकै व्यक्तिहरू रहेको देखिन्छ । उमेर समूह बढ्दै जाँदा जनसङ्ख्याको प्रतिशत पनि कम हुँदै गएको देखिन्छ । पन्चानब्बे वर्ष भन्दा माथिल्लो उमेर समूहमा सबै भन्दा कम जनसंख्या रहेको देखिन्छ जसमा ३६८ जना छन् ।

२.४.१.१ उमेर अनुसार जिल्लाको जनसङ्ख्या

तालिका नं २.४.१.१: उमेर अनुसार जिल्लाको जनसङ्ख्या

उमेर समूह	कुल सङ्ख्या	प्रतिशत(%)	पुरुष	प्रतिशत(%)	महिला	प्रतिशत(%)
जम्मा	५५१६६७	१००	२७७१३१	५०.२	२७४५३६	४९.८
९५ माथि	३६८	०.०७	१३४	०.०५	२३४	०.०९
९०-९४	७२६	०.१३	२९९	०.११	४२७	०.१६
८५-८९	२०६८	०.३७	८६३	०.३१	१२०५	०.४४
८०-८४	३७०१	०.६७	१६२०	०.५८	२०८१	०.७६
७५-७९	७००७	१.२७	३०७२	१.११	३९३५	१.४३
७०-७४	९९९४	१.८१	४६४६	१.६८	५३४८	१.९५
६५-६९	१३७६६	२.५०	६६५६	२.४०	७११०	२.५९
६०-६४	१८५२१	३.३६	९०९२	३.२८	९४२९	३.४३
५५-५९	२२७२१	४.१२	११५५४	४.१७	१११६७	४.०७
५०-५४	३२७०७	५.९३	१६८२७	६.०७	१५८८०	५.७८
४५-४९	३५१०६	६.३६	१७६०५	६.३५	१७५०१	६.३७
४०-४४	४३९६१	७.९७	२१५६०	७.७८	२२४०१	८.१६
३५-३९	४७१२१	८.५४	२२४३६	८.१०	२४६८५	८.९९
३०-३४	५००४८	९.०७	२४३०५	८.७७	२५७४३	९.३८
२५-२९	५२९९९	९.६१	२५८२९	९.३२	२७१७०	९.९०
२०-२४	५५४२६	१०.०५	२८२६८	१०.२०	२७१५८	९.८९
१५-१९	४९०१७	८.८९	२५७१८	९.२८	२३२९९	८.४९
१०-१४	३९९१७	७.२४	२११६१	७.६४	१८७५६	६.८३
०५-०९	३६०९१	६.५४	१९२२१	६.९४	१६८७०	६.१४
००-०४	३०४०२	५.५१	१६२६५	५.८७	१४१३७	५.१५

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

२.४.१.२ उमेर अनुसार स्थानीय तहको जनसङ्ख्या

तालिका नं २.४.१.२: उमेर अनुसार स्थानीय तहको जनसङ्ख्या

१.ललितपुर महानगरपालीका			
उमेर समुह	कुल	पुरुष	महिला
९५ माथि	२२९	८४	१४५
९०-९४	४५०	१८६	२६४
८५-८९	१२७४	५२८	७४६
८०-८४	२३२५	१०१०	१३१५
७५-७९	४२३२	१८७७	२३५५
७०-७४	५९०१	२७३१	३१७०
६५-६९	७७८९	३७२१	४०६८
६०-६४	१०४२३	५१५२	५२७१
५५-५९	१३०५४	६६३४	६४२०
५०-५४	१८५१८	९५३४	८९८४
४५-४९	२०११६	१००८०	१००३६
४०-४४	२४४७४	११८१८	१२६५६
३५-३९	२५०३४	११५६६	१३४६८
३०-३४	२५९७७	१२४५७	१३५२०
२५-२९	२७३६१	१३१७४	१४१८७
२०-२४	२८७६५	१४५७७	१४१८८
१५-१९	२५२४४	१३३५१	११८९३
१०-१४	१९९९४	१०५५४	९४४०
०५-०९	१८०७४	९६८१	८३९३
००-०४	१४८६४	८०१५	६८४९

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

२.गोदावरी नगरपालीका			
उमेर समुह	कुल	पुरुष	महिला
९५ माथि	७४	२२	५२
९०-९४	१३९	५९	८०
८५-८९	३३०	१४०	१९०
८०-८४	५४९	२३८	३११
७५-७९	११६३	५२८	६३५
७०-७४	१७२६	८११	९१५

६५-६९	२३५८	११४५	१२१३
६०-६४	३२८४	१५७६	१७०८
५५-५९	३९२५	१९४१	१९८४
५०-५४	५६७४	२८५६	२८१८
४५-४९	५९०३	२९०७	२९९६
४०-४४	७६३५	३७६६	३८६९
३५-३९	८६७१	४१५१	४५२०
३०-३४	९२७८	४४२५	४८५३
२५-२९	९३३५	४४०३	४९३२
२०-२४	९०४३	४३५२	४६९१
१५-१९	८३३१	४२०६	४१२५
१०-१४	७४७३	३९०१	३५७२
०५-०९	६८८१	३६२५	३२५६
००-०४	५८६१	३०८८	२७७३

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

३.महालक्ष्मी नगरपालीका			
उमेर समुह	कुल	पुरुष	महिला
९५ माथि	५४	१९	३५
९०-९४	१०५	३९	६६
८५-८९	३३६	१४८	१८८
८०-८४	६५५	२८४	३७१
७५-७९	११८५	४८०	७०५
७०-७४	१७६७	८०८	९५९
६५-६९	२६८६	१३०७	१३७९
६०-६४	३६४०	१७५५	१८८५
५५-५९	४४६८	२३०१	२१६७
५०-५४	६७५२	३५३२	३२२०
४५-४९	७३६९	३७२३	३६४६
४०-४४	९६७२	४८०८	४८६४
३५-३९	१०५७९	५०००	५५७९
३०-३४	११७६९	५५६१	६२०८
२५-२९	१२८०४	६२२०	६५८४
२०-२४	१३२०२	६८३४	६३६८

१५-१९	११०१२	५९४६	५०६६
१०-१४	८८८९	४९२९	३९६०
०५-०९	८५५५	४५९८	३९५७
००-०४	७६१७	४१०७	३५१०

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

४. बागमती गाउँपालिका			
उमेर समुह	कुल	पुरुष	महिला
१५ माथि	९	६	३
१०-१४	१२	५	७
८५-८९	४८	१९	२९
८०-८४	६४	३९	२५
७५-७९	१७६	७०	१०६
७०-७४	२५५	१२९	१२६
६५-६९	३५६	१८७	१६९
६०-६४	४६३	२३८	२२५
५५-५९	४८१	२५८	२२३
५०-५४	६६१	३११	३५०
४५-४९	५७४	२८८	२८६
४०-४४	६८६	३३३	३५३
३५-३९	८०३	३९८	४०५
३०-३४	८७१	४४३	४२८
२५-२९	९४७	४७२	४७५
२०-२४	१०३०	५२७	५०३
१५-१९	१०७५	५३९	५३६
१०-१४	१०५९	५०४	५५५
०५-०९	९३४	५०२	४३२
००-०४	८४९	४३२	४१७

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

५. महाकाल गाउँपालिका			
उमेर समुह	कुल	पुरुष	महिला
१५ माथि	७	४	३
१०-१४	७	३	४
८५-८९	३४	१४	२०

८०-८४	६१	३०	३१
७५-७९	१२६	६४	६२
७०-७४	१६५	८८	७७
६५-६९	२७६	१३६	१४०
६०-६४	३३८	१७५	१६३
५५-५९	३७०	१९६	१७४
५०-५४	४८४	२३८	२४६
४५-४९	४६१	२३०	२३१
४०-४४	५६७	२७१	२९६
३५-३९	६१२	२९८	३१४
३०-३४	६०२	३००	३०२
२५-२९	६४७	३१७	३३०
२०-२४	७६६	३८८	३७८
१५-१९	७५६	३६३	३९३
१०-१४	७०९	३८३	३२६
०५-०९	५९५	३०१	२९४
००-०४	५३९	२७३	२६६

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

६.कोन्ज्योसोम गाउँपालिका			
उमेर समुह	कुल	पुरुष	महिला
९५ माथि	२	०	२
९०-९४	१०	५	५
८५-८९	२६	९	१७
८०-८४	४३	१७	२६
७५-७९	११०	५१	५९
७०-७४	१६१	६९	९२
६५-६९	२६२	१३७	१२५
६०-६४	३२७	१६५	१६२
५५-५९	३५५	१७४	१८१
५०-५४	४७७	२३५	२४२
४५-४९	५००	२२२	२७८
४०-४४	६३०	३०९	३२१
३५-३९	६४२	३०६	३३६

३०-३४	६३८	३०६	३३२
२५-२९	८३५	३८२	४५३
२०-२४	८६३	४४३	४२०
१५-१९	९२९	४६७	४६२
१०-१४	८२६	४१०	४१६
०५-०९	७३९	३७०	३६९
००-०४	६१४	३२१	२९३

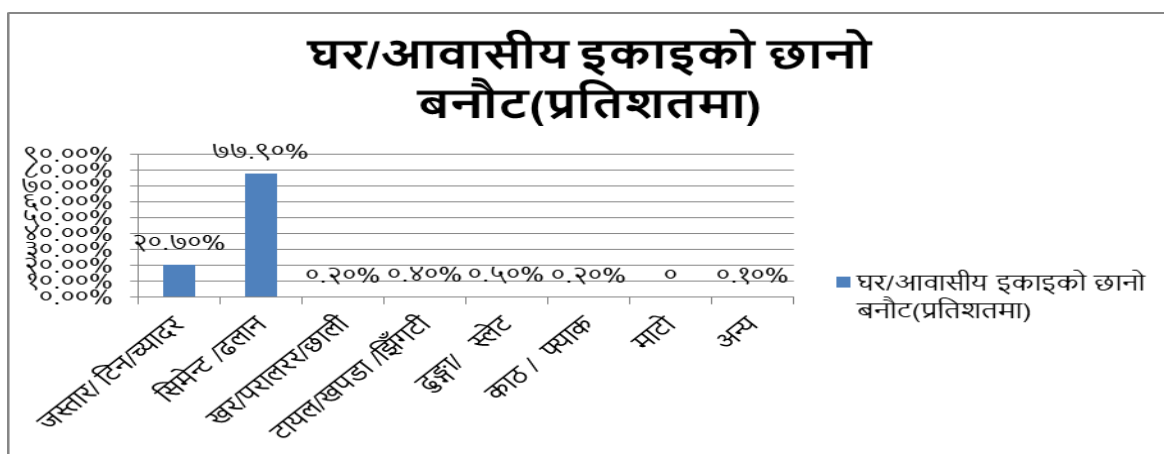
(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

२.४.२ घर/आवासीय इकाइको बनौट

यस गणनामा परिवार बसोबास गरिरहेको घर वा आवासीय इकाइको बनौटलाई सो घर/आवासीय इकाइको भौतिक संरचनाको मुख्य भाग छानालाई मानि यसको बनावटको आधारमा विश्लेषण गरिएको छ । नतिजा अनुसार परिवारहरूले प्रयोग गरिरहेको घरहरू मध्ये सबैभन्दा बढि ७७.९ प्रतिशत जनताहरूको घरको छानो सिमेन्ट/ढलान ले बनेको र त्यसपछि २०.७ प्रतिशत जनताहरूको घरको छानो जस्तार/टिन/च्यादर ले छाएको रहेको देखिएको छ ।

तालिका नं. २.४.२: घरको बाहिरी छानोको बनौट अनुसार परिवार संख्या

जम्मा जनसङ्ख्या	घर/आवासीय इकाइको छानो बनौट							
	जस्तार/टिन/च्यादर	सिमेन्ट/ढलान	खर/परालर/छाली	टायल/खपडा/झिँगटी	ढुङ्गा/स्लेट	काठ / फ्याक	माटो	अन्य
५५१६६७	११४१९५	४२९७४९	११०३	२२०७	२७५८	११०३	०	५५२
१००%	२०.७%	७७.९%	०.२%	०.४%	०.५%	०.२%	०	०.१%

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

चित्र २.४.२:- घरको बाहिरी छानोको बनौट अनुसार परिवार संख्या

२.४.२.१ घर वा आवासीय इकाइको स्वामित्व

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार ललितपुर जिल्लाका कूल ५५१६६७ घरपरिवारमध्ये ३२७६९० (५९.४%) परिवारहरु आफ्नै स्वामित्वको र २१३४९५ (३८.७%) परिवारहरु भाडाको घरमा बसोबास गरेको देखिन्छ ।

तालिका नं. २.४.२.१: घर वा आवासीय इकाइको स्वामित्व

गणना वर्ष	जम्मा	घर वा आवासीय इकाइको स्वामित्व			
		आफ्नै	भाडामा	संस्थागत	अन्य
२०७८	५५१६६७	३२७६९०	२१३४९५	५५७२	४४१३
प्रतिशत	१००%	५९.४%	३८.७%	१.०१%	०.८%

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

२.४.२.२ घर/जग्गामा महिलाको स्वामित्व अनुसार परिवारको बनौट

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार ललितपुर जिल्लाको कूल महिला सङ्ख्या २,७४,५३६ मध्य अधिकतम ७२.९ प्रतिशत महिलाको हकमा घर तथा जग्गा कुनै पनि नभएको पाईएक छ।

तालिका नं. २.४.२.२: घर जग्गा मा महिलाको स्वामित्व

गणना वर्ष	जम्मा	घर जग्गामा महिलाको स्वामित्व				
		घर मात्र भएको	जग्गा मात्र भएको	घर र जग्गा दुवै भएको	घर र जग्गा दुवै नभएको	उल्लेख नभएको
२०७८	२,७४,५३६	१२३५४	२३३३६	३४३१७	२००१३७	३५६९
प्रतिशत	१००%	४.५%	८.५%	१२.८%	७२.९%	१.३%

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

२.४.३ खाना पकाउन प्रयोग गरिने ईन्धन

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस जिल्लाका ८८.६ प्रतिशत घरधुरीले ईन्धनको रूपमा एल.पी. ग्याँस प्रयोग गर्दछन् । अरु ईन्धनको श्रोतहरुमा दाउरा ९.७ प्रतिशत, मट्टितेल ०.०३ प्रतिशत, गोबर ग्याँस ०.६ प्रतिशत, बिद्युत ०.९ प्रतिशत, गुईठा ०.०१ प्रतिशत र ०.०३ प्रतिशत घरधुरीले खाना पकाउन अन्य ईन्धनहरु प्रयोग गर्दछन्।

तालिका नं. २.४.३: खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

जम्मा परिवार सङ्ख्या	खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन						
	काठ/दाउरा	एल.पि.ग्याँस	विजुली	गुईठार/गोरहा	वायोग्याँस	मटितेल	अन्य
५५१६६७	५३५१२	४८८७७७	४९६५	५५	३३१०	१६६	१६६
१००%	९.७%	८८.६%	०.९%	०.०१%	०.६%	०.०३%	०.०३%

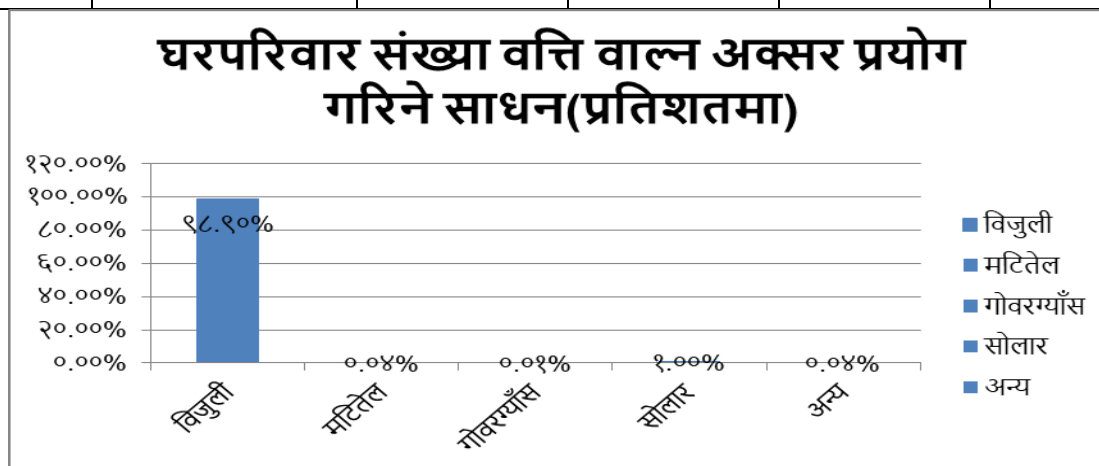
(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

२.४.४ बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने साधन

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस जिल्लामा मुख्य बत्तीको श्रोत विद्युत नै हो । यस जिल्लाका ९८.९ प्रतिशत घरधुरीमा राष्ट्रिय प्रसारणको विद्युत सुविधा पुगेको छ । ०.०४ प्रतिशत घरधुरीले मटितेल, ०.०१ प्रतिशत घरधुरीलेले गोबर ग्याँस, ०.१ प्रतिशत घरधुरीलेले सोलार र ०.०४ प्रतिशत घरधुरीलेले अन्य श्रोत उज्यालोको लागि प्रयोग गर्दछन् ।

तालिका नं. २.४.४: बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने साधन अनुसार परिवार संख्या

जम्मा परिवार सङ्ख्या	घरपरिवार संख्या बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने साधन				
	विजुली	मटितेल	गोबरग्याँस	सोलार	अन्य
५५१६६७	५४५५५९८	२२१	५५	५५१७	२२१
१००	९८.९%	०.०४%	०.०१%	१%	०.०४%

चित्र २.४.४ :- बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने साधन

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

२.४.५ परिवारले उपयोग गरेका साधन र सुविधा

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार ललितपुर जिल्लामा टेलीभिजन, कम्प्युटर, इन्टरनेट, टेलिसम्पर्क, मोबाइल सम्पर्क, मोटर, मोटरसाइकल, साइकल, अन्य सवारी साधन र रेफ्रिजेरेटर मध्ये कम्तिमा एक किसिमको सुविधा उपलब्ध भएका परिवार कुल परिवार सङ्ख्याको ९८.५ प्रतिशत रहेका छन्। जम्मा १.५ प्रतिशत परिवारमा यस्ता कुनैपनि सुविधाहरू उपलब्ध भएको पाईएन।

तालिका नं. २.४.५: परिवारले उपयोग गरेका साधन र सुविधा अनुसार परिवार संख्या

सुविधा	प्रतिशत	संख्या
कुनै पनि सुविधा नभएको घरपरिवार	१.५	८२७५
कम्तिमा एउटा सुविधा भएको घरपरिवार	९८.५	५४३३९२
रेडियो सुविधा	३९.३	२१६८०५
टेलिभिजन	७४	४०८२३४
ल्याण्डलाइन टेलिसम्पर्क	१७.२	९४८८७
मोबाइल सम्पर्क (साधारण)	५८.८	३२४३८०
स्मार्ट मोबाइल सम्पर्क	९०.७	५००३६२
कम्प्युटरल्यापटप	४७.५	२६२०४२
इन्टरनेट सुविधा	७२.४	३९९४०७
कारभ्यान/जीप/	११.१	६१२३५
मोटरसाइकलस्कुटर	५२	२८६८६७
साइकल	१८	९९३००
विद्युतीय पंखा	४७.३	२६०९३८
रेफ्रिजेरेटर	४७.८	२६३६९७
वाशिङ्ग मशिन	१८.३	१००९५५
एयर कन्डिसनर	२.४	१३२४०

(श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

२.४.६ जातजाती अनुसार जनसंख्या

२.४.६.१ जिल्लाभर प्रमुख जातीहरूको जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार ललितपुर जिल्लामा प्रमुख दश जातजाति रहेको छ । सबैभन्दा बढी नेवार जातिका जनसंख्या २८.९ प्रतिशत रहेको छ । त्यसैगरी दोस्रो ठुलो बाहुल्यता क्षेत्री रहेका छ जुन कुल जातजातीको १८.५ प्रतिशत रहेको छ ।

तालिका नं. २.४.६.१: जातजाति अनुसार जिल्लाको जनसङ्ख्या

क्रस.	जातिहरू	पुरुष %	पुरुष सङ्ख्या	महिला %	महिला सङ्ख्या	दुवै लिङ्ग %	दुवै लिङ्गी सङ्ख्या
१	नेवा: (नेवार)	२८.९	८००३५	३०.३	८३२४३	२९.६	१६३२९३
२	क्षेत्री	१८.५	५१२३३	१८.६	५११००	१८.६	१०२६१०
३	ब्राह्मण - पहाड	१३.३	३६८३३	१३.३	३६५३९	१३.१	७२२६८
४	तामाङ	१२.८	३५४४८	१२.९	३५४४०	१३	७१७१७
५	मगर	४.९	१३५७०	५.२	१४२८६	५.१	२८१३५
६	राई	३.१	८५८५	३.६	९८९०	३.४	१८७५७
७	विश्वकर्मा	१.८	४९८५	१.७	४६७०	१.८	९९३०
८	थारु	१.७	४७०८	१.३	३५७१	१.५	८२७५
९	याक्थुङलिम्बु	१.१	३०४६	१.३	३५७१	१.२	६६२०
१०	गुरुङ	१.०५	२९०८	१.२	३२९७	१.१	६०६८

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

२.४.६.२ स्थानीय तह अनुसार प्रमुख जातीहरुको जनसंख्या

तालिका नं. २.४.६.२: स्थानीय तह अनुसार प्रमुख जातीहरुको जनसंख्या

१.ललितपुर महानगरपालिका

क्र.स.	जातिहरु	पुरुष %	पुरुष सङ्ख्या	महिला %	महिला सङ्ख्या	दुवै लिङ्ग %	दुवै लिङ्गी सङ्ख्या
१	नेवा: (नेवार)	३६.१	५२९७९	३७.४	५५१०६	३६.७	१०७९३४
२	क्षेत्री	१५.४	२२६००	१५.७	२३१३३	१५.६	४५७३९
३	ब्राह्मण- पहाड	११.६	१७०२४	११.३	१६६५०	११.४	३३५२७
४	तामाङ	८.२	१२०३४	८.७	१२८१९	८.४	२४७०४
५	मगर	५.७	८३६५	६.१	८९८८	५.९	१७३५२
६	राई	३.४	४९९०	४	५८९४	३.७	१०८८२
७	थारु	२.१	३०८२	१.७	२५०५	१.७	५०००
८	विदेशी	१.९	२७८८	१.७	२५०५	१.६	४७०६
९	गुरुङ	१.४	२०५५	१.६	२३५७	१.६	४७०६
१०	याक्थुङलिम्बु	१.४	२०५५	१.२	१७६८	१.६	४७०६

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

२.गोदावरी नगरपालिका

क्र.स.	जातिहरु	पुरुष %	पुरुष सङ्ख्या	महिला %	महिला सङ्ख्या	दुवै लिङ्ग %	दुवै लिङ्गी सङ्ख्या
१	नेवा: (नेवार)	२४.२	११६४८	२४.६०	१२१७७	२४.४०	२३८२२
२	क्षेत्री	२४.२	११६४८	२४.१०	११९२९	२४.२०	२३६२७
३	तामाङ	१८	८६६४	१८.५०	९१५७	१८.३०	१७८६७
४	ब्राह्मण- पहाड	११.८	५६८०	११.५०	५६९२	११.७०	११४२३
५	पहरी	४.२	२०२२	३.९०	१९३०	४.००	३९०५
६	मगर	३.७	१७८१	३.७०	१८३१	३.७०	३६१२
७	राई	२.९	१३९६	३.१०	१५३४	३.००	२९२९
८	विश्वकर्मा	१.६	७७०	१.६०	७९२	१.६०	१५६२
९	मिजार	१.५	७२२	१.६०	७९२	१.६०	१५६२
१०	परियार	१.४	६७४	१.५०	७४२	१.४०	१३६७

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

३.महालक्ष्मी नगरपालिका

क्रस.	जातिहरू	पुरुष %	पुरुष सङ्ख्या	महिला %	महिला सङ्ख्या	दुवै लिङ्ग %	दुवै लिङ्गगी सङ्ख्या
१	नेवा: (नेवार)	२४	१४९८१	२५.६	१५५३८	२५	३०५३३
२	क्षेत्री	२४	१४८५६	२४.२	१४६८८	२४	२९५४८
३	ब्राह्मण पहाड -	१७	१०२९९	१६	९७११	१६	२००६८
४	तामाङ	८	४९३१	८.३	५०३८	८	९९७२
५	मगर	५	२८०९	४.९	२९७४	५	५७८६
६	राई	३	२०६०	४	२४२८	४	४५५५
७	विश्वकर्मा	३	१६८५	२.५	१५१७	३	३२०१
८	थारु	२	१३७३	१.८	१०९३	२	२४६२
९	यादव	२	९३६	१.२	७२८	१	१४७७
१०	याक्थुङलिम्बु	१	६४३	०.९	५४६	१	१३५४

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

४.वागमती गाउँपालिका

क्रस.	जातिहरू	पुरुष %	पुरुष सङ्ख्या	महिला %	महिला सङ्ख्या	दुवै लिङ्ग %	दुवै लिङ्गगी सङ्ख्या
१	तामाङ	६४.१०	३६५३	६४.७०	३६५८	६४.४०	७३११
२	ब्राह्मण-पहाड	१७.९०	१०२०	१७.७०	१०००७	१७.८०	२०२१
३	क्षेत्री	६.७०	३८२	६.७०	३७८८	६.७०	७६१
४	मगर	६.००	३४२	६.००	३३९२	६.००	६८१
५	विश्वकर्मा	१.९०	१०८	१.९०	१०७४	१.९०	२१६
६	घले	१.८०	१०३	१.६०	९०५	१.७०	१९३
७	परियार	०.७०	४०	०.६०	३३९	०.६०	६८
८	बरामबरामु	०.४०	२३	०.३०	१७०	०.४०	४५
९	अन्य	०.४०	२३	०.२०	११३	०.३०	३४
१०	राई	०.१०	६	०.२०	११३	०.१०	११

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

५. महाङ्काल गाउँपालिका

क्रस.	जातिहरू	पुरुष %	पुरुष सङ्ख्या	महिला %	महिला सङ्ख्या	दुवै लिङ्ग %	दुवै लिङ्ग सङ्ख्या
१	तामाङ	४९.१०	१९९८	४९.००	१९८६	४९.००	३९८०
२	ब्राह्मण- पहाड	३८.८०	१५७९	३९.७०	१६०९	३९.२०	३१८४
३	क्षेत्री	५.८०	२३६	५.२०	२११	५.५०	४४७
४	परियार	१.७०	६९	१.८०	७३	१.८०	१४६
५	बरामबरामु	१.१०	४५	१.१०	४५	१.१०	८९
६	सुनुवार	०.९०	३७	०.८०	३२	०.९०	७३
७	नेवाः(नेवार)	०.७०	२८	०.७०	२८	०.७०	५७
८	विश्वकर्मा	०.७०	२८	०.६०	२४	०.७०	५७
९	अन्य	०.६०	२४	०.५०	२०	०.५०	४१
१०	मगर	०.४०	१६	०.५०	२०	०.५०	४१

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

६. कोन्ज्योसोम गाउँपालिका

क्रस.	जातिहरू	पुरुष %	पुरुष सङ्ख्या	महिला %	महिला सङ्ख्या	दुवै लिङ्ग %	दुवै लिङ्ग सङ्ख्या
१	तामाङ	७९.५०	३४९५	७९.९०	३६७०	७९.७०	७१६४
२	ब्राह्मण पहाड	११.१०	४८८	१०.५०	४८२	१०.८०	९७१
३	क्षेत्री	२.८०	१२३	२.२०	१०१	२.४०	२१६
४	मगर	२.००	८८	२.१०	९६	२.१०	१८९
५	नेवाः (नेवार)	१.७०	७५	२.१०	९६	१.९०	१७१
६	पहरी	१.७०	७५	१.८०	८३	१.८०	१६२
७	विश्वकर्मा	०.५०	२२	०.४०	१८	०.४०	३६
८	घले	०.३०	१३	०.३०	१४	०.३०	२७
९	परियार	०.३०	१३	०.३०	१४	०.३०	२७
१०	अन्य	०.२०	९	०.२०	९	०.२०	१८

२.४.७ मातृभाषा अनुसार जनसंख्या

२.४.७.१ मातृभाषा अनुसार जिल्लाको जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को प्रतिवेदन अनुसार यस जिल्लाभित्र प्रमुख ९ वटा मातृभाषा रहेका छन्। यस जनगणनामा सबैभन्दा बढी प्रयोग हुने मातृभाषा नेपाली ४५.६ प्रतिशत रहेको छ । त्यस्तै दोस्रो ठुलो मातृभाषा नेवारी २७.० प्रतिशत रहेको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम प्रयोग हुने मातृभाषा याक्थुङलिम्बु भाषा रहेको छ ।

तालिका नं. २.४.७.१: मातृभाषा अनुसार जिल्लाभरको जनसंख्या

मातृभाषा अनुसार जिल्लाको जनसंख्या							
क्र.सं	मातृभाषा	जम्मा	दुवै लिङ्ग %	पुरुष %	संख्या	महिला%	संख्या
१	नेपाली	२५१५६०	४५.६	४५.५	१२६०९५	४५.७	१२५४६३
२	नेपालभाषा (नेवारी)	१४८९५०	२७.०	२६.३	७२८८५	२७.६	७५७७२
३	तामाङ	६७३०३	१२.२	११.९	३२९७९	१२.४	३४०४२
४	मैथिली	१५९९८	२.९	३.४	९४२२	२.८	७६८७
५	मगर टुट	१४८९५	२.७	२.६	७२०५	२.४	६५८९
६	राई	९३७८	१.७	१.५	४१५७	१.८	४९४२
७	थारु	६६२०	१.२	१.५	४१५७	१.०	२८५५
८	भोजपुरी	६०६८	१.१	१.३	३६०३	१.०	२८२८
९	याक्थुङलिम्बु	५५१७	१.०	०.९	२४९४	०.८	२१९६

(स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

२.४.७.२ मातृभाषा अनुसार स्थानीय तहको जनसंख्या

तालिका २.४.७.२: मातृभाषा अनुसार स्थानीय तहको जनसंख्या

१.ललितपुर महानगरपालिका

मातृभाषा अनुसार जनसंख्या							
क्र.सं.	मातृभाषा	जम्मा	दुवै लिङ्ग%	संख्या	पुरुष%	संख्या	महिला%
१	नेपाली	१२०८७४	४१.१	५९८७६	४०.८	६१०००.०४	४१.४
२	नेपालभाषा (नेवारी)	१००५८२	४.२	४९३१०	३३.६	५१२७५	३४.८
३	तामाङ	२२०५७	७.५	१०७१३	७.३	११३४५	७.७

ललितपुर जिल्लाको जिल्ला प्रोफाइल

मातृभाषा अनुसार जनसंख्या							
क्र.सं.	मातृभाषा	जम्मा	दुवै लिङ्ग%	संख्या	पुरुष%	संख्या	महिला%
४	मैथिली	९७०५	३.३	५५७७	३.८	४८६२	३.३
५	मगर ढुट	९११७	३.१	४४०३	३	३९७८	२.७
६	राई	५२९४	१.८	२७८८	१.९	२८००	१.९
७	भोजपुरी	४११७	१.४	२३४८	१.६	१९१५	१.३
८	थारु	३८२३	१.३	२२०१	१.५	१७६८	१.२
९	याक्थुडलिम्बु	३५२९	१.२	१६१४	१.१	१४७३	१

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

२.गोदावरी नगरपालिका

मातृभाषा अनुसार जनसंख्या							
क्र.सं	मातृभाषा	जम्मा	दुवै लिङ्ग%	संख्या	पुरुष%	संख्या	महिला%
१	नेपाली	४७५४७	४८.७	२३४४०.८	४८.७	२४१५५.९७	४८.८
२	नेपालभाषा (नेवारी)	२१७७२	२२.३	१०६३७	२२.१	१११८७	२२.६
३	तामाङ	१६७९३	१७.२	८२३१	१७.१	८६१३	१७.४
४	पहरी	३२२२	३.३	१६८५	३.५	१५३४	३.१
५	मगर ढुट	१७५७	१.८	९१५	१.९	८९१	१.८
६	राई	१५६२	१.६	७७०	१.६	८४१	१.७
७	दनुवार	८७९	०.९	४३३	०.९	४४५	०.९
८	भोजपुरी	५८६	०.६	२८९	०.६	२९७	०.६
९	याक्थुड/लिम्बु	४८८	०.५	२८९	०.६	१९८	०.४

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

३.महालक्ष्मी नगरपालिका

मातृभाषा अनुसार जनसंख्या							
क्र.सं	मातृभाषा	जम्मा	दुवै लिङ्ग%	संख्या	पुरुष%	संख्या	महिला%
१	नेपाली	६८८२२	५५.९	३४७६८	५५.७	३४०५१	५६.१
२	नेपालभाषा (नेवारी)	२५७३१	२०.९	१२६०९	२०.२	१३११०	२१.६
३	तामाङ	८९८७	७.३	४३६९	७	४५५२	७.५

मातृभाषा अनुसार जनसंख्या							
क्र.सं	मातृभाषा	जम्मा	दुवै लिङ्ग%	संख्या	पुरुष%	संख्या	महिला%
४	मैथिली	५५४०	४.५	३३०८	५.३	२१८५	३.६
५	मगर ढुट	२८३२	२.३	१४३६	२.३	१४५७	२.४
६	राई	२०९३	१.७	११२४	१.८	११५३	१.९
७	थारु	१९७०	१.६	९९९	१.६	८५०	१.४
८	भोजपुरी	१३४२	१.०९	८११	१.३	६२५	१.०३
९	याक्थुङ/लिम्बु	११०८	०.९	४९९	०.८	४८६	०.८

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

४.कोन्ज्योसोम गाउँपालिका

मातृभाषा अनुसार जनसंख्या							
क्र.सं	मातृभाषा	जम्मा	दुवै लिङ्ग%	संख्या	पुरुष%	संख्या	महिला%
१	तामाङ	७१३७	७९.४	३४८६	७९.३	३६५२	७९.५
२	नेपाली	१४११	१५.७	७०३	१६	७०७	१५.४
३	मगर ढुट	१६२	१.८	७९	१.८	८७	१.९
४	पहरी	१५३	१.७	७५	१.७	८३	१.८
५	नेपालभाषा (नेवारी)	९८	१.०९	४४	१	५५	१.२
६	अन्य	१८	०.२	९	०.२	१४	०.३

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

५. महाङ्काल गाउँपालिका

मातृभाषा अनुसार जनसंख्या							
क्र.सं	मातृभाषा	जम्मा	दुवै लिङ्ग%	संख्या	पुरुष%	संख्या	महिला%
१	नेपाली	४०२०	४९.५	२००६	४९.३	२०१४	४९.७
२	तामाङ	३९६४	४८.८	१९९०	४८.९	१९७४	४८.७
३	नेपालभाषा (नेवारी)	४९	०.६	२४	०.६	२४	०.६
४	सुनुवार	३२	०.४	२०	०.५	१६	०.४
५	अन्य	२४	०.३	१२	०.३	१२	०.३
६	मगर ढुट	१६	०.२	८	०.२	८	०.२

ललितपुर जिल्लाको जिल्ला प्रोफाइल

मातृभाषा अनुसार जनसंख्या							
क्र.सं	मातृभाषा	जम्मा	दुवै लिङ्ग%	संख्या	पुरुष%	संख्या	महिला%
७	भोजपुरी	१६	०.२	४	०.१	८	०.२

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

६.वागमती गाउँपालिका

मातृभाषा अनुसार जनसंख्या							
क्र.सं	मातृभाषा	जम्मा	दुवै लिङ्ग%	संख्या	पुरुष%	संख्या	महिला%
१	तामाङ	७२८९	६४.२	३६४२	६३.९	३६४७	६४.५
२	नेपाली	३५०८	३०.९	१७८४	३१.३	१७२४४	३०.५
३	मगर टुट	४५४	४	२१७	३.८	२३७५	४.२
४	घले	४५	०.४	२३	०.४	२२६	०.४
५	अन्य	३४	०.३	११	०.२	१७०	०.३
६	मैथिली	११	०.१	११	०.२	५७	०.१
७	राई	११	०.१	६	०.१	५७	०.१

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

२.४.८ धर्म अनुसार जिल्लाको जनसंख्या

जनगणना २०७८ ले ललितपुर जिल्ला भित्र विभिन्न १० वटा धर्म मान्ने व्यक्तिहरु रहेको छ । यस अनुसार २०७८ सालको जनगणनामा सबै धर्मावलम्बीहरु मध्ये सबैभन्दा बढी हिन्दुहरुको सङ्ख्या ७४.७ प्रतिशत पुगेको देखिन्छ । दोस्रोमा बौद्ध धर्मावलम्बीहरु कुल जनसङ्ख्याको १७.२ प्रतिशत रहेका छ ।

२.४.८.१ धर्म अनुसार जिल्लाको जनसंख्या

तालिका नं. २.४.८.१: धर्म अनुसार जिल्लाको जनसंख्या

क्र.सं	धर्मको नाम	धर्म अनुसार जनसंख्या					
		कुल संख्या	कुल %	पुरुष संख्या	पुरुष%	महिला संख्या	महिला %
१	हिन्दु	४१२०९५	७४.७	२०८५३३	७५.३	२०३५७५	७४.१
२	बौद्ध	९४८८७	१७.२	४६५२५	१६.८	४८०७८	१७.५
३	इस्लाम	३८६२	०.७	२७९७	१.०१	१३७४	०.५
४	किरात	१३७९२	२.५	६३७०	२.३	७१४३	२.६

ललितपुर जिल्लाको जिल्ला प्रोफाइल

५	क्रिश्चियन	२६४८०	४.८	१२४६२	४.५	१४२८६	५.२
६	प्रकृति	५५२	०.१	१३८	०.०५	२७५	०.१
७	बोन	२२१	०.०४	१११	०.०४	१३७	०.०५
८	जैन	५५	०.०१	२८	०.०१	२७	०.०१
९	बहाई	०	०.	०	०.	०	०.
१०	सिख	११०	०.०२	५५	०.०२	५५	०.०२

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

२.४.८.२ धर्म अनुसार स्थानीय तहको जनसंख्या

तालिका नं. २.४.८.२: धर्म अनुसार स्थानीय तहको जनसंख्या

१.ललितपुर महानगरपालिका

क्र.सं	धर्मको नाम	धर्म अनुसार जनसंख्या					
		कुल संख्या	कुल %	पुरुष संख्या	पुरुष %	महिला संख्या	महिला %
१	हिन्दु	२१७३३८	७३.९	१०९१८६	७४.४	१०८१५०	७३.४
२	बौद्ध	५०२९१	१७.१	२४६५५	१६.८	२५७८५	१७.५
३	इस्लाम	२६४७	०.९	१७६१	१.२	७३७	०.५
४	किरात	८२३५	२.८	३८१६	२.६	४२७३	२.९
५	क्रिश्चियन	१५२९३	५.२	७०४४	४.८	८१०४	५.५
६	प्रकृति	२९४	०.१	७३	०.०५	१४७	०.१
७	बोन	२९४	०.१	१४७	०.१	१४७	०.१
८	जैन	५९	०.०२	२९	०.०२	२९	०.०२
९	बहाई	०	०	०	०	०	०
१०	सिख	८८	०.०३	४४	०.०३	४४	०.०३

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

२.गोदावरी नगरपालिका

क्र.सं	धर्मको नाम	धर्म अनुसार जनसंख्या					
		कुल संख्या	कुल %	पुरुष संख्या	पुरुष %	महिला संख्या	महिला %
१	हिन्दु	७६०५६	७७.९	३७५९२	७८.१	३८४६१	७७.७

२	बौद्ध	१३९६२	१४.३	६८३५	१४.२	७१७७	१४.५
३	इस्लाम	२९३	०.३	१९३	०.४	९९	०.२
४	किरात	१८५५	१.९	९१५	१.९	९४०	१.९
५	क्रिश्चियन	५३७०	५.५	२५५१	५.३	२८२१	५.७
६	प्रकृति	०	०	०	०	५	०.०१
७	बोन	२०	०.०२	१०	०.०२	१०	०.०२
८	जैन	०	०	०	०	०	०
९	बहाई	०	०	०	०	०	०
१०	सिख	०	०	०	०	०	०

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

३.महालक्ष्मी नगरपालिका

क्र.सं	धर्मको नाम	धर्म अनुसार जनसंख्या					
		कुल संख्या	कुल %	पुरुष संख्या	पुरुष%	महिला संख्या	महिला %
१	हिन्दु	१०२३०९	८३.१	५२२४५	८३.७	५००१४	८२.४
२	बौद्ध	११६९६	९.५	५८०५	९.३	५९४८	९.८
३	इस्लाम	९८५	०.८	६२४	१	३६४	०.६
४	किरात	३४४७	२.८	१६२३	२.६	१८८२	३.१
५	क्रिश्चियन	४५५५	३.७	२१२२	३.४	२४२८	४
६	प्रकृति	६२	०.०५	३१	०.०५	३०	०.०५
७	बोन	१२	०.०१	६	०.०१	०	०
८	जैन	०	०	०	०	०	०
९	बहाई	०	०	०	०	०	०
१०	सिख	०	०	०	०	०	०

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

४. कोन्ज्योसोम गाउँपालिका

क्र.सं	धर्मको नाम	धर्म अनुसार जनसंख्या					
		कुल संख्या	कुल %	पुरुष संख्या	पुरुष %	महिला संख्या	महिला %
१	हिन्दु	२२५६	२५.१	११०३	२५.१	११४८	२५
२	बौद्ध	६४९०	७२.२	३१८२	७२.४	३३१२	७२.१
३	इस्लाम	०	०	०	०	०	०
४	किरात	०	०	०	०	०	०
५	क्रिश्चियन	२२५	२.५	१०१	२.३	१२४	२.७
६	प्रकृति	१८	०.२	४	०.१	९	०.२
७	बोन	०	०	०	०	०	०
८	जैन	०	०	०	०	०	०
९	बहाई	०	०	०	०	०	०
१०	सिख	०	०	०	०	०	०

(श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

५. महाङ्काल गाउँपालिका

क्र.सं	धर्मको नाम	धर्म अनुसार जनसंख्या					
		कुल संख्या	कुल %	पुरुष संख्या	पुरुष %	महिला संख्या	महिला %
१	हिन्दु	४१७५	५१.४	२०८७	५१.३	२०८७	५१.५
२	बौद्ध	३७६९	४६.४	१८८४	४६.३	१८८९	४६.६
३	इस्लाम	२	०.०२	१	०.०२	१	०.०२
४	किरात	२४	०.३	१२	०.३	८	०.२
५	क्रिश्चियन	१५४	१.९	८५	२.१	६९	१.७
६	प्रकृति	०	०	०	०	०	०
७	बोन	०	०	०	०	०	०
८	जैन	०	०	०	०	०	०
९	बहाई	०	०	०	०	०	०
१०	सिख	०	०	०	०	०	०

(श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

६.वागमती गाउँपालिका

क्र.सं	धर्मको नाम	धर्म अनुसार जनसंख्या					
		कुल संख्या	कुल %	पुरुष संख्या	पुरुष %	महिला संख्या	महिला %
१	हिन्दु	३५७६	३१.५	१८२४	३२	१७५३	३१
२	बौद्ध	७५८४	६६.८	३७९०	६६.५	३७९९	६७.२
३	इस्लाम	०	०	०	०	०	०
४	किरात	३	०.०३	१	०.०२	२	०.०४
५	क्रिश्चियन	११४	१	५१	०.९	५९	१.०६
६	प्रकृति	७९	०.७	३४	०.६	३९	०.७
७	बोन	०	०	०	०	०	०
८	जैन	०	०	०	०	०	०
९	बहाई	०	०	०	०	०	०
१०	सिख	०	०	०	०	०	०

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

२.५ व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा यसका सूचकहरू

जन्म, मृत्यु, बसाई सराई, सम्बन्ध विच्छेद, धर्मपुत्री, धर्म पुत्र राखे आदि जस्ता कार्यहरू समाजमा निरन्तर घटिरहन्छन् । यस्ता घटनालाई व्यक्तिगत घटना भनिन्छ । यस्ता व्यक्तिगत घटनाहरूले राष्ट्र, समाज तथा व्यक्तिको व्यक्तिगत सामाजिक र आर्थिक जीवनमा प्रत्यक्ष प्रभाव पारिरहेको हुन्छ । नेपालमा जन्म, मृत्यु तथा अन्य व्यक्तिगत घटना ऐन, २०३३ र जन्म, मृत्यु तथा अन्य व्यक्तिगत घटना दर्ता गर्ने नियमावली, २०३४ अनुसार जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइ सराइ र सम्बन्ध विच्छेद गरी ५ वटा घटनाहरू कानुनी रूपमा दर्ता गरी प्रमाण पत्र दिने व्यवस्था भएको छ । जसले गर्दा जनसंख्या, नागरिकता, बसाइसराई सामाजिक सुरक्षा तथा अंशवण्डा आदि विषयहरूमा उत्पन्न हुने समस्या समाधान हुन थालेको छ । व्यक्तिगत घटनाको सूचकहरू यसप्रकार छन् ।

२.५.१ जन्म दर्ता

२.५.१.१ जिल्लाभर जन्म दर्ताको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार अनुसार ३७४७० शिशुहरुको जन्म भएकोमा २३४०६ को मात्र जन्मदर्ता भएको छ। व्यक्तिगत घटना दर्ता व्यवस्थित गर्न सकियो भन्ने स्थानीय स्तरमा जनसंख्याको अनुमान गर्न सकिने अवस्था रहन्छ । यसको विवरण यस प्रकार रहेको छ :

तालिका नं. २.५.१.१: जिल्लाभर जन्म दर्ताको विवरण

जन्मअवस्था	जम्मा	उमेर(वर्ष)					
		०	१	२	३	४	५
ललितपुर जिल्ला							
जम्मा	३७४७०	५२३६	६००५	६२४३	६२९०	६६२८	७०६८
जन्मदर्ता भएको	२३४०६	१८०४	३३०६	३७७९	४२७५	४८३४	५४०८
जन्मदर्ता नभएको	१४०६४	३४३२	२६९९	२४६४	२०१५	१७९४	१६६०
पुरुष							
जम्मा	२००१८	२७७२	३२८०	३२९६	३३६५	३५५२	३७५३
जन्मदर्ता भएको	१२५६५	९५६	१८०९	१९८१	२३०५	२६१७	२८९७
जन्मदर्ता नभएको	७४५३	१८१६	१४७१	१३१५	१०६०	९३५	८५६
महिला							
जम्मा	१७४५२	२४६४	२७२५	२९४७	२९२५	३०७६	३३१५
जन्मदर्ता भएको	१०८४१	८४८	१४९७	१७९८	१९७०	२२१७	२५११
जन्मदर्ता नभएको	६६११	१६१६	१२२८	११४९	९५५	८५९	८०४

(स्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

२.५.१.२ स्थानीय तह अनुसार जन्म दर्ताको विवरण

तालिका नं. २.५.१.२: स्थानीय अनुसार जन्म दर्ताको विवरण

जन्मअवस्था	जम्मा	उमेर(वर्ष)					
		०	१	२	३	४	५
ललितपुर महानगरपालिका							
जम्मा	१८३७९	२४७८	२९६७	३०५२	३१२४	३२४३	३५१५
जन्मदर्ता भएको	११६३४	८६२	१६६३	१८८८	२१२६	२३९२	२७०३
जन्मदर्ता नभएको	६७४५	१६१६	१३०४	११६४	९९८	८५१	८१२
पुरुष							

जम्मा	९८८८	१३०९	१६३४	१६५२	१६६८	१७५२	१८७३
जन्मदर्ता भएको	६२९७	४५८	९१२	१०२०	११३९	१३००	१४६८
जन्मदर्ता नभएको	३५९१	८५१	७२२	६३२	५२९	४५२	४०५
महिला							
जम्मा	८४९१	११६९	१३३३	१४००	१४५६	१४९१	१६४२
जन्मदर्ता भएको	५३३७	४०४	७५१	८६८	९८७	१०९२	१२३५
जन्मदर्ता नभएको	३१५४	७६५	५८२	५३२	४६९	३९९	४०७

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

जन्म अवस्था	जम्मा	उमेर(वर्ष)					
		०	१	२	३	४	५
गोदावरी नगरपालिका							
जम्मा	७२५६	१०६३	१०७९	१२२१	११८२	१३१६	१३९५
जन्मदर्ता भएको	४२५३	३४३	५१७	६९३	७५०	९०४	१०४६
जन्मदर्ता नभएको	३००३	७२०	५६२	५२८	४३२	४१२	३४९
पुरुष							
जम्मा	३८३९	५६५	५७६	६२६	६३८	६८३	७५१
जन्मदर्ता भएको	२२८१	१७३	२८०	३६७	४२१	४७५	५६५
जन्मदर्ता नभएको	१५५८	३९२	२९६	२५९	२१७	२०८	१८६
महिला							
जम्मा	३४१७	४९८	५०३	५९५	५४४	६३३	६४४
जन्मदर्ता भएको	१९७२	१७०	२३७	३२६	३२९	४२९	४८१
जन्मदर्ता नभएको	१४४५	३२८	२६६	२६९	२१५	२०४	१६३

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

जन्मअवस्था	जम्मा	उमेर(वर्ष)					
		०	१	२	३	४	५
महालक्ष्मी नगरपालिका							
जम्मा	९३२७	१३२२	१५८१	१५५५	१५३५	१६२४	१७१०
जन्मदर्ता भएको	६१०५	४९३	९२१	९८०	११२६	१२३४	१३५१
जन्मदर्ता नभएको	३२२२	८२९	६६०	५७५	४०९	३९०	३५९
पुरुष							

जम्मा	५००९	७०९	८७५	८१२	८२३	८८८	९०२
जन्मदर्ता भएको	३२७३	२७१	५१०	४८८	६००	६८६	७१८
जन्मदर्ता नभएको	१७३६	४३८	३६५	३२४	२२३	२०२	१८४
महिला							
जम्मा	४३१८	६१३	७०६	७४३	७१२	७३६	८०८
जन्मदर्ता भएको	२८३२	२२२	४११	४९२	५२६	५४८	६३३
जन्मदर्ता नभएको	१४८६	३९१	२९५	२५१	१८६	१८८	१७५

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

जन्मअवस्था	जम्मा	उमेर(वर्ष)					
		०	१	२	३	४	५
बागमती गाउँपालिका							
जम्मा	१०१३	१५८	१६९	१७०	१८०	१७२	१६४
जन्मदर्ता भएको	५७४	३६	८८	९१	११२	१२२	१२५
जन्मदर्ता नभएको	४३९	१२२	८१	७९	६८	५०	३९
पुरुष							
जम्मा	५१४	७२	९२	८२	९७	८९	८२
जन्मदर्ता भएको	२८६	१७	४८	४०	६१	६४	५६
जन्मदर्ता नभएको	२२८	५५	४४	४२	३६	२५	२६
महिला							
जम्मा	४९९	८६	७७	८८	८३	८३	८२
जन्मदर्ता भएको	२८८	१९	४०	५१	५१	५८	६९
जन्मदर्ता नभएको	२११	६७	३७	३७	३२	२५	१३

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

जन्मअवस्था	जम्मा	उमेर(वर्ष)					
		०	१	२	३	४	५
कोन्ज्योसोम गाउँपालिका							
जम्मा	७६१	११९	१०७	११२	१४३	१३३	१४७
जन्मदर्ता भएको	४४०	४३	५९	६३	९३	९१	९१
जन्मदर्ता नभएको	३२१	७६	४८	४९	५०	४२	५६
पुरुष							

जम्मा	३९४	६२	५२	५४	७८	७५	७३
जन्मदर्ता भएको	२२६	२३	३१	२८	४८	५०	४६
जन्मदर्ता नभएको	१६८	३९	२१	२६	३०	२५	२७
महिला							
जम्मा	३६७	५७	५५	५८	६५	५८	७४
जन्मदर्ता भएको	२१४	२०	२८	३५	४५	४१	४५
जन्मदर्ता नभएको	१५३	३७	२७	२३	२०	१७	२९

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

जन्मअवस्था	जम्मा	उमेर(वर्ष)					
		०	१	२	३	४	५
महाङ्काल गाउँपालिका							
जम्मा	६५०	८९	९४	१२५	१११	१२०	१११
जन्मदर्ता भएको	३५३	२६	५७	५८	६१	७६	७५
जन्मदर्ता नभएको	२९७	६३	३७	६७	५०	४४	३६
पुरुष							
जम्मा	३३१	५१	४८	६६	५४	५४	५८
जन्मदर्ता भएको	१७९	१४	२७	३४	३४	३४	३६
जन्मदर्ता नभएको	१५२	३७	२१	३२	२०	२०	२२
महिला							
जम्मा	३१९	३८	४६	५९	५७	६६	५३
जन्मदर्ता भएको	१७४	१२	३०	२४	२७	४२	३९
जन्मदर्ता नभएको	१४५	२६	१६	३५	३०	२४	१४

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

२.५.२ मृत्यु दर्ता

२.५.२.१: जिल्लाभर मृत जनसङ्ख्याको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को तथ्याङ्क अनुसार जिल्लाको उमेर समुहलाई अध्ययन गर्दा मृत्यु हुनेमा अधिकांश वृद्ध समुह नै रहेको देखिन्छ, त्यसैगरी महिलाको तुलनामा पुरुषको मृत्यु अधिकतम देखिन्छ।

तालिका नं. २.५.२.१: जिल्लाभर मृत जनसङ्ख्याको विवरण

उमेर समुह	मृतको सङ्ख्या		
	जम्मा	पुरुष	महिला
कुल उमेर	४१७३	२३५५	१८१८
< १	३०	१७	१३
०१-०४	२७	१७	१०
०५-०९	१६	१०	६
१०-१४	२१	१४	७
१५-१९	२८	१६	१२
२०-२४	३६	२४	१२
२५-२९	६०	२८	३२
३०-३४	६४	४०	२४
३५-३९	८९	६५	२४
४०-४४	१०८	७७	३१
४५-४९	१६५	११४	५१
५०-५४	२३३	१५७	७६
५५-५९	२३८	१५४	८४
६०-६४	३४२	२२१	१२१
६५-६९	३४५	२०५	१४०
७०-७४	४६६	२५०	२१६
७५-७९	५२७	२७८	२४९
८०+	१३७३	६६४	७०९
नखुलेको	५	४	१

(श्रोत: राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय)

२.५.२.२: उमेर समुहको आधारमा मृत्युका कारणहरू

तालिका नं. २.५.२.२: उमेर समुहको आधारमा मृत्युका कारणहरू

उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	मृत्युको कारण									
		सर्वा रोग	नसर्ने रोग	सडक दुर्घटना	अन्य	गर्भावस्थ सम्बन्धित	अपराध सम्बन्धि	आत्मह	प्राकृतिक प्रकोप	अन्य	नखुलेको
जम्मा	४१७३	७७६	२२९८	५०	९९	८	१२	५२	१४३	७२४	११
< १	३०	३	९	१	१	०	०	१	२	१२	१

०१-०४	२७	९	७	०	२	०	०	१	०	७	१
०५-०९	१६	४	८	०	१	०	०	०	०	३	०
१०-१४	२१	०	१२	१	०	०	०	१	२	५	०
१५-१९	२८	१	१६	२	३	०	२	३	०	१	०
२०-२४	३६	७	१३	६	१	१	१	६	०	१	०
२५-२९	६०	१३	२०	५	४	२	१	६	२	६	१
३०-३४	६४	१९	२०	४	८	२	०	६	१	३	१
३५-३९	८९	३१	२३	५	५	०	३	८	२	१२	०
४०-४४	१०८	२९	५२	२	७	०	०	३	२	१३	०
४५-४९	१६५	४२	९१	३	६	३	०	१	१	१७	१
५०-५४	२३३	७१	१२९	४	८	०	०	३	१	१७	०
५५-५९	२३८	४८	१५२	२	७	०	२	३	४	१९	१
६०-६४	३४२	७४	२२१	३	४	०	०	५	९	२६	०
६५-६९	३४५	७३	२१७	४	१०	०	०	२	६	३२	१
७०-७४	४६६	८७	२९६	४	५	०	१	१	१२	६०	०
७५-७९	५२७	७३	३४९	१	९	०	१	०	१८	७६	०
८०+	१३७३	१९२	६६१	३	१८	०	१	१	८१	४१३	३
नखुलेको	५	०	२	०	०	०	०	१	०	१	१

२.५.३ बसाई सराई

२.५.३.१: जिल्लामा बसाइसराइको अवस्था

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस जिल्लामा बसाई गरी आउने कुल जनसङ्ख्या मध्य अधिकतम २०-२४ वर्ष उमेर समुहको मानिसहरु(३३५७९) रहेका छन भने दोस्रोमा २५-२९ वर्ष उमेर समुहको मानिसहरु(३३१९०) रहेका छन। यसै गरी बसाईसराइ गरि आएका मानिहरुको बसाई अवधिलाई हेर्दा अधिकतम १ देखी ४ वर्षसम्म बसेको देखियो।

तालिका नं. २.५.३.१: जिल्लामा बसाइसराइको अवस्था

बसाई अवधि								
उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष तल	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दा माथि	बसाईअवधि नखुलेको
जम्मा	२८८६०७	१५७८३	९६५३६	६४९७८	८०२०७	२६२९३	३७५८	१०५२
००-०४	४३१५	१०७९	३१३२	०	०	०	०	१०४
०५-०९	११३१५	९४०	६४१९	३८५६	०	०	०	१००
१०-१४	१५३०८	९६३	६३१७	५२२६	२७११	०	०	९१
१५-१९	२५१५३	२१३७	१११७२	५९८२	५७७०	०	०	९२

२०-२४	३३५७९	२८५१	१६३०९	७७७९	६५५०	०	०	९०
२५-२९	३३१९०	२३४४	१४१५५	९५१२	६५६८	५१३	०	९८
३०-३४	३२००८	१६३४	१०८६४	८७०६	१००२२	६९५	०	८७
३५-३९	२९५६५	११६९	७७९७	६७६०	१२८३२	९३९	०	६८
४०-४४	२६२९८	७७२	५८७४	४९६४	१२०८०	२५५०	०	५८
४५-४९	२०३७४	४७२	४००१	३४२२	७७४६	४६८६	०	४७
५०-५४	१७७८४	४२७	३३१९	२७३५	५५४२	५६४२	६३	५६
५५-५९	११८८२	२७३	२१८८	१७६५	३३३७	४१६३	१११	४५
६०-६४	९७४१	२५१	१७८७	१४६४	२५३४	३३६२	३०५	३८
६५-६९	६७२२	१८२	१२४५	१०४१	१६३०	१८६१	७३४	२९
७०-७४	४८३२	११८	८३६	७१३	११८६	९४६	१०१५	१८

पुरुष

वसाई अवधि

उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष तल	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दा माथि	वसाई अवधि नखुलेको
जम्मा	१३१०३४	८२८०	४७९६०	३०६५८	३४७२०	८३१४	५८२	५२०
००-०४	२३३१	५८१	१६८६	०	०	०	०	६४
०५-०९	६१०२	४९६	३४५५	२०९०	०	०	०	६१
१०-१४	८२७८	५४७	३४४१	२७७६	१४७१	०	०	४३
१५-१९	१३३४८	११००	५९३०	३१९०	३०८०	०	०	४८
२०-२४	१६७७७	१४३३	७८७९	३९४४	३४७०	०	०	५१
२५-२९	१४८४४	११५५	६३८४	३७८९	३१५४	३१७	०	४५
३०-३४	१३५८७	९३९	५०८७	३३८१	३६९०	४४२	०	४८
३५-३९	१२१३१	६९६	३९६२	२९१२	४००८	५२१	०	३२
४०-४४	१०९५९	४०१	२९८८	२४५७	४२३२	८४७	०	३४
४५-४९	८८३६	२४३	२०९१	१७७३	३४९६	१२१३	०	२०
५०-५४	७८७४	२२४	१७०५	१४५६	२९१७	१५१५	३३	२४
५५-५९	५१७९	१४०	१११३	९०८	१८२०	१११६	६४	१८
६०-६४	३९८६	११२	८४६	७०२	१३०२	९१७	९३	१४
६५-६९	२६७७	८६	५८४	५०६	८३१	५८१	८४	५
७०-७४	१७८९	५२	३७०	३३१	५२८	३९३	१११	४
७५+ वर्ष	२३३६	७५	४३९	४४३	७२१	४५२	१९७	९

महिला

वसाई अवधि

उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष तल	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दा माथि	वसाई अवधि नखुलेको
---------------------	-------	--------------	-------------	-------------	---------------	---------------	------------------	----------------------

००-०४	१९८४	४९८	१४४६	०	०	०	०	४०
०५-०९	५२१३	४४४	२९६४	१७६६	०	०	०	३९
१०-१४	७०३०	४१६	२८७६	२४५०	१२४०	०	०	४८
१५-१९	११८०५	१०३७	५२४२	२७९२	२६९०	०	०	४४
२०-२४	१६८०२	१४१८	८४३०	३८३५	३०८०	०	०	३९
२५-२९	१८३४६	११८९	७७७१	५७२३	३४१४	१९६	०	५३
३०-३४	१८४२१	६९५	५७७७	५३२५	६३३२	२५३	०	३९
३५-३९	१७४३४	४७३	३८३५	३८४८	८८२४	४१८	०	३६
४०-४४	१५३३९	३७१	२८८६	२५०७	७८४८	१७०३	०	२४
४५-४९	११५३८	२२९	१९१०	१६४९	४२५०	३४७३	०	२७
५०-५४	९९१०	२०३	१६१४	१२७९	२६२५	४१२७	३०	३२
५५-५९	६७०३	१३३	१०७५	८५७	१५१७	३०४७	४७	२७
६०-६४	५७५५	१३९	९४१	७६२	१२३२	२४४५	२१२	२४
६५-६९	४०४५	९६	६६१	५३५	७९९	१२८०	६५०	२४
७०-७४	३०४३	६६	४६६	३८२	६५८	५५३	९०४	१४
७५+	४२०५	९६	६८२	६१०	९७८	४८४	१३३३	२२

२.५.३.२: स्थानीय तहमा बसाइसराइको अवस्था

तालिका नं. २.५.३.२: स्थानीय तहमा बसाइसराइको अवस्था

१.ललितपुर महानगरपालिका

वसाई अवधि								
उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष मुनी	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दा माथि	वसाई अवधि नखुलेको
जम्मा	१५७०६८	६७७१	४७१२८	३५०७६	४९५५२	१६००६	१८४६	६८९
००-०४	२०६८	४७९	१५४७	०	०	०	०	४२
०५-०९	५५९०	३९१	३०७५	२०६८	०	०	०	५६
१०-१४	७७०६	४००	२८९६	२७०७	१६४४	०	०	५९
१५-१९	१३२५१	९६०	५५१८	३१९९	३५१२	०	०	६२
२०-२४	१७८४३	१२३६	७९५८	४३९२	४१९२	०	०	६५
२५-२९	१७४८७	१०००	६९४९	५११८	३९९५	३५०	०	७५
३०-३४	१६९३६	६८२	५२७८	४७२६	५७०४	४८८	०	५८
३५-३९	१५९०२	४२७	३७०१	३६६९	७४१३	६४८	०	४४
४०-४४	१४८१६	३१४	२९१४	२६७६	७४१२	१४६४	०	३६
४५-४९	११८००	२१५	२००९	१८३८	५११८	२५८३	०	३७
५०-५४	१०२०२	१९९	१६४१	१४२८	३६१३	३२३८	४२	४१

ललितपुर जिल्लाको जिल्ला प्रोफाइल

५५-५९	६९३७	११५	११०२	९४३	२२१९	२४४३	८७	२८
६०-६४	५६६१	११८	८९२	७३०	१७०३	२०३४	१५४	३०
६५-६९	३९३९	९३	६२३	५६८	१०६७	१२६३	३०३	२२
७०-७४	२९३८	६१	४२८	३९४	८१४	७३८	४९१	१२
७५+ वर्ष	३९९२	८१	५९७	६२०	११४६	७५७	७६९	२२

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

पुरुष

वसाई अवधि								
उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष मुनी	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दा माथि	वसाई अवधि नखुलेको
जम्मा	७२६०६	३३५९	२२९२१	१६७६९	२२४६९	६२८६	४५६	३४६
००-०४	११०८	२४८	८३२	०	०	०	०	२८
०५-०९	३०२८	२०४	१६४९	११३८	०	०	०	३७
१०-१४	४०९०	२१९	१५१८	१४५३	८७०	०	०	३०
१५-१९	७०८०	५००	२९९६	१६९३	१८५८	०	०	३३
२०-२४	८८९३	५७०	३८३२	२२८०	२१७४	०	०	३७
२५-२९	७९२८	४६०	३०४४	२१७७	२००६	२०५	०	३६
३०-३४	७३१५	३५७	२३३१	१८७९	२३९९	३१९	०	३०
३५-३९	६५२५	२२१	१७७७	१५४४	२५८०	३७८	०	२५
४०-४४	६३५७	१६२	१४२८	१३१२	२७८९	६४४	०	२२
४५-४९	५३६०	१०३	१०१६	९६६	२३८१	८७९	०	१५
५०-५४	४७८८	९८	८३१	७६५	१९१८	११३७	२०	१९
५५-५९	३२१५	५४	५३८	४९९	१२२१	८३९	५३	११
६०-६४	२५१५	५२	४१४	३५८	८८२	७२५	७४	१०
६५-६९	१६७७	४९	२८५	२६८	५५२	४५५	६५	३
७०-७४	११७७	३०	१९०	१८२	३६०	३२९	८४	२
७५+ वर्ष	१५५०	३२	२४०	२५५	४७९	३७६	१६०	८

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

महिला

वसाई अवधि								
उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष मुनी	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दा माथि	वसाई अवधि नखुलेको
जम्मा	८४४६२	३४१२	२४२०७	१८३०७	२७०८३	९७२०	१३९०	३४३
००-०४	९६०	२३१	७१५	०	०	०	०	१४
०५-०९	२५६२	१८७	१४२६	९३०	०	०	०	१९

वसाई अवधि								
उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष मुनी	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दा माथि	वसाई अवधि नखुलेको
१०-१४	३६१६	१८१	१३७८	१२५४	७७४	०	०	२९
१५-१९	६१७१	४६०	२५२२	१५०६	१६५४	०	०	२९
२०-२४	८९५०	६६६	४१२६	२११२	२०१८	०	०	२८
२५-२९	९५५९	५४०	३९०५	२९४१	१९८९	१४५	०	३९
३०-३४	९६२१	३२५	२९४७	२८४७	३३०५	१६९	०	२८
३५-३९	९३७७	२०६	१९२४	२१२५	४८३३	२७०	०	१९
४०-४४	८४५९	१५२	१४८६	१३६४	४६२३	८२०	०	१४
४५-४९	६४४०	११२	९९३	८७२	२७३७	१७०४	०	२२
५०-५४	५४१४	१०१	८१०	६६३	१६९५	२१०१	२२	२२
५५-५९	३७२२	६१	५६४	४४४	९९८	१६०४	३४	१७
६०-६४	३१४६	६६	४७८	३७२	८२१	१३०९	८०	२०
६५-६९	२२६२	४४	३३८	३००	५१५	८०८	२३८	१९
७०-७४	१७६१	३१	२३८	२१२	४५४	४०९	४०७	१०
७५+ वर्ष	२४४२	४९	३५७	३६५	६६७	३८१	६०९	१४

(श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

३. गोदावरी नगरपालिका

वसाई अवधि								
उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष मुनी	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दा माथि	वसाई अवधि नखुलेको
जम्मा	१४६९१	८७०	५७१२	३५७५	३५४९	८७५	४८	६२
००-०४	३७१	९०	२७३	०	०	०	०	८
०५-०९	९१२	७४	५३४	२९३	०	०	०	११
१०-१४	१०८३	७६	४९३	३४४	१६५	०	०	५
१५-१९	१४५०	९९	६११	३८९	३४४	०	०	७
२०-२४	१६३५	१२६	७१७	३८१	४०४	०	०	७
२५-२९	१५६५	१०६	७२३	३६९	३१८	४४	०	५
३०-३४	१५८२	८६	६२७	४२५	३८४	५४	०	६
३५-३९	१४४८	६२	४७९	३८१	४४९	७६	०	१
४०-४४	१२२५	५२	३७५	२६८	४३६	८८	०	६
४५-४९	९४०	२३	२५२	२०८	३१८	१३७	०	२
५०-५४	८४४	२२	२२१	१८२	२६६	१४७	५	१
५५-५९	५३३	२१	१३५	११०	१५४	१०९	३	१
६०-६४	४१०	१४	१०१	९२	१०६	८७	८	२

वसाई अवधि								
उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष मुनी	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दा माथि	वसाई अवधि नखुलेको
६५-६९	२५१	७	६०	५०	६९	५८	७	०
७०-७४	१८६	३	४०	३६	६०	३७	१०	०
७५+ वर्ष	२५६	९	७१	४७	७६	३८	१५	०

(श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

पुरुष

वसाई अवधि								
उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष मुनी	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दा माथि	वसाई अवधि नखुलेको
जम्मा	१४६९१	८७०	५७१२	३५७५	३५४९	८७५	४८	६२
००-०४	३७१	९०	२७३	०	०	०	०	८
०५-०९	९१२	७४	५३४	२९३	०	०	०	११
१०-१४	१०८३	७६	४९३	३४४	१६५	०	०	५
१५-१९	१४५०	९९	६११	३८९	३४४	०	०	७
२०-२४	१६३५	१२६	७१७	३८१	४०४	०	०	७
२५-२९	१५६५	१०६	७२३	३६९	३१८	४४	०	५
३०-३४	१५८२	८६	६२७	४२५	३८४	५४	०	६
३५-३९	१४४८	६२	४७९	३८१	४४९	७६	०	१
४०-४४	१२२५	५२	३७५	२६८	४३६	८८	०	६
४५-४९	९४०	२३	२५२	२०८	३१८	१३७	०	२
५०-५४	८४४	२२	२२१	१८२	२६६	१४७	५	१
५५-५९	५३३	२१	१३५	११०	१५४	१०९	३	१
६०-६४	४१०	१४	१०१	९२	१०६	८७	८	२
६५-६९	२५१	७	६०	५०	६९	५८	७	०
७०-७४	१८६	३	४०	३६	६०	३७	१०	०
७५+ वर्ष	२५६	९	७१	४७	७६	३८	१५	०

(श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

महिला

वसाई अवधि								
उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष मुनी	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दा माथि	वसाई अवधि नखुलेको
जम्मा	२४६९९	९४४	६८१९	४८५९	६९३६	४१७४	८८३	८४
००-०४	२८९	५७	२२४	०	०	०	०	८
०५-०९	७६९	६७	४४६	२४६	०	०	०	१०
१०-१४	९३७	६२	४१४	३१३	१४२	०	०	६
१५-१९	१४३७	११७	६७७	३३१	३०४	०	०	८
२०-२४	२१८३	१६०	११९३	५४१	२८४	०	०	५
२५-२९	२८८५	१६९	१२०४	९७१	५१६	२१	०	४
३०-३४	३१३२	९६	८३१	८६३	१३०५	३४	०	३
३५-३९	२९६६	७८	५२७	५२७	१७६५	६२	०	७
४०-४४	२५१५	४१	३४५	३२५	१३५९	४४०	०	५
४५-४९	१८९६	२०	२६७	२०३	५०९	८९६	०	१
५०-५४	१७३२	१८	२३७	१६३	२६४	१०४१	१	८
५५-५९	११५३	१४	१२३	११७	१४२	७४५	५	७
६०-६४	९७६	१६	११४	९५	११८	५६९	६२	२
६५-६९	६५७	१२	८४	५३	८४	२३६	१८६	२
७०-७४	५१२	५	५५	४५	७१	८१	२५१	४
७५+ वर्ष	६६०	१२	७८	६६	७३	४९	३७८	४

(श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

३. महालक्ष्मी नगरपालिका

वसाई अवधि								
उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष मुनी	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० - भन्दा माथि	वसाई अवधि नखुलेको
जम्मा	८०९४५	५७८५	३१३४२	१९९६०	१८६१२	४३२९	७३६	१८१
००-०४	१५१४	४२७	१०४१	०	०	०	०	४६
०५-०९	३७०९	३७६	२१३३	११७९	०	०	०	२१
१०-१४	४६९६	३२९	२१०३	१५५४	६९४	०	०	१६
१५-१९	७२९७	७५३	३३०६	१७९२	१४३२	०	०	१४
२०-२४	९८८६	१००५	५०८०	२२१९	१५७३	०	०	९
२५-२९	९७६०	८७४	४४११	२७७८	१५८९	९५	०	१३
३०-३४	९०८४	५५३	३५१७	२५५९	२३२४	११५	०	१६

३५-३९	८०९१	३६६	२६२५	२०९९	२८५६	१३२	०	१३
४०-४४	७१२१	३३४	२०२९	१६५७	२६५४	४४०	०	७
४५-४९	५३०४	२०१	१३६०	११३५	१७३८	८६७	०	३
५०-५४	४६३१	१७१	११४५	९४९	१३५३	९९४	१४	५
५५-५९	३०४२	११५	७८८	५९१	७९५	७३५	१२	६
६०-६४	२४९३	९८	६६२	५४०	५८७	५४५	५८	३
६५-६९	१७२६	६७	४६७	३५५	३९८	२५२	१८४	३
७०-७४	११०३	४८	३०९	२३६	२३९	७३	१९६	२
७५+ वर्ष	१४८८	६८	३६६	३१७	३८०	८१	२७२	४

पुरुष

वसाई अवधि								
उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष मुनी	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दामाथि	वसाई अवधि नखुलेको
जम्मा	३८०४२	२९५२	१५८०७	९७०१	८३५८	१०७४	५७	९३
००-०४	८०८	२२७	५५३	०	०	०	०	२८
०५-०९	१९९९	२०३	११५४	६३१	०	०	०	११
१०-१४	२६५२	१८३	१२१६	८३९	४०७	०	०	७
१५-१९	३९९५	३८२	१८२५	९९१	७८९	०	०	८
२०-२४	५१४१	५०७	२५९३	११९४	८४३	०	०	४
२५-२९	४५०८	४३८	२०२१	११७५	८०४	६६	०	४
३०-३४	३८८८	२९३	१६१५	१०२४	८७९	६८	०	९
३५-३९	३४४५	१८३	१३००	९४१	९५३	६४	०	४
४०-४४	३१०७	१६३	९९७	८५६	९७४	११३	०	४
४५-४९	२३६७	१०४	७२४	५७५	७८३	१७९	०	२
५०-५४	२११७	८८	५८८	४९९	७१६	२१५	८	३
५५-५९	१३६३	५९	४१०	२९५	४३५	१५५	६	३
६०-६४	१०१३	४१	३१८	२४६	३०५	९३	८	२
६५-६९	७२३	२९	२३२	१८३	२०५	६३	१०	१
७०-७४	४१३	१८	१३८	११२	१०७	२२	१४	२
७५+	५०३	३४	१२३	१४०	१५८	३६	११	१

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

महिला

वसाई अवधि								
उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष मुनी	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दा माथि	वसाई अवधि नखुलेको
जम्मा	४२९०३	२८३३	१५५३५	१०२५९	१०२५४	३२५५	६७९	८८
००-०४	७०६	२००	४८८	०	०	०	०	१८
०५-०९	१७१०	१७३	९७९	५४८	०	०	०	१०
१०-१४	२०४४	१४६	८८७	७१५	२८७	०	०	९
१५-१९	३३०२	३७१	१४८१	८०१	६४३	०	०	६
२०-२४	४७४५	४९८	२४८७	१०२५	७३०	०	०	५
२५-२९	५२५२	४३६	२३९०	१६०३	७८५	२९	०	९
३०-३४	५१९६	२६०	१९०२	१५३५	१४४५	४७	०	७
३५-३९	४६४६	१८३	१३२५	११५८	१९०३	६८	०	९
४०-४४	४०१४	१७१	१०३२	८०१	१६८०	३२७	०	३
४५-४९	२९३७	९७	६३६	५६०	९५५	६८८	०	१
५०-५४	२५१४	८३	५५७	४५०	६३७	७७९	६	२
५५-५९	१६७९	५६	३७८	२९६	३६०	५८०	६	३
६०-६४	१४८०	५७	३४४	२९४	२८२	४५२	५०	१
६५-६९	१००३	३८	२३५	१७२	१९३	१८९	१७४	२
७०-७४	६९०	३०	१७१	१२४	१३२	५१	१८२	०
७५+ वर्ष	९८५	३४	२४३	१७७	२२२	४५	२६१	३

(श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

४. कोन्ज्योसोम गाउँपालिका

वसाई अवधि								
उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष मुनी	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दा माथि	वसाई अवधि नखुलेको
जम्मा	११९६	१८	२१८	१७०	३६८	३३५	८४	३
००-०४	३	१	२	०	०	०	०	०
०५-०९	१७	१	१२	३	०	०	०	१
१०-१४	११	०	४	५	१	०	०	१
१५-१९	३९	२	३१	४	२	०	०	०
२०-२४	१३१	८	७१	४१	११	०	०	०

ललितपुर जिल्लाको जिल्ला प्रोफाइल

२५-२९	१८०	४	४८	७३	५२	३	०	०
३०-३४	१३४	०	१६	२३	९४	१	०	०
३५-३९	१४८	०	१६	११	११५	६	०	०
४०-४४	१२०	२	४	२	६६	४६	०	०
४५-४९	१००	०	४	५	१४	७७	०	०
५०-५४	८८	०	३	०	६	७९	०	०
५५-५९	६०	०	३	१	३	५२	१	०
६०-६४	५३	०	२	०	१	४५	५	०
६५-६९	५०	०	२	२	२	२१	२२	१
७०-७४	३१	०	०	०	०	४	२७	०
७५+वर्ष	३१	०	०	०	१	१	२९	०

पुरुष

वसाई अवधि								
उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष मुनी	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दामाथि	वसाई अवधि नखुलेको
जम्मा	१०२	३	४३	१८	२०	१५	२	१
००-०४	३	१	२	०	०	०	०	०
०५-०९	९	१	६	१	०	०	०	१
१०-१४	३	०	२	१	०	०	०	०
१५-१९	२	०	१	१	०	०	०	०
२०-२४	११	१	५	०	५	०	०	०
२५-२९	२१	०	१०	६	३	२	०	०
३०-३४	१०	०	५	३	२	०	०	०
३५-३९	११	०	४	२	५	०	०	०
४०-४४	७	०	२	१	४	०	०	०
४५-४९	५	०	२	१	०	२	०	०
५०-५४	६	०	१	०	१	४	०	०
५५-५९	३	०	१	१	०	१	०	०
६०-६४	५	०	१	०	०	४	०	०
६५-६९	३	०	१	१	०	१	०	०
७०-७४	१	०	०	०	०	०	१	०
७५+वर्ष	२	०	०	०	०	१	१	०

महिला

वसाई अवधि								
उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष मुनी	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दा माथि	वसाई अवधि नखुलेको
जम्मा	१०९४	१५	१७५	१५२	३४८	३२०	८२	२
००-०४	०	०	०	०	०	०	०	०
०५-०९	८	०	६	२	०	०	०	०
१०-१४	८	०	२	४	१	०	०	१
१५-१९	३७	२	३०	३	२	०	०	०
२०-२४	१२०	७	६६	४१	६	०	०	०
२५-२९	१५९	४	३८	६७	४९	१	०	०
३०-३४	१२४	०	११	२०	९२	१	०	०
३५-३९	१३७	०	१२	९	११०	६	०	०
४०-४४	११३	२	२	१	६२	४६	०	०
४५-४९	९५	०	२	४	१४	७५	०	०
५०-५४	८२	०	२	०	५	७५	०	०
५५-५९	५७	०	२	०	३	५१	१	०
६०-६४	४८	०	१	०	१	४१	५	०
६५-६९	४७	०	१	१	२	२०	२२	१
७०-७४	३०	०	०	०	०	४	२६	०
७५+ वर्ष	२९	०	०	०	१	०	२८	०

(श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

५. महाङ्काल गाउँपालिका

वसाई अवधि								
उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष मुनी	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दा माथि	वसाई अवधि नखुलेको
जम्मा	९३५	४९	२३६	१३२	२६८	१७९	६०	११
००-०४	१४	४	१०	०	०	०	०	०
०५-०९	२४	२	१२	९	०	०	०	१
१०-१४	३५	४	१९	७	४	०	०	१
१५-१९	५२	६	१८	८	२०	०	०	०
२०-२४	९५	१७	५१	२१	६	०	०	०
२५-२९	१२१	७	५१	४३	२०	०	०	०

३०-३४	१२३	५	२५	२५	६६	१	०	१
३५-३९	१०८	२	१६	१०	७३	६	०	१
४०-४४	८७	१	१४	४	४६	२१	०	१
४५-४९	७२	०	७	३	१३	४६	०	३
५०-५४	६२	०	६	१	८	४६	१	०
५५-५९	३४	०	३	१	६	२१	१	२
६०-६४	२९	०	१	०	३	२०	५	०
६५-६९	३०	०	१	०	१	१३	१४	१
७०-७४	१६	०	०	०	१	३	१२	०
७५+वर्ष	३३	१	२	०	१	२	२७	०

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

पुरुष

वसाई अवधि								
उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष मुनी	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दामाथि	वसाई अवधि नखुलेको
जम्मा	२२७	२९	९५	२६	३५	२८	७	७
००-०४	११	४	७	०	०	०	०	०
०५-०९	१४	२	९	२	०	०	०	१
१०-१४	१९	४	११	१	२	०	०	१
१५-१९	२१	३	५	६	७	०	०	०
२०-२४	२३	८	१०	३	२	०	०	०
२५-२९	२२	४	१४	२	२	०	०	०
३०-३४	२४	२	१७	३	१	१	०	०
३५-३९	१५	२	५	३	३	१	०	१
४०-४४	१६	०	७	२	६	०	०	१
४५-४९	१७	०	२	२	३	१०	०	०
५०-५४	१०	०	३	१	३	३	०	०
५५-५९	१६	०	३	१	३	६	१	२
६०-६४	६	०	०	०	२	३	१	०
६५-६९	४	०	०	०	०	३	०	१
७०-७४	२	०	०	०	१	१	०	०
७५+वर्ष	७	०	२	०	०	०	५	०

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

महिला

वसाई अवधि								
उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष मुनी	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दामाथि	वसाई अवधि नखुलेको
जम्मा	७०८	२०	१४१	१०६	२३३	१५१	५३	४
००-०४	३	०	३	०	०	०	०	०
०५-०९	१०	०	३	७	०	०	०	०
१०-१४	१६	०	८	६	२	०	०	०
१५-१९	३१	३	१३	२	१३	०	०	०
२०-२४	७२	९	४१	१८	४	०	०	०
२५-२९	९९	३	३७	४१	१८	०	०	०
३०-३४	९९	३	८	२२	६५	०	०	१
३५-३९	९३	०	११	७	७०	५	०	०
४०-४४	७१	१	७	२	४०	२१	०	०
४५-४९	५५	०	५	१	१०	३६	०	३
५०-५४	५२	०	३	०	५	४३	१	०
५५-५९	१८	०	०	०	३	१५	०	०
६०-६४	२३	०	१	०	१	१७	४	०
६५-६९	२६	०	१	०	१	१०	१४	०
७०-७४	१४	०	०	०	०	२	१२	०
७५+ वर्ष	२६	१	०	०	१	२	२२	०

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

६.वागमती गाउँपालिका

वसाई अवधि								
उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष मुनी	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दामाथि	वसाई अवधि नखुलेको
जम्मा	१५७०	४०	३७५	१९८	४७०	३७५	१०१	११
००-०४	२२	३	१९	०	०	०	०	०
०५-०९	२५	१	१९	५	०	०	०	०
१०-१४	२७	०	१६	४	५	०	०	२
१५-१९	७१	१४	४२	८	७	०	०	०
२०-२४	१७३	१२	११६	३०	१३	०	०	२
२५-२९	२१५	५	७३	८५	५१	०	०	१

३०-३४	१९०	२	४५	३०	११२	१	०	०
३५-३९	१८०	०	१७	१६	१३७	९	०	१
४०-४४	१५३	१	११	५	८४	५०	०	२
४५-४९	१०९	१	६	४	२१	७७	०	०
५०-५४	११७	१	५	२	१७	९२	०	०
५५-५९	६९	०	१	०	१०	५५	२	१
६०-६४	८४	०	१	१	८	६०	१३	१
६५-६९	४३	०	१	६	३	१५	१८	०
७०-७४	३७	०	१	०	०	८	२८	०
७५+वर्ष	५५	०	२	२	२	८	४०	१

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

पुरुष

वसाई अवधि								
उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष मुनी	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दामाथि	वसाई अवधि नखुलेको
जम्मा	२२७	७	११०	२१	५१	२४	१२	२
००-०४	१३	२	११	०	०	०	०	०
०५-०९	१२	१	१०	१	०	०	०	०
१०-१४	११	०	७	०	४	०	०	०
१५-१९	१५	१	७	२	५	०	०	०
२०-२४	२२	१	१४	०	६	०	०	१
२५-२९	१७	०	१३	२	२	०	०	०
३०-३४	३०	१	२१	३	५	०	०	०
३५-३९	१९	०	९	५	३	२	०	०
४०-४४	२१	०	९	१	१०	१	०	०
४५-४९	१२	१	३	३	२	३	०	०
५०-५४	१२	०	३	०	४	५	०	०
५५-५९	९	०	०	०	३	४	१	१
६०-६४	१३	०	१	१	४	५	२	०
६५-६९	६	०	०	२	२	०	२	०
७०-७४	५	०	०	०	०	३	२	०
७५+वर्ष	१०	०	२	१	१	१	५	०

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

महिला

वसाई अवधि								
उमेर समुह (वर्ष)	जम्मा	१ वर्ष मुनी	१-४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-२४ वर्ष	२५-४९ वर्ष	५० भन्दा माथि	वसाई अवधि नखुलेको
जम्मा	१३४३	३३	२६५	१७७	४१९	३५१	८९	९
००-०४	९	१	८	०	०	०	०	०
०५-०९	१३	०	९	४	०	०	०	०
१०-१४	१६	०	९	४	१	०	०	२
१५-१९	५६	१३	३५	६	२	०	०	०
२०-२४	१५१	११	१०२	३०	७	०	०	१
२५-२९	१९८	५	६०	८३	४९	०	०	१
३०-३४	१६०	१	२४	२७	१०७	१	०	०
३५-३९	१६१	०	८	११	१३४	७	०	१
४०-४४	१३२	१	२	४	७४	४९	०	२
४५-४९	९७	०	३	१	१९	७४	०	०
५०-५४	१०५	१	२	२	१३	८७	०	०
५५-५९	६०	०	१	०	७	५१	१	०
६०-६४	७१	०	०	०	४	५५	११	१
६५-६९	३७	०	१	४	१	१५	१६	०
७०-७४	३२	०	१	०	०	५	२६	०
७५+ वर्ष	४५	०	०	१	१	७	३५	१

(श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

२.५.३.३: बसाईसराईका कारणहरु

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को तथ्याङ्क अनुसार ललितपुर जिल्लामा रोजगारी, शिक्षा, विवाह जस्ता आधारभुत आवश्यकता लागि मुख्यतया बसाईसराई गरेको देखिन्छ तर यसका साथसाथै प्राकृतिक प्रकोप, डिपेन्डेन्ट भिसा जस्ता विभिन्न पक्षहरुले पनि समग्र जिल्लाको बसाईसराईलाई प्रभाव पारेको देखिन्छ। बसाई गर्ने उमेर समुहलाई हेर्दा २०-२४ वर्षका उमेरका मानिसहरु विशेषत शिक्षा तथा तालिमको सिलसिलामा बसाई सरेका छन्।

तालिका नं. २.५.३.३: बसाईसराईका कारणहरु

उमेर समुह	जम्मा	बसाईसराईका कारणहरु									
		रोजगारी	व्यापार/ व्यवसाय	शिक्षा/तालिम	विवाह	डिपेन्डेन्ट	प्राकृतिक विपत्ति	कृषि	घर फिर्ता आएका	अन्य	नखुलेको
जम्मा	२८८६०	७९५१८	७९५८	३९६७७	४७२५१	७१८८७	१६५६	८६०	४२८८	३४८०३	७०९
००-०४	४३१५	०	०	०	०	४२५०	८	०	३२	०	२५
०५-०९	११३१५	०	०	२२११	०	८९१२	७१	०	९५	०	२६
१०-१४	१५३०८	२६०	०	४६८४	५०	९५९६	८६	०	१४१	४६६	२५
१५-१९	२५१५३	२३२९	१९३	१०७३३	५५३	९२६३	९०	१९	२२२	१७०६	४५
२०-२४	३३५७९	७८९८	४५२	११००२	३१०९	७७७६	१३१	५६	२६३	२८३२	६०
२५-२९	३३१९०	११३५१	८६५	४९४१	५९७९	६०७४	१३४	९८	२७४	३४०२	७२
३०-३४	३२००८	१२४६३	११३२	२१७६	७२८३	४७३०	१४५	११०	३४०	३५४६	८३
३५-३९	२९५६५	११९९१	१२००	१२३६	६७१५	४०४५	१५२	११६	३८१	३६७०	५९
४०-४४	२६२९८	१०३२६	१२४५	८५५	५७८५	३४४९	१६३	९६	४३३	३८९४	५२
४५-४९	२०३७४	७७०३	९८२	५६६	४५७१	२६२६	१५६	१०१	४१०	३२१२	४७
५०-५४	१७७८४	६३०२	७६९	४७७	४०१०	२४४१	१२८	९७	४०२	३१०१	५७
५५-५९	११८८२	३६४२	४८१	२६३	२७६१	१७८९	९९	५८	३३१	२४२०	३८
६०-६४	९७४१	२४४९	३०७	२०४	२२५५	१८०१	१०९	५२	३११	२२२१	३२
६५-६९	६७२२	१३१२	१५७	१५०	१६००	१४९५	५७	२७	२३६	१६५५	३३
७०-७४	४८३२	७४९	७८	९०	११७१	१३३०	५२	१६	१८९	११३९	१८
७५+	६५४१	७४३	९७	८९	१४०९	२३१०	७५	१४	२२८	१५३९	३७

(स्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

२.६ अपाङ्गता

यस जिल्लाको कुल अपाङ्ग जनसङ्ख्यामध्य सवैभन्दा बढि (२८६८ जना) शारिरिक अपाङ्गता रहेका व्यक्तिहरु देखिएको छ भने त्यसपछि न्युन दृष्टियुक्त, बहुअपाङ्गता, बहिरा, पुर्ण दृष्टिविहिन व्यक्तिहरु क्रमशः १२२८, ७४८, ६४६, ६३० जना रहेका छन्।

उमेर समुह, लिङ्ग र अपाङ्गताको प्रकृतिको आधारमा जनसङ्ख्याको विवरण, राष्ट्रिय जनगणना २०७८													
उमेर समुह(वर्ष)	अपाङ्गताको प्रकृतिको												नखुलेको
	शारीरिक अपाङ्गता	न्युन दृष्टियुक्त	पूर्ण दृष्टिविहिन	बहिरा	सुस्त श्रवण	श्रवण दृष्टिविहिन	स्वर र बोलाई	मानसिक वा मनोसामाजिक	बौद्धिक अपाङ्गता	अनुवंशिय सक्ताश्रव	अटिजम्	बहुअपाङ्गता	
जम्मा	२८६८	१२२८	६३०	६४६	५५५	९४	४०४	४१३	१५०	१३५	८३	७४८	५१
००-०४	१२७	१३	५६	१९	४	२	३	३	१	४	१७	२६	३
०५-०९	१३७	१३	७१	५३	१३	३	१५	९	१७	३	२०	३९	२
१०-१४	१०२	३४	३३	३३	१६	५	१८	२२	१६	३	७	३२	१
१५-१९	२५९	८६	४२	७७	१९	११	१५	३५	१९	६	७	५०	४
२०-२४	२३८	६५	६०	२१	१८	६	२८	३८	१७	१६	३	७६	२
२५-२९	२१२	५८	५७	१७	३४	६	३४	३७	१३	१९	३	५०	२
३०-३४	१८१	४५	५२	१७	१८	४	१९	४४	१०	१५	४	५९	९
३५-३९	१७८	४०	५७	२१	१८	५	३१	४३	१२	१०	५	५७	५
४०-४४	१९८	६५	४९	१५	२७	४	२७	३७	७	१५	५	७०	२
४५-४९	२११	७८	३६	२४	३०	३	३२	२९	११	११	२	४८	३
५०-५४	२१२	११३	२४	४६	४८	५	५०	२४	८	१०	२	४५	३
५५-५९	१६८	१०५	१८	२७	२९	२	४०	२३	२	७	३	२९	६
६०-६४	१६३	११०	२९	५५	६०	७	३०	१९	२	७	१	४४	४
६५-६९	१५५	११४	१८	५५	४८	७	१९	१४	६	१	०	२७	१
७०-७४	१२८	१०४	११	४६	४७	४	१५	११	५	५	२	३०	१
७५+वर्ष	१९९	१८५	१७	१२०	१२६	२०	२८	२५	४	३	२	६६	३

पुरुष													
उमेर समुह(वर्ष)	अपाङ्गताको प्रकृतिको												नखुलेको
	शारीरिक अपाङ्गता	न्युन दृष्टियुक्त	पूर्ण दृष्टिविहिन	बहिरा	सुस्त श्रवण	श्रवण दृष्टिविहिन	स्वर र बोलाई	मानसिक वा मनोसामाजिक	बौद्धिक अपाङ्गता	अनुवंशिय सक्ताश्रव	अटिजम्	बहुअपाङ्गता	
जम्मा	१६५०	६१४	३३१	३४१	२९५	४७	२२८	१९८	७३	६१	४३	३३३	२२
००-०४	६९	४	२७	१२	०	०	१	२	१	१	९	१४	१
०५-०९	७६	५	३८	२८	११	२	१२	७	११	३	१५	१८	२

१०-१४	५१	२३	१५	१९	११	२	९	१०	११	३	५	१२	०
१५-१९	१४२	४९	२४	३६	१२	५	९	२१	७	४	५	२०	२
२०-२४	१३३	२९	२८	१२	१५	४	११	२१	१२	५	३	३९	१
२५-२९	११५	३४	२९	१२	२०	२	१९	१९	६	५	०	२३	१
३०-३४	१०२	२९	३४	१३	१२	२	८	२७	४	७	१	२३	२
३५-३९	१०४	२५	२९	१२	१२	३	१९	१७	६	४	१	२४	३
४०-४४	१२८	३४	२४	८	१५	३	१५	१७	२	५	२	३१	१
४५-४९	१३८	३८	२२	१३	१६	१	१७	१२	३	५	०	२०	१
५०-५४	१२९	५०	१५	२३	२१	३	३०	१२	५	५	१	२१	१
५५-५९	११८	५७	९	१७	१५	२	२७	९	१	४	०	१५	२
६०-६४	९१	५५	१३	२७	२७	५	२०	१०	०	६	०	२०	१
६५-६९	९६	५८	१०	२६	२६	३	११	५	३	१	०	१४	०
७०-७४	७३	४८	५	२२	२०	२	४	३	०	२	०	१४	१
७५+वर्ष	८५	७६	९	६१	६२	८	१६	६	१	१	१	२५	३

उमेर समुह(वर्ष)	महिला अपाङ्गताको प्रकृतिको												नखुलेको
	आंशिक अपाङ्गता	न्युन दृष्टियुक्त	पूर्ण दृष्टिविहिन	बहिरा	सुस्त श्रवण	श्रवण दृष्टिविहिन	स्वर र बोलाई	मानसिक वा मनोसामाजिक	बौद्धिक अपाङ्गता	अनुवर्षिय सक्तश्राव	अटिजम्	बहुअपाङ्गता	
जम्मा	१२१८	६१४	२९९	३०५	२६०	४७	१७६	२१५	७७	७४	४०	४१५	२९
००-०४	५८	९	२९	७	४	२	२	१	०	३	८	१२	२
०५-०९	६१	८	३३	२५	२	१	३	२	६	०	५	२१	०
१०-१४	५१	११	१८	१४	५	३	९	१२	५	०	२	२०	१
१५-१९	११७	३७	१८	४१	७	६	६	१४	१२	२	२	३०	२
२०-२४	१०५	३६	३२	९	३	२	१७	१७	५	११	०	३७	१
२५-२९	९७	२४	२८	५	१४	४	१५	१८	७	१४	३	२७	१
३०-३४	७९	१६	१८	४	६	२	११	१७	६	८	३	३६	७
३५-३९	७४	१५	२८	९	६	२	१२	२६	६	६	४	३३	२
४०-४४	७०	३१	२५	७	१२	१	१२	२०	५	१०	३	३९	१
४५-४९	७३	४०	१४	११	१४	२	१५	१७	८	६	२	२८	२
५०-५४	८३	६३	९	२३	२७	२	२०	१२	३	५	१	२४	२
५५-५९	५०	४८	९	१०	१४	०	१३	१४	१	३	३	१४	४
६०-६४	७२	५५	१६	२८	३३	२	१०	९	२	१	१	२४	३
६५-६९	५९	५६	८	२९	२२	४	८	९	३	०	०	१३	१
७०-७४	५५	५६	६	२४	२७	२	११	८	५	३	२	१६	०
७५+वर्ष	११४	१०९	८	५९	६४	१२	१२	१९	३	२	१	४१	०

२.६.१ स्थानीय तहअनुसार अपाङ्गताको प्रकृतिको आधारमा जनसङ्ख्याको विवरण

ललितपुर जिल्लामा रहेका स्थानीय तहहरूको तथ्याङ्कहरूको अध्ययन गर्दा सबैभन्दा बढि ललितपुर महानगरपालिका र सबैभन्दा कम महाङ्काल गाउँपालिकामा रहेको छ।

तालिका नं. २.६.१: स्थानीय तहअनुसार अपाङ्गताको प्रकृति

स्थानीय तहहरू	अपाङ्गताको प्रकृतिको												नखुलेको
	शारीरिक अपाङ्गता	न्युन दृष्टियुक्त	पूर्ण दृष्टिविहिन	बहिरा	सुस्त श्रवण	श्रवण दृष्टिविहिन	स्वर र बोलाई	मानसिक वा मनोसामाजिक	बौद्धिक अपाङ्गता	अनुवर्धित सक्तश्रव	अटिजम्	बहुअपाङ्गता	
महालक्ष्मी नगरपालिका	५७४	३०१	१४२	१०५	६९	२६	६५	५९	२८	३९	२१	१६१	१२
ललितपुर महा नगरपालिका	१३१७	५३५	३२१	२८२	२६४	४५	१७४	१६७	८१	८५	४५	३९५	३१
गोदावरी नगरपालिका	६७७	३२४	१३५	२०१	१९३	१८	१०८	९२	३४	१०	११	१३३	७
कोन्ज्योसोम गाउँपालिका	१०३	२२	९	१९	१०	०	९	६	३	०	२	२३	०
महाङ्काल गाउँपालिका	५५	१४	२	११	५	१	१२	७	०	०	१	१२	१
बागमती गाउँपालिका	१२३	२८	७	१३	११	४	३४	१८	४	१	१	१९	०

(श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

खण्ड ३: जिल्ला समन्वय समिति र स्थानीय तह

३.१ जिल्ला समन्वय समिति

नेपाल सरकारले स्थानीय तह निर्वाचन ऐन २०७३ र नियमावली २०७३ जारी गरी स्थानीय तह पुनर्संरचना पारित भई राजपत्रमा प्रकाशन भएसँगै साविक जिल्ला विकास समितिहरूलाई स्थानीय तहको समन्वय गर्न जिल्ला समन्वय समिति गठन गर्ने व्यवस्था गरे बमोजिम यस जिल्ला समन्वय समिति गठन भएको हो। तत्कालिन जिल्ला विकास समितिले गर्दै आएको कार्यकारिणी कार्यहरू हाल स्थानीय तहहरूले गर्दै आएको र जिल्ला समन्वय समितिले जिल्ला भित्रका सबै स्थानीय तह बिच समन्वय र ती स्थानीय तहले सञ्चालन गरेका आयोजना तथा कार्यक्रमको अनुगमन गर्ने प्रमुख जिम्मेवारी बोकेको छ।

नेपालको संविधान २०७२ को धारा २२० को उपधारा (१) मा जिल्ला सभा र जिल्ला समन्वय समितिको व्यवस्था रहेको छ, सो अन्तर्गत जिल्ला भित्रका गाउँपालिका र नगरपालिकाहरू बिच समन्वय गर्न एक जिल्ला सभा रहने व्यवस्था उल्लेख गरिएको छ। यसैगरी धारा २३० को उपधारा (७) मा उल्लेखित जिल्ला सभा र जिल्ला समन्वय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार निम्न बमोजिम रहेको छ;

- जिल्ला भित्रका गाउँपालिका र नगरपालिका बिच समन्वय गर्ने,
- विकास तथा निर्माण सम्बन्धि कार्यमा सन्तुलन गर्न सो को अनुगमन गर्ने,
- जिल्लामा रहने संघिय र प्रदेश सरकारी कार्यालय र गाउँपालिका र नगरपालिका बीच समन्वय गर्ने,
- प्रदेश कानुन बमोजिम अन्य कामहरू गर्ने

बागमती प्रदेश सरकारको (तत्कालिन प्रदेश नं. ३) राजपत्रमा उल्लेखित जिल्ला समन्वय समितिको अन्य काम, कर्तव्य र अधिकार सम्बन्धि नियमावली, २०७५ बमोजिम जिल्ला समन्वय समितिको अन्य काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम रहेको छः

- जिल्ला भित्रका संघीय वा प्रदेश सरकारी कार्यालय र स्थानीय तह बीच समन्वय गर्ने,
- जिल्ला भित्रका स्थानीय तहमा विकास निर्माण सम्बन्धी कार्यको अनुगमन गर्ने,
- जिल्ला भित्रको स्थानीय तहको क्षमता विकासको लागि प्रदेश तथा संघसँग समन्वय गर्ने गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने/नियन्त्रण सञ्चालन गर्ने
- जिल्ला भित्रको प्रकृतिक प्रकोप तथा विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि योजना र राहात वितरण लगायतका कार्यहरूमा समन्वय र सहजीकरण गर्ने,
- जिल्लाभित्रको विकास तथा निर्माण सम्बन्धी कार्यमा सन्तुलन कायम गर्न गैरसरकारी सङ्घ संस्था तथा निजी क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने,
- जिल्ला भित्रको विकास तथा निर्माण सम्बन्धी कार्यमा सन्तुलन भए नभएको सम्बन्धमा अध्ययन, अनुसन्धान तथा अनुगमन गरी विकास निर्माण कार्यमा सन्तुलन कायम गर्नका लागि प्रदेश सरकार तथा आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित स्थानीय तहलाई सुझाव दिने,
- जिल्लाभित्र राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संघसंस्थाबाट सञ्चालन भइरहेका योजना र कार्यक्रमको प्रभावकारिता, उपयुक्तता तथा सन्तुलित किसिमले भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गरी दोहोरो नहुने गरी उपयुक्त स्थानमा पठाउन सम्बन्धित स्थानीय तहसँग आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गर्ने,
- जिल्लाभित्र एक भन्दा बढी स्थानीय तह प्रभावित हुने आयोजना तथा परियोजना प्रचलित कानून बमोजिम प्रारम्भिक वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन गर्न समन्वय गर्ने,
- जिल्लाको समग्र विकासका लागि सरोकारवालासँग छलफल र समन्वय गर्ने,
- जिल्लाभित्र सञ्चालित सङ्घीय तथा प्रदेशस्तरीय आयोजना तथा परियोजनाको कार्यान्वयनको सम्बन्धमा सङ्घीय तथा प्रदेश सरकारसँग समन्वय, सहजीकरण र सहयोग गर्ने,
- जिल्लास्तरीय अन्तर स्थानीय तह खेलकुद प्रतियोगिता, कला, शैक्षिक प्रदर्शनी, कृषि प्रदर्शनीको आयोजना गर्ने,
- जिल्ला सुचना तथा अभिलेख केन्द्रको स्थापना गर्ने,
- जिल्ला भित्रका स्थानीय तहले तर्जुमा गरेको कानूनको अभिलेखिकरण गर्ने,

- जिल्लाभित्रको विकास तथा निर्माणलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि वार्षिक समिक्षा आयोजना गर्ने,
- नेपाल सरकारले अबलम्बन गरेको नीति अनुरूप स्थानीय तहले वालमैत्री, लैङ्गिकमैत्री, अपाङ्गमैत्री, वातावरणमैत्री, सरसफाई, खोप, साक्षरता अभियान तथा भवन आचर संहिता संबन्धी क्रियाकलाप सञ्चालन गरे नगरेको अनुगमन गरी प्रतिवेदन संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकार समक्ष पेश गर्ने,
- स्थानीय तहबाट सम्पादित विकास निर्माणको गुणस्तरीयताको अध्ययन/परीक्षण गरी सो को प्रतिवेदन संघीय तथा प्रदेश सरकार समक्ष पेश गर्ने,
- उत्कृष्ट स्थानीय तहलाई पुरस्कृत गर्नका लागि प्रदेश सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने,
- नदिजन्य पदार्थ उत्खननको क्रममा तोकिएको मापदण्ड विपरित उत्खनन एवं विक्रि गरेको सम्बन्धमा अनुगमन गरी प्रदेश सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने,
- प्रदेश सरकारले तोकेको अन्य काम गर्ने

३.१.१ जिल्ला समन्वय समिति ललितपुरका हालका पदाधिकारीहरु

तालिका नं. ३.१.१: जि.स.स ललितपुरको हालका पदाधिकारीहरु

क्र.स.	नामथर	पद	सम्पर्क नम्बर
१	श्री ऋषिदेव फूयाँल	प्रमुख	९८५१०१९१४५
२	श्री रामलाल थिङ	उप प्रमुख	९८६३७१४०६२
३	श्री हरिहर कार्की	सदस्य	९८४१७०१३८०
४	श्री दिनेश घोरासइने	सदस्य	९८५१२१७८८२
५	श्री सुबेर बहादुर पहरी	सदस्य	९८४१०२६०८१
६	श्री गीता खड्का	सदस्य	९८४०१३८१५१
७	श्री शोभा मर्हजन	सदस्य	९८४९४५०९३३
८	श्री शोभा कार्की	सदस्य	९८४१९२९३९४
९	श्री साधुराम श्रेष्ठ	सदस्य	९८४१९१३०२२

(श्रोत:जिल्ला समन्वय समिति)

३.१.२ जिल्ला समन्वय समितिका जिल्ला समन्वय अधिकारीहरु

तालिका नं. ३.१.२: हालसम्मका जिल्ला समन्वय अधिकारीहरु

सि.नं.	नाम, थर	अवधि	
		देखि	सम्म
१	श्री हेमराज भुसाल	२०७३/११/३०	२०७४/११/३०
२	श्री दुर्गा देवी देवकोटा	२०७४/११/१०	२०७७/०१/१०
३	श्री रुद्रलाल भुसाल	२०७७/०१/०८	२०७९/१२/२६
४	श्री दिनेश प्रसाद थानी	२०७९/१२/२६	कार्यरत

(श्रोत:जिल्ला समन्वय समिति)

३.१.३ जिल्ला समन्वय समिति ललितपुरमा हाल कार्यरत कर्मचारीहरु

तालिका नं.३.१.३: जि.स.स ललितपुरमा हाल कार्यरत कर्मचारीहरु

क्र.स.	नामथर	पद	सम्पर्क नम्बर
१	श्री दिनेश प्रसाद थानी	जिल्ला समन्वय अधिकारी	९८५१०५५५४०
२	श्री नीता कुमारी ईसर	इन्जिनियर	९८५१२७८३५७
३	श्री अञ्जली लिम्बु	शाखा अधिकृत	९८६४२५४२२३
४	श्री उमादेवी भुसाल	ना.सु.	९८५११३२३७०
५	श्री केशव पन्थी	लेखापाल	९८५७०८५३२८
६	श्री सनम रेग्मी	खरीदार	९८४६९८३६१३
७	श्री राजकुमार घले	ना.सु.(स्वकिय सचिव जि.स.स प्रमुख)	९८४३१२९५४०
८	श्री भुवन प्रसाद पाण्डे	कार्यालय सहयोगी	९८४९५३२११२
९	श्री गोपाल बस्नेत	कार्यालय सहयोगी	९८१३७३०१४२
१०	श्री सुर्यमान श्रेष्ठ	सवारी चालक	९८४१७०३२४३
११	श्री देव प्रसाद गौतम	सवारी चालक	९८१३००६५६५
१२	श्री सुदिप मर्हजन	सवारी चालक	९८४१३०१५१६

(श्रोत:जिल्ला समन्वय समिति)

३.१.४ जिल्ला समन्वय समितिका पूर्व पदाधिकारीहरु

तालिका नं ३.१.४ : जिल्ला समन्वय समितिका पूर्व पदाधिकारीहरु

क्र.स.	नामथर	पद	सम्पर्क नम्बर
१	श्री अम्बर बहादुर खड्का	प्रमुख	९८४१४११३११
२	श्री विनेश महर्जन	उप प्रमुख	९८४१२७१२८०
३	श्री वेखाराम महर्जन	सदस्य	९८४१३४६३५०
४	श्री उमा बज्राचार्य	सदस्य	९८४११२१४७०
५	श्री वेली डंगोल	सदस्य	९८४१५५५१००
६	श्री जयराम तिमल्सिना	सदस्य	९८४१०२४२६०
७	श्री श्याम कुमार नगरकोटी	सदस्य	९८६११५६२४३
८	श्री निशा गुरुङ	सदस्य	९८२३७६१८३१
९	श्री सुमित्रा नेपाली लामा	सदस्य	९८६०७६४९१६

(श्रोत:जिल्ला समन्वय समिति)

३.२ स्थानीय तह

मुलुक एकात्मक व्यवस्थाबाट संघीय व्यवस्थामा गए सँगै विभिन्न चरणको केन्द्रीय, प्रादेशिक र स्थानीय तहको निर्वाचन समेत सम्पन्न भएर यसको अभ्यास समेत भइसकेको छ । घरघरमा सिंहदरबारका सेवाहरु पुऱ्याउनेदेखि लिएर राज्यका स्रोतहरुलाई समुचित वितरण गर्ने अनि स्थानीय तहको आवश्यकता, चुनौती र सम्भावना समेतमा सम्बन्धित तह नै बढी जानकारीपूर्ण हुने हुँदा जनताको स्वयंको पहलता, संलग्नता र जबाफदेहिता र अपनत्वबाट मात्र सम्बन्धित तहको दिगो विकास सम्भव देखिन्छ । प्रत्येक स्थानीय तहको विकास तथा समृद्धि प्रदेशको विकास र समष्टिमा राष्ट्रको नै विकास र समृद्धि हो ।

यस जिल्लामा १ महानगरपालिका (ललितपुर महानगरपालिका), २ नगरपालिका (महालक्ष्मी नगरपालिका र गोदावरी नगरपालिका), ३ गाउँपालिका (महांकाल गाउँपालिका, कोन्ज्योसोम गाउँपालिका र बागमती गाउँपालिका) गरी जम्मा ६ वटा स्थानीय तह रहेका छन्। निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुको विवरण निम्न अनुसार रहेको छ :

३.२.१ स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरु

तालिका नं. ३.२.१: स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिको विवरण

१) ललितपुर महानगरपालिकाका जनप्रतिनिधिहरु

क्र स	नामथर	वडा नम्बर	सम्पर्क नम्बर
१	चिरीबाबु महर्जन	प्रमुख	९८५१०२२७२३
२	मन्जली शाक्य बज्राचार्य	उप प्रमुख	९८५१०१८१०१
३	निर्मल तण्डुकार	१	९८४१५६१७७९
४	राजेश कुमार महर्जन	२	९८४१२२४२१९
५	श्रीगोपाल महर्जन	३	९८५१०९२९४८
६	सन्तोष खड्का	४	९८४१०२६२४५
७	विकाशमान श्रेष्ठ	५	९८४१३७२८५९
८	रूपेन्द्र राज शाक्य	६	९८५११३३७१७
९	कुल बहादुर महर्जन	७	९८५१०४०७३४
१०	बाबु रत्न महर्जन	८	९८४१३८३५५२
११	राजु महर्जन	९	९८५१११४८८६
१२	रविनमान ब्यञ्जनकार	१०	९८४१२७१२७२
१३	अरोज कुमार खड्गी	११	९८४१२६५३७१
१४	नारायण लाल अवाले	१२	९८५१०७६०२३
१५	गणेश के.सी.	१३	९८५१००१०२२
१६	अमृत जंग महत	१४	९८५१०९२४८४
१७	सुरेश बहादुर शाही	१५	९८५१०२५४७०
१८	निर्मल रत्न शाक्य	१६	९८४००५१०३८
१९	बिनोद महर्जन	१७	९८५१०६७४९२
२०	दामोदर खड्का	१८	९८५११०९८९१
२१	राजेन्द्र महर्जन	१९	९८५१११९२४४
२२	चन्द्र लाल महर्जन	२०	९८५१०४७७७९
२३	रवीन्द्र महर्जन	२१	९८५१०००२२५
२४	सागर तुलाधर	२२	९८५१०५०३७९
२५	जीवन महर्जन	२३	९८५१०१००७९
२६	दिनेशजंग पाण्डे	२४	९८५११८५८०५
२७	दौलत कुमार खत्री	२५	९८४१२४५८८५

२८	सुरेश महर्जन	२६	९८५१०६७८७८
२९	कृष्णहरी महर्जन	२७	९८४१४७०११०
३०	वीरेन्द्र महर्जन	२८	८९५१०६२३७८
३१	गणेश कुमार महर्जन	२९	९८५१०९७६८७

(श्रोत: जिल्ला समन्वय समिति)

२) गोदावरी नगरपालिकाका जनप्रतिनिधिहरु

क्र स	नामथर	वडा नम्बर	सम्पर्क नम्बर
१	गजेन्द्र महर्जन	प्रमुख	९८५१२६००१६
२	मुना अधिकारी	उप प्रमुख	९८५१२३५४००
३	श्रिराज थापा	१	९८५१२१३७७६
४	मनोहर सिलवाल	२	९८५१११५८५९
५	सानु राज घिमिरे	३	
६	सानुभाई नगरकोटी	४	९८५१०५४५६४
७	मिलन सिलवाल	५	९८४१३४१९८७
८	विष्णुमान महर्जन	६	९८५१०५२५१७
९	मयुरा प्रसाद शर्मा	७	९८५१०८६७३७
१०	सुक बहादुर लामा	८	९८५१२४५३३२
११	आत्मा राम थापा	९	९८४९२४८७६०
१२	शेखर न्यौपाने	१०	९८५१०६४०४१
१३	निल बहादुर देशार	११	९८४१४१३५२६
१४	जगत बहादुर महर्जन	१२	९८६०३२९३६८
१५	भाष्कर थापा	१३	९८४१४६८२६७
१६	निरोज बज्रचार्य	१४	९८५११२०६२१

(श्रोत: जिल्ला समन्वय समिति)

३) महालक्ष्मी नगरपालिकाका जनप्रतिनिधिहरु

क्र स	नामथर	वडा नम्बर	सम्पर्क नम्बर
१	हरि गोविन्द श्रेष्ठ	प्रमुख	९८५१२०१६५४
२	लक्ष्मी महर्जन	उप प्रमुख	९८५१२०२६५४ ९८४००६०५८५

३	छिरिङ लामा	१	९८४१३८५९१८
४	ध्रुव खत्री	२	९८४१४१०३८१
५	कुवेर के.सी.	३	९८४१५७५०१७
६	अमृत खत्री	४	९८५१०९२५५३
७	कपिल के सि	५	९८५१०६२६६१
८	धर्म महर्जन	६	९८४१२५३२८१
९	बाबु राजा महर्जन	७	९८५१०३१५१०
१०	विश्व राज श्रेष्ठ	८	९८५११३१००२
११	जय कुष्ण बोगटी	९	९८५१०७३६५६
१२	विजय लामा	१०	९८५१०६७२९४

(श्रोत:जिल्ला समन्वय समिति)

४) बागमती गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधिहरु

क्र स	नामथर	वडा नम्बर	सम्पर्क नम्बर
१	वीर बहादुर लोप्चन	अध्यक्ष	९८४१३३५५८५
२	भक्त बहादुर दर्लामी मगर	उपाध्यक्ष	९८४१५५५४७२
३	ज्ञान बहादुर लोप्चन	१	९८५११६६६८१
४	राम बहादुर ब्लोन	२	९८५१०७६४०८
५	नवराज खड्का	३	९८४३९०१७७२
६	राम कुमार लामा	४	९८४९१२३८४४
७	नवराज तिमल्सिना	५	९८५१९७८८३०
८	नारायण भोम्जन	६	९८५११६७७११
९	होम प्रसाद तिमल्सिना	७	९८५१००८०३०

(श्रोत:जिल्ला समन्वय समिति)

५) महाङ्काल गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधिहरु

क्र स	नामथर	वडा नम्बर	सम्पर्क नम्बर
१	गणेश बहादुर के.सी.	अध्यक्ष	९८५१०७१७५२
२	डोलमा माया गोले	उपाध्यक्ष	९८६०५०४८००
३	राम प्रसाद घिमिरे	१	९८६५१२५९६०
४	जोनी कुमार न्यासुर	२	९८४१२४६७३४

५	मनोज कुमार पराजुली	३	९८४३००४६१०
६	कृष्ण प्रसाद तिमल्सिना	४	९८५११७००४४
७	भुमिनन्द घिमिरे	५	९८६०२४५७०७
८	विनोद चौरैल	६	९८४१६९९५१४

(श्रोत:जिल्ला समन्वय समिति)

६) कोन्ज्योसोम गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधिहरू

क्र स	नामथर	वडा नम्बर	सम्पर्क नम्बर
१	कृष्णमान लामा	अध्यक्ष	९८४३०७०३५८
२	राजन प्रसाद घिमिरे	उपाध्यक्ष	९८५१२०१२२९
३	सन्तलाल लामा	१	९८४३६९००९३
४	रोहन घलान तामाङ्ग	२	९८४३५१५११३
५	तिलकबहादर भोम्जन	३	९८५११४९७३५
६	तिर्थ कुमार घलान	४	९८५१०४३८६८
७	विजय कुमार स्याङतान	५	९८४९६००७८३

(श्रोत:जिल्ला समन्वय समिति)

३.२.२ स्थानीय तहमा हाल कार्यरत प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरू

तालिकां. नं. ३.२.२: स्थानीय तहका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरू

क्र.स.	स्थानीय तह	नामथर	सम्पर्क नम्बर
१	ललितपुर महानगरपालिका	श्री वीरेन्द्र देव भारती	९८५१२५००१३
२	महालक्ष्मी नगरपालिका	श्री प्रदिप पौडेल	९८५१२५००१५
३	गोदावरी नगरपालिका	श्री अच्युतराज रेग्मी	०१-५५७२५९२
४	कोन्ज्योसोम गाउँपालिका	श्री युवराज आचार्य	९८५१३५३२४४
५	बागमती गाउँपालिका	श्री राममणि काफ्ले	९८५१३४०३८८
६	महाङ्काल गाउँपालिका	श्री अशोक बिष्ट	९८५१३२००४५

खण्ड ४:आर्थिक तथा रोजगारीको अवस्था

४.१ उमेर, लिङ्ग र पेशा अनुसार आर्थिक रूपले सक्रिय जनसङ्ख्या

उमेर समूहको आधारमा आर्थिकरूपले सक्रिय जनसंख्यामा ३०-३४ वर्षका उच्च संलग्नता रहेको छ। त्यसपछि २५-२९ वर्ष ३५-३९ वर्ष, ४०-४४ वर्ष र २०-२४ वर्षका व्यक्तिहरूको संलग्नता क्रमश बढी रहेको छ।

महिला र पुरुषको तुलना गर्दा आर्थिक रूपले पुरुषको संलग्नता बढी देखिएको छ। बिशेषत ३०-३४ वर्ष उमेर समूहका पुरुषहरू आर्थिक रूपले सक्रिय रहेको पाईएको छ, त्यसपछि ३५-२९ वर्ष, २५-२९ वर्ष, ४०-४४ वर्षका व्यक्तिहरूको संलग्नता क्रमश बढि रहेको पाईन्छ भने महिलाको हकमा २५-२९ वर्षका महिलारूको आर्थिक रूपमा उच्चतम संलग्नता रहेको पाईन्छ।

पेशागत दृष्टिकोणले यस जिल्लाको जनसङ्ख्याको तुलनात्मक अध्ययन् गर्दा अधिकांश जनसङ्ख्या अदक्ष कामदार(Elementary Workers):६९७७० को रूपमा सक्रिय रहेको देखिन्छ। त्यसपछि कृषि, वन र माछापालन सम्बन्धि दक्ष कामदार (Skilled Agriculture, Forestry & Fishery Workers) ३४३८२, व्यवस्थापक (Managers):३३९४०, र औजार र सम्बन्धित समानका विक्रि कामदार(Craft and Related Trades Workers) को रूपमा सक्रियता क्रमश बढि रहेको देखिन्छ।

तालिका नं. ४.१: उमेर, लिङ्ग र पेशा अनुसार आर्थिक रूपले सक्रिय जनसङ्ख्या
आर्थिक रूपमा सक्रिय रहेका १० वर्ष र १० वर्ष माथिको उमेर समुह, राष्ट्रिय जनगणना २०७८

आर्थिक रूपमा सक्रिय रहेका १० बर्ष र १० बर्ष माथिको उमेर समुह, राष्ट्रिय जनगणना २०७८													
लैङ्गिक र पेशागत विवरण	उमेर सबै	उमेर समुह											
		१०-१४ बर्ष	१५-१९ बर्ष	२०-२४ बर्ष	२५-२९ बर्ष	३०-३४ बर्ष	३५-३९ बर्ष	४०-४४ बर्ष	४५-४९ बर्ष	५०-५४ बर्ष	५५-५९ बर्ष	६०-६४ बर्ष	६५ बर्ष & माथि
ललितपुर													
जम्मा	२७६८४४	७५१४	१२७३९	२७६३८	३६९९५	३८११८	३६७९६	३३९३५	२६३५३	२२८३४	१३८३५	८७६५	११३२२
Armed forces	३३६४	०	५	५२१	६४७	६८७	९०९	२९९	१४५	११३	३८	०	०
Managers	३३९४०	०	१७७	१३८२	३४२०	४९४६	५४४७	५७०७	४७२९	३९१२	२२२१	१११९	८८०
Professionals	२६७९६	४	२२३	२१५९	४७९५	४९४०	४१९०	३५१६	२६३८	२१३६	१२७५	५५२	३६८
Technicians and associate professional	१७४६१	१०	२५८	२०९३	३५५८	३१३५	२४४५	२०९४	१५२६	१२४६	६५६	२५८	१८२
Office assistance	१२८३२	५	४०४	१८७२	२४९५	२१८४	१७३७	१५१९	१०२७	८४७	४४४	१७६	१२२
Service & sale workers	३२६५९	१८	८८६	३७३१	४७९३	४९०५	४८८१	४४९८	३३६८	२६७२	१४५७	७८३	६६७
Skilled agri.,forestry & fishery workers	३४३८२	५८६	११६७	२५१८	३४९७	३८३३	४०७७	४०८९	३५६८	३६३८	२६०४	२२०६	२५९९
Craft and related trades workers	३३१०२	३९	१०९३	३५९१	४७२२	४९७८	५०३२	४८३९	३४८३	२७००	१३८७	७०८	५३०
Plant & machine operators & assemblers	१२३४०	१	२२९	१२४६	१८५३	२०६६	१९०५	१७७७	१३६४	११२३	४७३	२०१	१०२
Elementary workers	६९७७०	६८३६	८२९३	८४९९	७१९२	६४१५	६१४३	५५७४	४४८३	४४३५	३२७३	२७५६	५८७१
Occupation not stated	१९८	१५	४	२६	२३	२९	३०	२३	२२	१२	७	६	१
पुरुष													
जम्मा	१५६५८२	४०४५	७०४३	१४९३९	१९९८२	२११४६	२०२०७	१९४१३	१५६५९	१४१११	८५७४	५२६५	६१९८
Armed forces	२८४३	०	३	३१६	५१३	६१८	८३८	२७४	१३८	१०६	३७	०	०
Managers	२३४०१	०	१०६	८४६	१९९५	३१६३	३५०९	३९०६	३४०८	३०२१	१८०३	९२०	७२४
Professionals	१५१९४	१	८९	९५५	२४२६	२६१७	२२४३	२०४४	१७१३	१४८७	९०३	४२७	२८९
Technicians and associate professional	१०५९०	४	१४८	९५१	१७९५	१७८८	१५१३	१४५६	१०८८	९६७	५२३	२११	१४६
Office assistance	६४०६	२	१९८	७४५	१०७९	१०८०	८२१	८०४	६०१	५४६	३२१	१२९	८०

Service & sale workers	१९८३२	१०	५१८	२०५८	२८१०	२८०३	२८२८	२७०७	२०९९	१८७१	१०५२	५९५	४८१
Skilled agri.,forestry & fishery workers	१५७७३	३१४	५६४	११८२	१५११	१६९१	१७२३	१७६२	१५४८	१६२०	१२७३	११३४	१४५१
Craft and related trades workers	२३६२१	३२	९०२	२६७७	३४२५	३४१९	३२५३	३२२४	२४८५	२०६१	११०६	५९१	४४६
Plant & machine operators & assemblers	११५२६	१	२११	११५३	१७०७	१९३२	१७५१	१६६५	१२९७	१०७५	४५४	१९१	८९
Elementary workers	२७२९१	३६६९	४३०३	४०४२	२७११	२०२१	१७१४	१५५९	१२७१	१३४८	१०९९	१०६३	२४९१
Occupation not stated	१०५	१२	१	१४	१०	१४	१४	१२	११	९	३	४	१
महिला													
जम्मा	१२०२६२	३४६९	५६९६	१२६९९	१७०१३	१६९७२	१६५८९	१४५२२	१०६९४	८७२३	५२६१	३५००	५१२४
Armed forces	५२१	०	२	२०५	१३४	६९	७१	२५	७	७	१	०	०
Managers	१०५३९	०	७१	५३६	१४२५	१७८३	१९३८	१८०१	१३२१	८९१	४१८	१९९	१५६
Professionals	११६०२	३	१३४	१२०४	२३६९	२३२३	१९४७	१४७२	९२५	६४९	३७२	१२५	७९
Technicians and associate professional	६८७१	६	११०	११४२	१७६३	१३४७	९३२	६३८	४३८	२७९	१३३	४७	३६
Office assistance	६४२६	३	२०६	११२७	१४१६	११०४	९१६	७१५	४२६	३०१	१२३	४७	४२
Service & sale workers	१२८२७	८	३६८	१६७३	१९८३	२१०२	२०५३	१७९१	१२६९	८०१	४०५	१८८	१८६
Skilled agri.,forestry & fishery workers	१८६०९	२७२	६०३	१३३६	१९८६	२१४२	२३५४	२३२७	२०२०	२०१८	१३३१	१०७२	११४८
Craft and related trades workers	९४८१	७	१९१	९१४	१२९७	१५५९	१७७९	१६१५	९९८	६३९	२८१	११७	८४
Plant & machine operators & assemblers	८१४	०	१८	९३	१४६	१३४	१५४	११२	६७	४८	१९	१०	१३
Elementary workers	४२४७९	३१६७	३९९०	४४५७	४४८१	४३९४	४४२९	४०१५	३२१२	३०८७	२१७४	१६९३	३३८०
Occupation not stated	९३	३	३	१२	१३	१५	१६	११	११	३	४	२	०
महालक्ष्मी नगरपालिका													
जम्मा	५८२७६	१६४७	२७८६	५९३९	८६४२	८६०९	७९९३	७१६४	५२६४	४४४१	२४५०	१४८७	१८५४
Armed forces	४७२	०	०	१५	५८	९६	१६२	८०	३१	२६	४	०	०
Managers	७५८६	०	४४	३४७	८८७	१२४१	१३२२	१३१७	९७६	७७६	३९२	१६४	१२०
Professionals	६३७५	१	४८	५११	१२४७	१२६२	१०३६	८२६	५८५	४८३	२३०	९६	५०
Technicians and associate professional	४२८३	३	५३	४८१	९१७	८११	६२३	५२८	३६१	२७८	१४८	५०	३०

Office assistance	३०३०	२	८४	३८१	६१९	५५५	४४१	३६२	२४८	१९०	९५	३७	१६
Service & sale workers	७३९७	७	१६५	७४२	११२५	११७३	११२४	११०४	८०३	५८८	३०७	१४०	११९
Skilled agri.,forestry & fishery workers	४४८७	१४९	१८९	२८६	४४६	४७९	५१८	५२०	४७५	५०७	३४२	२७९	२९७
Craft and related trades workers	६७६०	१२	३०९	९६१	१२३२	११२२	१०१७	८४४	५५६	३८३	१८२	७३	६९
Plant & machine operators & assemblers	२६८५	०	४१	२६९	४००	४५३	४२७	४०६	२८९	२५१	९०	४४	१५
Elementary workers	१५१५२	१४६८	१८५३	१९४०	१७०२	१४०९	१३२०	११६९	९३७	९५६	६५७	६०३	११३८
Occupation not stated	४९	५	०	६	९	८	३	८	३	३	३	१	०
पुरुष													
जम्मा	३३९०६	९०७	१५६६	३३५१	४७७१	४८६७	४५०७	४२९३	३२६२	२८८२	१५८७	८९९	१०१४
Armed forces	४१०	०	०	१२	४२	८३	१४३	७५	२७	२४	४	०	०
Managers	५३३१	०	३१	२१६	५२६	८३०	८८३	९१४	७५०	६१७	३२५	१३९	१००
Professionals	३९२४	०	१८	२४९	६९८	७१७	६१९	५१०	४२८	३७२	१८६	८४	४३
Technicians and associate professional	२६९५	२	२८	२२७	४७०	४६९	४०६	३९९	२८२	२२५	११६	४७	२४
Office assistance	१५९९	१	३८	१६४	२८९	२९१	२३२	२०१	१४५	१२६	७२	२८	१२
Service & sale workers	४४९४	५	९३	३९९	६२७	६६३	६४७	६८०	५००	४४१	२३१	११३	९५
Skilled agri.,forestry & fishery workers	२१४७	९१	९३	१२७	२०५	२०५	२१२	२४८	२०८	२४२	१८४	१४९	१८३
Craft and related trades workers	४९६५	१०	२५३	७६०	९२०	७९२	६४४	६००	४१२	३०४	१५२	५९	५९
Plant & machine operators & assemblers	२५०१	०	३६	२४७	३६६	४२४	३८५	३८०	२८३	२४२	८५	३९	१४
Elementary workers	५८११	७९५	९७६	९४६	६२३	३८९	३३३	२८२	२२६	२८६	२३१	२४०	४८४
Occupation not stated	२९	३	०	४	५	४	३	४	१	३	१	१	०
महिला													
जम्मा	२४३७०	७४०	१२२०	२५८८	३८७१	३७४२	३४८६	२८७१	२००२	१५५९	८६३	५८८	८४०
Armed forces	६२	०	०	३	१६	१३	१९	५	४	२	०	०	०
Managers	२२५५	०	१३	१३१	३६१	४११	४३९	४०३	२२६	१५९	६७	२५	२०
Professionals	२४५१	१	३०	२६२	५४९	५४५	४१७	३१६	१५७	१११	४४	१२	७

Technicians and associate professional	१५८८	१	२५	२५४	४४७	३४२	२१७	१२९	७९	५३	३२	३	६
Office assistance	१४३१	१	४६	२१७	३३०	२६४	२०९	१६१	१०३	६४	२३	९	४
Service & sale workers	२९०३	२	७२	३४३	४९८	५१०	४७७	४२४	३०३	१४७	७६	२७	२४
Skilled agri.,forestry & fishery workers	२३४०	५८	९६	१५९	२४१	२७४	३०६	२७२	२६७	२६५	१५८	१३०	११४
Craft and related trades workers	१७९५	२	५६	२०१	३१२	३३०	३७३	२४४	१४४	७९	३०	१४	१०
Plant & machine operators & assemblers	१८४	०	५	२२	३४	२९	४२	२६	६	९	५	५	१
Elementary workers	९३४१	६७३	८७७	९९४	१०७९	१०२०	९८७	८८७	७११	६७०	४२६	३६३	६५४
Occupation not stated	२०	२	०	२	४	४	०	४	२	०	२	०	०
ललितपुर महानगरपालिका													
जम्मा	१४५८५०	३५८४	६३५९	१४०३४	१८७९६	१९५५८	१९१८६	१८६४४	१४८५२	१२६२९	७६६९	४६०८	५९३१
Armed forces	८२३	०	२	५३	१३०	१४७	२१६	११४	७१	६६	२४	०	०
Managers	२१३९७	०	९२	७९१	१९६२	२८९४	३३२७	३५९७	३१२८	२६१०	१५६७	७९४	६३५
Professionals	१६४८८	२	१२६	१२६९	२८३६	२८६७	२४९६	२२२२	१७३४	१३५५	८९८	४००	२८३
Technicians and associate professional	१०४३६	४	१५३	१२८१	२०५९	१८१९	१४१७	१२५३	९४२	७८७	४२८	१७१	१२२
Office assistance	८०४७	२	२४०	१२१६	१५१८	१३४३	१०८३	९६२	६४९	५४२	२९९	११८	७५
Service & sale workers	१८६९४	९	५५०	२१८१	२६७८	२६६२	२७१७	२५४६	१९९०	१६११	८७०	४९०	३९०
Skilled agri.,forestry & fishery workers	४७९४	४३	८०	२००	३६७	५०८	५५२	६३१	६०६	५९०	४०३	३६७	४४७
Craft and related trades workers	१९६०७	२२	६२९	१९१९	२४८१	२७३७	२८६७	३०२१	२२८९	१८०३	९५८	५१४	३६७
Plant & machine operators & assemblers	६२४६	०	८६	५३९	८५०	१०३१	९५८	९६१	७५९	६१३	२७४	११८	५७
Elementary workers	३९२०८	३४९३	४३९७	४५७०	३९०४	३५३३	३५३४	३३२६	२६७४	२६४४	१९४६	१६३३	३५५४
Occupation not stated	११०	९	४	१५	११	१७	१९	११	१०	८	२	३	१
पुरुष													
जम्मा	८२९४०	१९१८	३५९२	७४५९	१००५६	१०७८७	१०३८४	१०६९६	८९६७	८००१	४९०९	२८९२	३२७९
Armed forces	७२०	०	१	३७	१०९	१२४	१९४	१०२	६९	६१	२३	०	०
Managers	१४७३६	०	५१	४७६	११३०	१८२७	२११६	२४५३	२२११	२०२६	१२६५	६५१	५३०

ललितपुर जिल्लाको जिल्ला प्रोफाइल

Professionals	९१५१	१	५२	५६५	१४२१	१५०६	१२९९	१२४७	१०५९	८८९	५९५	३०३	२१४
Technicians and associate professional	६१८५	०	९४	५७३	१०२५	१०१९	८२४	८३५	६३७	५९८	३४८	१३३	९९
Office assistance	३८७०	०	१२२	४७६	६२६	६४१	४७४	४९१	३६६	३३२	२०९	८५	४८
Service & sale workers	११२६८	४	३२१	११७२	१५८८	१४८१	१५४०	१५२२	१२४५	१११३	६३७	३७०	२७५
Skilled agri.,forestry & fishery workers	२३३७	३०	४७	१००	१६६	२५६	२४९	२८५	२७८	२८२	१९५	१८५	२६४
Craft and related trades workers	१३९८४	१८	५२५	१३९५	१८११	१८९६	१८६७	१९७४	१६४२	१३५८	७५६	४३०	३१२
Plant & machine operators & assemblers	५८०७	०	८०	४९३	७७८	९५०	८७९	९०३	७१४	५८४	२६३	११४	४९
Elementary workers	१४८२९	१८५६	२२९८	२१६६	१३९९	१०७८	९३४	८८०	७४१	७५३	६१८	६१९	१४८७
Occupation not stated	५३	९	१	६	३	९	८	४	५	५	०	२	१

महिला

जम्मा	६२९१०	१६६६	२७६७	६५७५	८७४०	८७७१	८८०२	७९४८	५८८५	४६२८	२७६०	१७१६	२६५२
Armed forces	१०३	०	१	१६	२१	२३	२२	१२	२	५	१	०	०
Managers	६६६१	०	४१	३१५	८३२	१०६७	१२११	११४४	९१७	५८४	३०२	१४३	१०५
Professionals	७३३७	१	७४	७०४	१४१५	१३६१	११९७	९७५	६७५	४६६	३०३	९७	६९
Technicians and associate professional	४२५१	४	५९	७०८	१०३४	८००	५९३	४१८	३०५	१८९	८०	३८	२३
Office assistance	४१७७	२	११८	७४०	८९२	७०२	६०९	४७१	२८३	२१०	९०	३३	२७
Service & sale workers	७४२६	५	२२९	१००९	१०९०	११८१	११७७	१०२४	७४५	४९८	२३३	१२०	११५
Skilled agri.,forestry & fishery workers	२४५७	१३	३३	१००	२०१	२५२	३०३	३४६	३२८	३०८	२०८	१८२	१८३
Craft and related trades workers	५६२३	४	१०४	५२४	६७०	८४१	१०००	१०४७	६४७	४४५	२०२	८४	५५
Plant & machine operators & assemblers	४३९	०	६	४६	७२	८१	७९	५८	४५	२९	११	४	८
Elementary workers	२४३७९	१६३७	२०९९	२४०४	२५०५	२४५५	२६००	२४४६	१९३३	१८९१	१३२८	१०१४	२०६७
Occupation not stated	५७	०	३	९	८	८	११	७	५	३	२	१	०

गोदावरी नगरपालिका

जम्मा	५०७१२	१४०७	२१९७	४७६४	६६३०	७२८४	७०१८	६१४८	४६७४	४१७७	२५७७	१७०६	२१३०
Armed forces	४८८	०	१	२४	७७	९५	१७९	५८	२७	१७	१०	०	०

ललितपुर जिल्लाको जिल्ला प्रोफाइल

Managers	४४४६	०	३५	२०२	५०८	७३९	७२०	७०३	५६९	४८९	२३२	१४४	१०५
Professionals	३२८१	१	४२	३२५	५९३	६७८	५४९	३८४	२६७	२३३	१२६	५०	३३
Technicians and associate professional	२५०९	३	४१	२८५	५३५	४६७	३६४	२९९	२०८	१७०	७६	३४	२७
Office assistance	१५९९	१	७४	२४५	३११	२६८	१९४	१८६	११५	११२	४६	१९	२८
Service & sale workers	५३४४	१	१५१	५६२	७६५	८३३	८३३	७४२	५०९	४२४	२४७	१४०	१३७
Skilled agri.,forestry & fishery workers	११०५१	७४	२३०	६१७	१०५९	१३२७	१४६३	१४९२	१२६३	१२३५	८७९	६९७	७१५
Craft and related trades workers	६१००	४	१३४	५८३	८९९	१०२८	१०५०	८९८	६०१	४७०	२३४	११२	८७
Plant & machine operators & assemblers	३०६६	१	८४	३५८	५१७	५२८	४७८	३८४	३००	२४६	१०६	३७	२७
Elementary workers	१२७९४	१३२१	१४०५	१५६०	१३६४	१३१७	११८०	९९९	८०६	७८०	६१९	४७२	९७१
Occupation not stated	३४	१	०	३	२	४	८	३	९	१	२	१	०
पुरुष													
जम्मा	२७६८०	७७८	११९८	२४९७	३५०५	३९११	३७६६	३३९६	२६२६	२४२८	१४७३	९५७	११४५
Armed forces	४२८	०	०	१३	५९	८८	१६४	५१	२६	१७	१०	०	०
Managers	२९८५	०	२०	१२३	३०१	४६२	४५७	४७७	४०३	३५१	१८८	१२१	८२
Professionals	१७४७	०	१५	११६	२५६	३२८	२७२	२३१	१९०	१७०	१०२	३६	३१
Technicians and associate professional	१५७२	२	१९	१२८	२७४	२७९	२५४	२१३	१६०	१३६	५६	३०	२१
Office assistance	८५९	१	३६	९२	१३९	१४४	१०३	१०८	७९	८७	३६	१५	१९
Service & sale workers	३१८५	१	९२	३१२	४३५	४७०	४७९	४३६	३११	२८२	१६४	१०३	१००
Skilled agri.,forestry & fishery workers	४६३३	४०	१२९	२७४	४१२	५२६	५३७	५८६	५०३	५०९	४००	३३८	३७९
Craft and related trades workers	४१४२	३	१०५	४१०	६०७	६५९	६७१	५८४	४००	३५६	१८६	९३	६८
Plant & machine operators & assemblers	२८९४	१	७९	३३९	४७९	५०५	४४८	३५८	२८६	२३७	१०३	३६	२३
Elementary workers	५२१६	७३०	७०३	६८८	५४२	४४९	३७८	३४९	२६३	२८२	२२६	१८४	४२२
Occupation not stated	१९	०	०	२	१	१	३	३	५	१	२	१	०
महिला													
जम्मा	२३०३२	६२९	९९९	२२६७	३१२५	३३७३	३२५२	२७५२	२०४८	१७४९	११०४	७४९	९८५

ललितपुर जिल्लाको जिल्ला प्रोफाइल

Armed forces	६०	०	१	११	१८	७	१५	७	१	०	०	०	०
Managers	१४६१	०	१५	७९	२०७	२७७	२६३	२२६	१६६	१३८	४४	२३	२३
Professionals	१५३४	१	२७	२०९	३३७	३५०	२७७	१५३	७७	६३	२४	१४	२
Technicians and associate professional	९३७	१	२२	१५७	२६१	१८८	११०	८६	४८	३४	२०	४	६
Office assistance	७४०	०	३८	१५३	१७२	१२४	९१	७८	३६	२५	१०	४	९
Service & sale workers	२१५९	०	५९	२५०	३३०	३६३	३५४	३०६	१९८	१४२	८३	३७	३७
Skilled agri.,forestry & fishery workers	६४१८	३४	१०१	३४३	६४७	८०१	९२६	९०६	७६०	७२६	४७९	३५९	३३६
Craft and related trades workers	१९५८	१	२९	१७३	२९२	३६९	३७९	३१४	२०१	११४	४८	१९	१९
Plant & machine operators & assemblers	१७२	०	५	१९	३८	२३	३०	२६	१४	९	३	१	४
Elementary workers	७५७८	५९१	७०२	८७२	८२२	८६८	८०२	६५०	५४३	४९८	३९३	२८८	५४९
Occupation not stated	१५	१	०	१	१	३	५	०	४	०	०	०	०

कोन्ज्योसोम गाउँपालिका

जम्मा	५२०७	१४३	२६०	५६६	७२२	५९३	५९२	५७६	४५६	४२९	२९९	२४३	३२८
Armed forces	१९	०	०	२	२	५	४	६	०	०	०	०	०
Managers	११४	०	१	९	१६	१८	१७	२०	१२	६	५	६	४
Professionals	१५०	०	२	१४	३१	३१	२३	२२	१२	१०	३	१	१
Technicians and associate professional	५५	०	३	१५	१३	८	६	१	१	४	१	२	१
Office assistance	४८	०	४	७	१४	७	६	२	६	१	१	०	०
Service & sale workers	२२८	०	३	२७	३४	३९	३०	३१	१९	१३	१५	६	११
Skilled agri.,forestry & fishery workers	३४६९	९	१०३	३१५	४७५	३८६	४०९	४१३	३४७	३४४	२४२	१९८	२२८
Craft and related trades workers	२५५	०	४	३८	४२	३१	४२	३४	२२	२४	१०	४	४
Plant & machine operators & assemblers	१७६	०	७	३५	४०	२८	२५	२०	१२	७	१	१	०
Elementary workers	६८८	१३४	१३३	१०२	५४	४०	३०	२६	२५	२०	२१	२४	७९
Occupation not stated	५	०	०	२	१	०	०	१	०	०	०	१	०

पुरुष

ललितपुर जिल्लाको जिल्ला प्रोफाइल

जम्मा	२६४१	८४	१३३	३०३	३४९	२८६	२९३	२९१	२१६	२२१	१५३	१३३	१७९
Armed forces	१९	०	०	२	२	५	४	६	०	०	०	०	०
Managers	७८	०	०	९	११	११	१०	१२	९	४	४	४	४
Professionals	८४	०	२	५	१२	२०	१०	१६	७	७	३	१	१
Technicians and associate professional	३४	०	२	७	९	४	४	१	१	३	१	१	१
Office assistance	१४	०	१	१	५	१	१	१	३	०	१	०	०
Service & sale workers	११५	०	०	१५	१६	२१	११	१६	१०	१०	७	४	५
Skilled agri.,forestry & fishery workers	१५८८	५	४८	१४६	१९७	१५८	१९१	१७८	१४७	१६२	११८	१०७	१३१
Craft and related trades workers	२०९	०	४	३४	३१	२२	२९	२९	१८	२४	१०	४	४
Plant & machine operators & assemblers	१६६	०	६	३२	४०	२७	२४	१८	११	६	१	१	०
Elementary workers	३३०	७९	७०	५०	२५	१७	९	१३	१०	५	८	११	३३
Occupation not stated	४	०	०	२	१	०	०	१	०	०	०	०	०
महिला													
जम्मा	२५६६	५९	१२७	२६३	३७३	३०७	२९९	२८५	२४०	२०८	१४६	११०	१४९
Armed forces	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
Managers	३६	०	१	०	५	७	७	८	३	२	१	२	०
Professionals	६६	०	०	९	१९	११	१३	६	५	३	०	०	०
Technicians and associate professional	२१	०	१	८	४	४	२	०	०	१	०	१	०
Office assistance	३४	०	३	६	९	६	५	१	३	१	०	०	०
Service & sale workers	११३	०	३	१२	१८	१८	१९	१५	९	३	८	२	६
Skilled agri.,forestry & fishery workers	१८८१	४	५५	१६९	२७८	२२८	२१८	२३५	२००	१८२	१२४	९१	९७
Craft and related trades workers	४६	०	०	४	११	९	१३	५	४	०	०	०	०
Plant & machine operators & assemblers	१०	०	१	३	०	१	१	२	१	१	०	०	०
Elementary workers	३५८	५५	६३	५२	२९	२३	२१	१३	१५	१५	१३	१३	४६
Occupation not stated	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०

ललितपुर जिल्लाको जिल्ला प्रोफाइल

महाङ्काल गाउँपालिका													
जम्मा	५५५६	२०१	३१७	५९८	६०७	५९१	५९७	५६०	४५२	४७१	३५५	३१७	४९०
Armed forces	१२	०	०	२	३	४	२	०	१	०	०	०	०
Managers	१५९	०	३	१४	२०	१८	२२	३०	१८	९	११	४	१०
Professionals	१९६	०	२	७	२१	३५	४०	२७	२६	२५	१०	२	१
Technicians and associate professional	३२	०	१	६	५	८	६	२	२	१	१	०	०
Office assistance	२४	०	१	५	८	२	३	२	१	१	०	१	०
Service & sale workers	१३५	१	४	२७	२०	१७	१६	१८	१४	१२	२	२	२
Skilled agri.,forestry & fishery workers	४५३७	९७	२०९	४६२	४८४	४८२	४८९	४५८	३८०	४१०	३२८	३००	४३८
Craft and related trades workers	८६	०	३	१०	१६	११	१५	१४	५	७	२	२	१
Plant & machine operators & assemblers	५२	०	५	१७	१३	७	२	३	२	३	०	०	०
Elementary workers	३२३	१०३	८९	४८	१७	७	२	६	३	३	१	६	३८
Occupation not stated	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
पुरुष													
जम्मा	२८००	११५	१४५	२९७	३००	२९७	२९४	२७०	२२७	२३२	१८४	१६६	२७३
Armed forces	१२	०	०	२	३	४	२	०	१	०	०	०	०
Managers	१०२	०	३	८	११	९	१५	१९	१४	६	१०	२	५
Professionals	१२५	०	१	५	१०	१८	१९	१६	२१	२४	१०	१	०
Technicians and associate professional	१६	०	१	१	२	४	५	१	१	१	०	०	०
Office assistance	१७	०	१	१	६	१	३	२	१	१	०	१	०
Service & sale workers	७३	०	३	१८	११	९	६	७	७	७	१	२	२
Skilled agri.,forestry & fishery workers	२१९५	५४	९५	२१९	२२४	२३६	२३५	२०९	१७५	१८२	१६२	१५६	२४८
Craft and related trades workers	५८	०	२	६	१२	६	७	१०	४	७	१	२	१
Plant & machine operators & assemblers	४६	०	४	१५	११	७	१	३	२	३	०	०	०
Elementary workers	१५६	६१	३५	२२	१०	३	१	३	१	१	०	२	१७

Occupation not stated	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
महिला													
जम्मा	२७५६	८६	१७२	३०१	३०७	२९४	३०३	२९०	२२५	२३९	१७१	१५१	२१७
Armed forces	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
Managers	५७	०	०	६	९	९	७	११	४	३	१	२	५
Professionals	७१	०	१	२	११	१७	२१	११	५	१	०	१	१
Technicians and associate professional	१६	०	०	५	३	४	१	१	१	०	१	०	०
Office assistance	७	०	०	४	२	१	०	०	०	०	०	०	०
Service & sale workers	६२	१	१	९	९	८	१०	११	७	५	१	०	०
Skilled agri.,forestry & fishery workers	२३४२	४३	११४	२४३	२६०	२४६	२५४	२४९	२०५	२२८	१६६	१४४	१९०
Craft and related trades workers	२८	०	१	४	४	५	८	४	१	०	१	०	०
Plant & machine operators & assemblers	६	०	१	२	२	०	१	०	०	०	०	०	०
Elementary workers	१६७	४२	५४	२६	७	४	१	३	२	२	१	४	२१
Occupation not stated	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
बागमती गाउँपालिका													
जम्मा	७४१५	३६०	५१२	७९४	८६८	८३५	७८२	६६७	५५४	६२७	४५७	३९१	५६८
Armed forces	१	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०
Managers	१३५	०	२	१६	१६	२२	२३	१७	१०	११	९	५	४
Professionals	२३९	०	२	१६	४५	६३	३९	३२	१०	२३	७	२	०
Technicians and associate professional	४०	०	२	६	१०	९	३	१	३	४	१	१	०
Office assistance	३५	०	०	६	१२	४	३	२	४	०	३	०	१
Service & sale workers	१३२	०	४	१३	२२	१७	१२	१४	१३	१२	१४	५	६
Skilled agri.,forestry & fishery workers	६०३१	२१४	३५६	६३७	६६३	६५०	६४६	५७१	४९४	५५२	४०९	३६५	४७४
Craft and related trades workers	१२५	०	४	१०	२५	२६	२१	१८	८	८	१	३	१
Plant & machine operators & assemblers	१११	०	६	२८	३३	१८	१४	२	२	३	१	१	३

ललितपुर जिल्लाको जिल्ला प्रोफाइल

Elementary workers	५६६	१४६	१३६	६२	४१	२६	२१	१०	१०	१४	१२	९	७९
Occupation not stated	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
पुरुष													
जम्मा	३७०२	१५६	२४०	४०५	४३३	४२५	३८३	३२३	२७८	२९९	२४९	२१३	२९८
Armed forces	१	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०
Managers	१०१	०	१	११	११	१६	१६	१५	८	९	९	३	२
Professionals	१२६	०	१	४	१९	२६	१८	२२	७	२०	७	२	०
Technicians and associate professional	२१	०	१	३	६	५	१	०	२	२	१	०	०
Office assistance	२०	०	०	३	६	१	१	१	४	०	३	०	१
Service & sale workers	८७	०	३	७	१३	१४	७	९	९	९	१०	३	३
Skilled agri.,forestry & fishery workers	२८६०	९४	१५२	३१५	३०४	३०९	२९९	२५२	२३४	२४३	२१३	१९९	२४६
Craft and related trades workers	९९	०	३	५	१८	२२	१५	१७	७	७	१	३	१
Plant & machine operators & assemblers	१०९	०	६	२७	३३	१८	१४	२	१	३	१	१	३
Elementary workers	२७८	६२	७३	३०	२२	१४	१२	५	६	६	४	२	४२
Occupation not stated	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
महिला													
जम्मा	३७१३	२०४	२७२	३८९	४३५	४१०	३९९	३४४	२७६	३२८	२०८	१७८	२७०
Armed forces	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
Managers	३४	०	१	५	५	६	७	२	२	२	०	२	२
Professionals	११३	०	१	१२	२६	३७	२१	१०	३	३	०	०	०
Technicians and associate professional	१९	०	१	३	४	४	२	१	१	२	०	१	०
Office assistance	१५	०	०	३	६	३	२	१	०	०	०	०	०
Service & sale workers	४५	०	१	६	९	३	५	५	४	३	४	२	३
Skilled agri.,forestry & fishery workers	३१७१	१२०	२०४	३२२	३५९	३४१	३४७	३१९	२६०	३०९	१९६	१६६	२२८
Craft and related trades workers	२६	०	१	५	७	४	६	१	१	१	०	०	०

Plant & machine operators & assemblers	२	०	०	१	०	०	०	०	१	०	०	०	०
Elementary workers	२८८	८४	६३	३२	१९	१२	९	५	४	८	८	७	३७
Occupation not stated	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
INSTITUTIONAL													
जम्मा	३८२८	१७२	३०८	९४३	७३०	६४८	६२८	१७६	१०१	६०	२८	१३	२१
Armed forces	१५४९	०	२	४२५	३७६	३४०	३४६	४१	१५	४	०	०	०
Managers	१०३	०	०	३	११	१४	१६	२३	१६	११	५	२	२
Professionals	६७	०	१	१७	२२	४	७	३	४	७	१	१	०
Technicians and associate professional	१०६	०	५	१९	१९	१३	२६	१०	९	२	१	०	२
Office assistance	४९	०	१	१२	१३	५	७	३	४	१	०	१	२
Service & sale workers	७२९	०	९	१७९	१४९	१६४	१४९	४३	२०	१२	२	०	२
Skilled agri.,forestry & fishery workers	१३	०	०	१	३	१	०	४	३	०	१	०	०
Craft and related trades workers	१६९	१	१०	७०	२७	२३	२०	१०	२	५	०	०	१
Plant & machine operators & assemblers	४	०	०	०	०	१	१	१	०	०	१	०	०
Elementary workers	१०३९	१७१	२८०	२१७	११०	८३	५६	३८	२८	१८	१७	९	१२
Occupation not stated	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
पुरुष													
जम्मा	२९१३	८७	१६९	६२७	५६८	५७३	५८०	१४४	८३	४८	१९	५	१०
Armed forces	१२५३	०	२	२५०	२९७	३१४	३३१	४०	१५	४	०	०	०
Managers	६८	०	०	३	५	८	१२	१६	१३	८	२	०	१
Professionals	३७	०	०	११	१०	२	६	२	१	५	०	०	०
Technicians and associate professional	६७	०	३	१२	९	८	१९	७	५	२	१	०	१
Office assistance	२७	०	०	८	८	१	७	०	३	०	०	०	०
Service & sale workers	६१०	०	६	१३५	१२०	१४५	१३८	३७	१७	९	२	०	१
Skilled agri.,forestry & fishery workers	१३	०	०	१	३	१	०	४	३	०	१	०	०

Craft and related trades workers	१६४	१	१०	६७	२६	२२	२०	१०	२	५	०	०	१
Plant & machine operators & assemblers	३	०	०	०	०	१	०	१	०	०	१	०	०
Elementary workers	६७१	८६	१४८	१४०	९०	७१	४७	२७	२४	१५	१२	५	६
Occupation not stated	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
महिला													
जम्मा	९१५	८५	१३९	३१६	१६२	७५	४८	३२	१८	१२	९	८	११
Armed forces	२९६	०	०	१७५	७९	२६	१५	१	०	०	०	०	०
Managers	३५	०	०	०	६	६	४	७	३	३	३	२	१
Professionals	३०	०	१	६	१२	२	१	१	३	२	१	१	०
Technicians and associate professional	३९	०	२	७	१०	५	७	३	४	०	०	०	१
Office assistance	२२	०	१	४	५	४	०	३	१	१	०	१	२
Service & sale workers	११९	०	३	४४	२९	१९	११	६	३	३	०	०	१
Skilled agri.,forestry & fishery workers	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
Craft and related trades workers	५	०	०	३	१	१	०	०	०	०	०	०	०
Plant & machine operators & assemblers	१	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०
Elementary workers	३६८	८५	१३२	७७	२०	१२	९	११	४	३	५	४	६
Occupation not stated	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

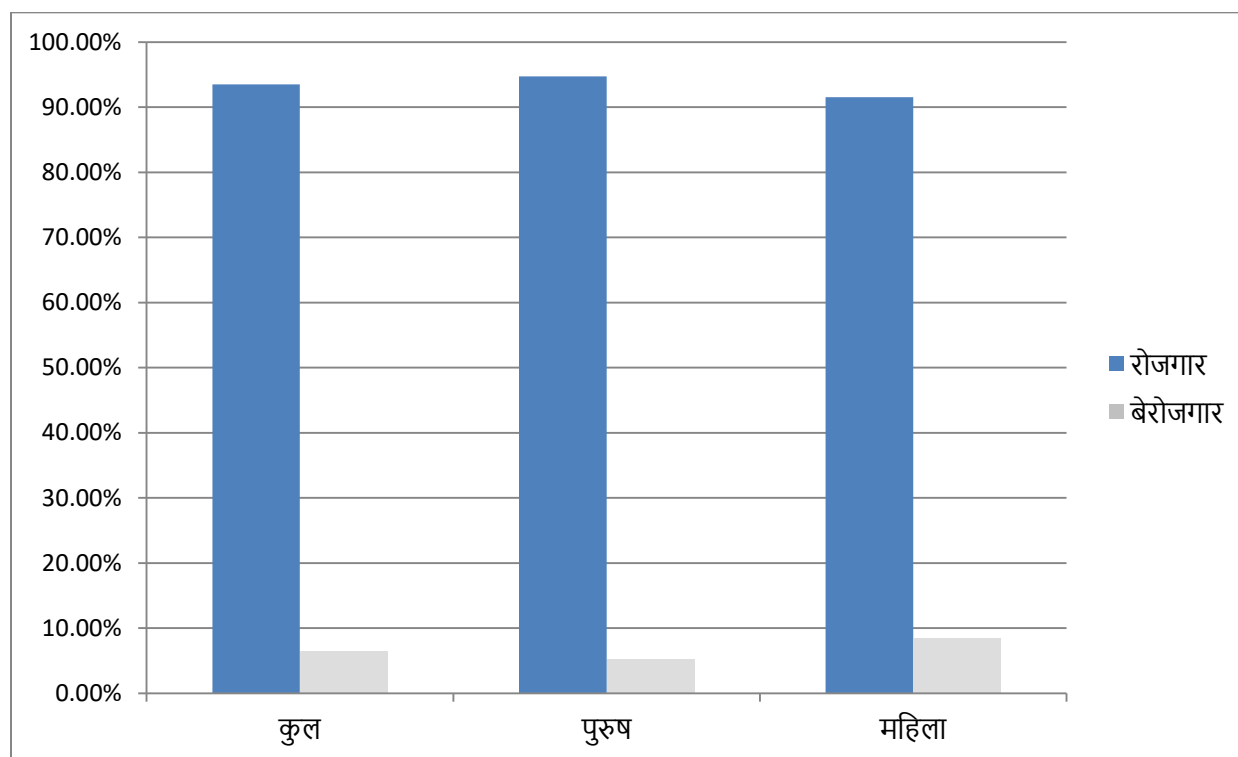
४.२ जनसंख्याको अनुपातमा रोजगारीको अवस्था

ललितपुर जिल्लाको कुल जनसङ्ख्या मध्ये ९३.५ प्रतिशत जनसङ्ख्या आर्थिक रूपमा सक्रिय रहेको देखिन्छ भने ६.५ प्रतिशत जनसङ्ख्या आर्थिक रूपमा असक्रिय रहेको देखिन्छ। त्यसैगरी यस जिल्लामा ९४.७ प्रतिशत पुरुष र ९१.५ प्रतिशत महिला आर्थिक रूपमा सक्रिय रहेको देखिन्छ।

तालिका नं. ४.२: दश वर्ष र सोभन्दा माथिका आर्थिक अवस्था

विवरण	कुल	पुरुष	महिला
रोजगार	९३.५%	९४.७%	९१.५%
बेरोजगार	६.५%	५.३%	८.५%

(श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

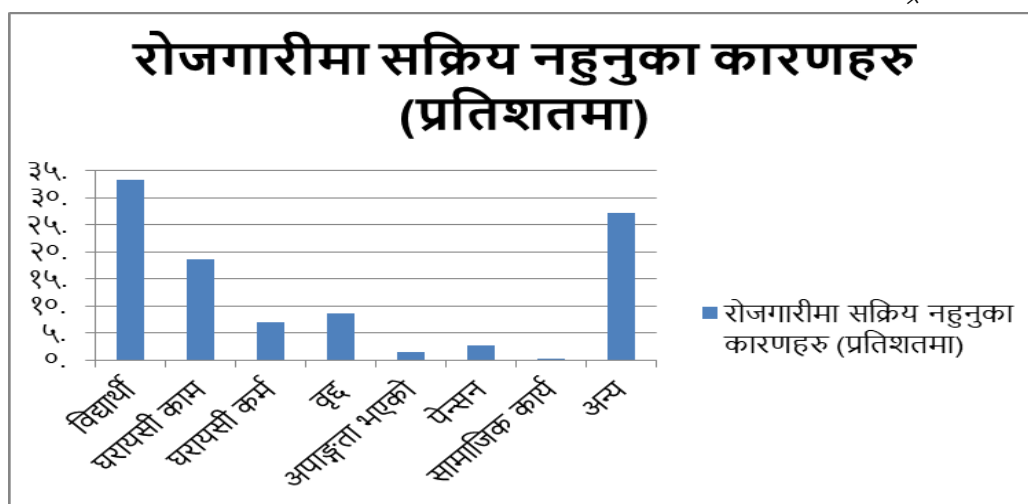
४.३ दश वर्ष र सोभन्दा माथिका बेरोजगार जनशक्ति

दश वर्ष र सोभन्दा माथिका व्यक्तिले पछिल्लो १२ महिनामा कुनै पनि आर्थिक काम नगर्नु वा ६ महिनाभन्दा कम समय काम गर्नुको मुख्य कारणहरूमा अधिकांश व्यक्तिहरू विद्यार्थी रहेको र विद्यार्थी हुनेमा पनि महिलाको तुलनामा पुरुष बढि रहेको देखियो, त्यसैगरी दोस्रो मुख्य कारणमा मानिसहरू धरायसी काममा नै व्यस्त रहेको देखियो र धरायसी काममा व्यस्त हुने व्यक्तिहरूको जनसङ्ख्यामा महिलाहरू नै बढि सक्रिय रहेको छन।

तालिका नं. ४.३: दश वर्ष र सोभन्दा माथिका बेरोजगार जनशक्ति

विवरण	कुल %	पुरुष %	महिला %
विद्यार्थी	३३.३	४३.९	२६.६
धरायसी काम	१८.६	६.७	२६.५
धरायसी कर्म	७.१	३.१	९.८
वृद्ध	८.७	८.२	९
अपाङ्गता भएको	१.५	१.९	१.३
पेन्सन	२.७	५.२	१
सामाजिक कार्य	०.३	०.५	०.२
अन्य	२७.२	२९.९	२५.४

(श्रोत:राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

चित्र नं ४.३:- दश वर्ष र सोभन्दा माथिका बेरोजगार जनशक्ति

खण्ड ५: शिक्षा

शिक्षा विना समृद्ध नेपाल र सुखी नेपालीको सोंच केवल कल्पनामा मात्र सिमित हुनसक्छ । यही कुरालाई मध्य नजर राख्दै शिक्षामा सबैको पहुँच पुर्याउने उद्देश्यले नेपालको संविधानले समेत मौलिक हक अन्तर्गत नैसर्गिक अधिकारको रूपमा नागरिकको माध्यमिक तहसम्म निशुल्क शिक्षा प्राप्त गर्ने आधारभूत अधिकारको प्रत्याभुति गरेको छ । हरेक व्यक्तिलाई गुणस्तरीय शिक्षाको अवसर प्रदान गरी मुलुकको आर्थिक एवं सामाजिक रुपान्तरणमा योगदान गर्न सक्ने, विश्वव्यापी करणको युगमा अन्तराष्ट्रिय स्तरमा प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने र राष्ट्र निर्माणको दायित्वलाई बहन गर्न सक्ने देश भक्त नागरिक तयार गर्न सरकार प्रयासरत रहेको छ ।

५.१ जिल्लाको शैक्षिक अवस्था

शैक्षिक दृष्टिकोणले यस जिल्लामा प्रारम्भिक बालविकास केन्द्र २२६, आधारभूत तहमा (१-८) १०३, माध्यमिक तहमा ७४ (९-१२) गरी कूल सामुदायिक विद्यालयहरु १७७ र संस्थागत विद्यालयहरु ३४३ गरेर जम्मा विद्यालय संख्या ५२२ रहेको छ । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार ५ वर्षन्दा माथिको साक्षरताको प्रतिशत ८८.०८ प्रतिशत रहेको र जिल्ला शिक्षा कार्यालयको अभिलेख अनुसार ६ वर्षदिखि माथिको साक्षरता ९९.२ प्रतिशत रहेकोले नेपाल सरकारले २०७१ साल आषाढ ९ गते पुर्ण साक्षर ललितपुर जिल्ला घोषणा गरेको छ । यस जिल्लामा २६ वटा सामुदायिक सिकाई केन्द्र मार्फत निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रमहरु सञ्चालन हुदै आइरहेका छन । निर्वाचन क्षेत्र अनुसार ५ वटा प्राविधिक धारका विद्यालयहरु र यस आ.व.मा समेत गरी जिल्लामा ३ वटा नमूना विद्यालयहरु सञ्चालनमा रहेका छन ।

५.१.१ : सामुदायिक विद्यालय विवरण

तालिका नं. ५.१.१: सामुदायिक विद्यालय विवरण

सि.न	विद्यालय	ठेगाना	स्थानीय तह	संचालित कक्षा
१	यशोधरा बौद्ध मावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-१०
२	शान्तिविद्याश्रम उमावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-१२

३	ललित विकास निमावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-८
४	श्रमिकशान्ति उमावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-१२
५	ललितकल्याण केन्द्र निमावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-८
६	प्रगति शिक्षा सदन उमावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-१२
७	आदर्शकन्या निकेतन उमावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-१२
८	मिननाथ आदर्श निमावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-८
९	पाटन उमावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-१२
१०	चण्डी आदर्श सरलविद्याश्रम मावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-१०
११	कुम्भेश्वर निमावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-८
१२	नमुना मच्छिन्द्र मावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-८
१३	महेन्द्रभूकुटी मावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-१०
१४	श्रमजितकिशोर मावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-१०
१५	प्रभात उमावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-१२
१६	हालक्ष्मी निमावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-५
१७	चोइनाविणा गुरुगणेश प्रावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-५
१८	कृषिउदय प्रावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-५
१९	टिका विद्याश्रम उमावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-१२
२०	त्रिपदम विद्याश्रम उमावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-१२
२१	मदनस्मारक उमावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-१२
२२	वालविनोद मावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-१०
२३	श्रमिकवालविपान निमावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-८
२४	संचेतना प्रावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-५
२५	पंचकुमारी प्रावि	लउमनपा	लपुमनपा	१-५
२६	पदमप्रकाश मावि	धापाखेल	लपुमनपा	१-१०
२७	कृष्ण उमावि	धापाखेल	लपुमनपा	१-१२
२८	जाल्पा मावि	धापाखेल	लपुमनपा	१-१०
२९	वालोदय प्रावि	धापाखेल	लपुमनपा	१-५
३०	हरिशिद्धि उमावि	हरिशिद्धि	लपुमनपा	१-१२
३१	महांकाल प्रावि	बुंगमती	लपुमनपा	१-५
३२	आदर्शशौल उमावि	बुंगमती	लपुमनपा	१-१२
३३	चुनिदवी निमावि	बुंगमती	लपुमनपा	१-७
३४	वाखेलकुमारी निमा	बुंगमती	लपुमनपा	१-७

३५	युवाप्रतिभा मावि	खोकना	लपुमनपा	१-१०
३६	रुद्रायणी मावि	खोकना	लपुमनपा	१-१०
३७	जनउदय मावि	सैवु	लपुमनपा	१-१०
३८	बालकुमारी निमावि	सवु	लपुमनपा	१-७
३९	सिद्धिमंगल उमावि	सिद्धिपुर	महालक्ष्मी नपा	१-१२
४०	महेन्द्र आदर्श उमावि	इमाडोल	महालक्ष्मी नपा	१-१२
४१	महेन्द्रग्राम मावि	टिकाथली	महालक्ष्मी नपा	१-१०
४२	गम्भीर समुन्द्रसेतु उमावि	इमाडोल	महालक्ष्मी नपा	१-१२
४३	नारायाणी निमावि	टिकाथली	महालक्ष्मी नपा	१-८
४४	भानोदय प्रावि	सिद्धिपुर	महालक्ष्मी नपा	१-५
४५	सुर्योदय बालविकास प्रावि	इमाडोल	महालक्ष्मी नपा	१-५
४६	महालक्ष्मी उमावि	लुभु	महालक्ष्मी नपा	१-१२
४७	लुभु मावि	लुभु	महालक्ष्मी नपा	१-१०
४८	विश्वमित्र गणेश मावि	लुभु	महालक्ष्मी नपा	१-१०
४९	सिस्नेरी उमावि	लामाटार	महालक्ष्मी नपा	१-१२
५०	श्रुङ्गेरी मावि	लामाटार	महालक्ष्मी नपा	१-१०
५१	वासुकी मावि	लामाटार	महालक्ष्मी नपा	१-१०
५२	कालीदेवी मावि	लामाटार	महालक्ष्मी नपा	१-१०
५३	फुल्चोकी उमावि	ठैव	गोदवरी नपा	१-१२
५४	बुद्ध उमावि	ठैव	गोदवरी नपा	१-१२
५५	नवज्योती निमावि	झरुवारासी	गोदवरी नपा	१-७
५६	जनविकास मावि	झरुवारासी	गोदवरी नपा	१-१०
५७	दमाइटार निमावि	गोदामचौर	गोदवरी नपा	१-८
५८	विशंखुनारायण मावि	गोदामचौर	गोदवरी नपा	१-१०
५९	किटिनी उमावि	गोदावरी	गोदवरी नपा	१-१२
६०	पथपदर्शक मावि	वढखिल	गोदवरी नपा	१-१०
६१	सिद्धेश्वर निमावि	गोदावरी	गोदवरी नपा	१-७
६२	श्रीकृष्ण निमावि	विसंखु.	गोदवरी नपा	१-८
६३	चापाखर्क प्रावि	विसंखु.	गोदवरी नपा	१-५
६४	फुल्चोकी प्रावि	विसंखु.	गोदवरी नपा	१-५
६५	तुलसा देवी प्रावि	विसंखु.	गोदवरी नपा	१-३
६६	सरस्वती उमावि	ठैचो	गोदवरी नपा	१-१२

६७	ब्रह्मायणी प्रावि	ठेचो	गोदवरी नपा	१-३
६८	वालकुमारी उमावि	सुनाकोठी	गोदवरी नपा	१-१२
६९	मोतिविनायक निमावि	सुनाकोठी	गोदवरी नपा	१-८
७०	वज्रवाराही उमावि	चापागाउँ	गोदवरी नपा	१-१२
७१	उदयखर्क मावि	चापागाउँ	गोदवरी नपा	१-१०
७२	वाणिविलास उमावि	चापागाउँ	गोदवरी नपा	१-१२
७३	वागेश्वरी प्रावि	चापागाउँ	गोदवरी नपा	१-५
७४	सरस्वती उमावि	लेले	गोदवरी नपा	१-१२
७५	देउराली प्रावि	लेले	गोदवरी नपा	१-५
७७	सरस्वती निमावि	लेले	गोदवरी नपा	१-८
७८	जयलकुमारी प्रावि	लेले	गोदवरी नपा	१-३
७९	चण्डीदेवी प्रावि	डुकछाप	गोदवरी नपा	१-
८०	कालीदेवी प्रावि	डुकछाप	गोदवरी नपा	१-३
८१	चित्रकुमारी प्रावि	डुकछाप	गोदवरी नपा	१-५
८२	गणेश मावि	डुकछाप	गोदवरी नपा	१-१०
८३	गणेश प्रावि	छम्पी	गोदवरी नपा	१-५
८४	छम्पीदेवी उमावि	छम्पी	गोदवरी नपा	१-१२
८५	बुद्ध मावि	छम्पी	गोदवरी नपा	१-१०
८६	भिमसेन आदर्श मावि	देवीचौर	गोदवरी नपा	१-१०
८७	दवी उमावि	देवीचौर	गोदवरी नपा	१-१२
८८	छोटीडाडा प्रावि	देवीचौर	गोदवरी नपा	१-५
८९	दुधेश्वरीदर्गा प्रावि	देवीचौर	गोदवरी नपा	१-५
९०	ज्वालादेवी प्रावि	देवीचौर	गोदवरी नपा	१-५
९१	जनहित प्रावि	दलचोकी	कोन्ज्योसोम गापा	१-५
९२	महाकाल प्रावि	नल्लु	कोन्ज्योसोम गापा	१-५
९३	कालीदेवी प्रावि	शंखु	कोन्ज्योसोम गापा	१-५
९४	ज्ञानज्योती प्रावि	दलचोकी	कोन्ज्योसोम गापा	१-५
९५	बुद्ध प्रावि	दलचोकी	कोन्ज्योसोम गापा	१-५
९६	वनस्पती प्रावि	चौघरे	कोन्ज्योसोम गापा	१-५
९७	गुप्तेश्वर निमावि	भारदेउ	कोन्ज्योसोम गापा	१-८
९८	देवी निमावि	नल्लु	कोन्ज्योसोम गापा	१-८
९९	भूमिथुम्का निमभावि	शंखु	कोन्ज्योसोम गापा	१-८

१००	ज्ञानोदय निमावि	चौघरे	कोन्ज्योसोम गापा	१-८
१०१	कालीसेती देवी निमावि	चौघरे	कोन्ज्योसोम गापा	१-८
१०२	वाघभैरव मावि	चौघरे	कोन्ज्योसोम गापा	१-१०
१०३	सरस्वती मावि	शंखु	कोन्ज्योसोम गापा	१-१०
१०४	गोठभन्ज्याङ मावि	दलचोकी	कोन्ज्योसोम गापा	१-१२
१०५	गुप्तेश्वर मावि	नल्लु	कोन्ज्योसोम गापा	१-१०
१०६	मगरगाउँ उमावि	शंखु	कोन्ज्योसोम गापा	१-१२
१०७	वालेश्वरी उमावि	भारदेउ	कोन्ज्योसोम गापा	१-१२
१०८	झांगलकोट प्रावि	घुसेल	वागमती गापा	१-५
१०९	नागदह प्रावि	घुसेल	वागमती गापा	१-५
११०	ओखरभन्ज्याङ प्रावि	घुसेल	वागमती गापा	१-५
१११	महांकाल प्रावि	घुसेल	वागमती गापा	१-५
११२	बालकुमारी प्रावि	घुसेल	वागमती गापा	१-५
११३	घुसेल मावि	घुसेल	वागमती गापा	१-१०
११४	वाघभैरव प्रावि	भट्टेडांडा	वागमती गापा	१-५
११५	भानु प्रावि भैसे	भट्टेडांडा	वागमती गापा	१-५
११६	भट्टेडांडा निमावि	भट्टेडांडा	वागमती गापा	१-८
११७	यास्पा प्रावि	भट्टेडांडा	वागमती गापा	१-३
११८	महाकालीदेवी उमावि	भट्टेडांडा	वागमती गापा	१-१२
११९	सातकन्या प्रावि	भट्टेडांडा	वागमती गापा	१-५
१२०	शान्ति प्रावि	इकुडोल	वागमती गापा	१-५
१२१	ज्ञानोदय प्रावि	इकुडोल	वागमती गापा	१-३
१२२	जनजागृति उमावि	इकुडोल	वागमती गापा	१-१२
१२३	शारदाशिक्षा सदन मावि	इकुडोल	वागमती गापा	१-१०
१२४	विज्ञानप्रभा निमावि	इकुडोल	वागमती गापा	१-८
१२५	बालचन्द्र प्रावि	माल्टा	वागमती गापा	१-३
१२६	कालीदेवी प्रावि	माल्टा	वागमती गापा	१-५
१२७	नागदेवी प्रावि	माल्टा	वागमती गापा	१-३
१२८	त्रिखण्डी प्रावि	माल्टा	वागमती गापा	१-५
१२९	ज्ञानज्योती प्रावि	माल्टा	वागमती गापा	१-५
१३०	चण्डेश्वरी प्रावि	माल्टा	वागमती गापा	१-५
१३१	भूमेश्वरी निमावि	माल्टा	वागमती गापा	१-८

१३२	कालीदेवी उमावि	माल्टा	वागमती गापा	१-१२
१३३	गढीभन्ज्याङ प्रावि	प्यूटार	वागमती गापा	१-३
१३४	फुर्केडांडा प्रावि	प्यूटार	वागमती गापा	१-५
१३५	देउराली प्रावि	प्यूटार	वागमती गापा	१-५
१३६	धनडांडा प्रावि	प्यूटार	वागमती गापा	१-५
१३७	वागमती प्रावि	प्यूटार	वागमती गापा	१-३
१३८	भगवती प्रावि	आश्राङ	वागमती गापा	१-४
१३९	बालकल्याण प्रावि	आश्राङ	वागमती गापा	१-३
१४०	साहुमारा प्रावि	गिम्दी	वागमती गापा	१-३
१४१	थुम्की प्रावि	गिम्दी	वागमती गापा	१-५
१४२	काउसे प्रावि	गिम्दी	वागमती गापा	१-३
१४३	शोभानी प्रावि	गिम्दी	वागमती गापा	१-५
१४४	बालभैरव प्रावि	गिम्दी	वागमती गापा	१-३
१४५	मनकामना प्रावि	गिम्दी	वागमती गापा	१-३
१४६	खैरेनी निमावि	प्यूटार	वागमती गापा	१-८
१४७	कालीदेवी उमावि	प्यूटार	वागमती गापा	१-१२
१४८	चण्डेश्वरी मावि	प्यूटार	वागमती गापा	१-१०
१४९	बालमनोरमा निमावि	आश्राङ	वागमती गापा	१-८
१५०	विद्याधिश्वरी उमावि	आश्राङ	वागमती गापा	१-१२
१५१	नारायणी उमावि	गिम्दी	वागमती गापा	१-१२
१५२	जनक मावि	गिम्दी	वागमती गापा	१-३
१५३	सेतीदेवी प्रावि	गोटिखेल	माहाङ्काल गापा	१-५
१५४	गोटिखेल प्रावि	गोटिखेल	माहाङ्काल गापा	१-३
१५५	चनदेवी प्रावि	गोटिखेल	माहाङ्काल गापा	१-५
१५६	महाङ्काल उमावि	गोटिखेल	माहाङ्काल गापा	१-१२
१५७	रिगिन प्रावि	मानिखेल	माहाङ्काल गापा	१-३
१५८	ज्ञानचछु प्रावि	मानिखेल	माहाङ्काल गापा	१-३
१५९	बाल प्रावि	मानिखेल	माहाङ्काल गापा	१-४
१६०	मानिखेल निमावि	मानिखेल	माहाङ्काल गापा	१-८
१६१	बुद्धभगवान मावि	मानिखेल	माहाङ्काल गापा	१-१०
१६२	पिता प्रावि	बुखेल	माहाङ्काल गापा	१-३
१६३	सरस्वती प्रावि	बुखेल	माहाङ्काल गापा	१-५

१६४	बालमुकुन्द निमावि	बुखेल	माहाङ्काल गापा	१-७
१६५	गुरु निमावि	बुखेल	माहाङ्काल गापा	१-८
१६६	कालिदेवी मावि	बुखेल	माहाङ्काल गापा	१-१०
१६७	बाघभैरव उमावि	कालेश्वर	माहाङ्काल गापा	१-१२
१६८	कालेश्वर प्रावि	कालेश्वर	माहाङ्काल गापा	१-५
१६९	नवोदय प्रावि	कालेश्वर	माहाङ्काल गापा	१-५
१७०	नमुना प्रावि	कालेश्वर	माहाङ्काल गापा	१-३
१७१	सरस्वती विद्याश्रम मावि	चन्दनपुर	माहाङ्काल गापा	१-१०
१७२	कालेश्वरी निमावि	चन्दनपुर	माहाङ्काल गापा	१-८
१७३	कालीदेवी प्रावि	चन्दनपुर	माहाङ्काल गापा	१-३
१७४	सालघारी प्रावि	चन्दनपुर	माहाङ्काल गापा	१-३
१७५	महेन्द्र उमावि	ठूलादुर्लुङ्ग	माहाङ्काल गापा	१-१२
१७६	ज्वालादेवी प्रावि	ठूलादुर्लुङ्ग	माहाङ्काल गापा	१-५
१७७	बागमती प्रावि	ठूलादुर्लुङ्ग	माहाङ्काल गापा	१-५
१७८	गुमराङ निमावि	ठूलादुर्लुङ्ग	माहाङ्काल गापा	१-८

(श्रोत: जिल्ला शिक्षा विकास समन्वय इकाई)

५.१.२ संस्थागत विद्यालयको विवरण

तालिका नं. ५.१.२: संस्थागत विद्यालयको विवरण

क्र.स.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	सञ्चालित कक्षा	प्रिन्सिपलको नाम	मोवाइल नं.
ललितपुर महानगर पालिका					
१	माउण्ट हर्मन मा.वि., च्यासल	ल.पु.उ.म.न- ९	१-१०	सरस्वती श्रेष्ठ	९८४१३२१४०८
२	चादनी मा.वि., शंखमूल	ल.पु.उ.म.न- ९	१-१०	गंगामान व्यञ्जनकार	९८४१३३५१३६
३	अर्किड एकेडेमी प्रा.वि, च्यासल	ल.पु.उ.म.न- ९	१-५	रविन्द्र कारन्जित	९८०३२०४६०४
४	यूनिभर्सल मा.वि., भोलढोका	ल.पु.उ.म.न- ९	१-१०	मन्दिरा अमात्य	९८४१३८४२०३
५	नव विद्यामन्दिर प्रा.वि., भोलढोका	ल.पु.उ.म.न- ९	१-६	उत्तम महर्जन	
६	पारीजात मा.वि., धुम्बहाल	ल.पु.उ.म.न- ९	१-१०	संगम महर्जन	९८४१३६०४७९
७	शुभकामना मा.वि., भोलढोका	ल.पु.उ.म.न- ८	१-१०	प्रभा बज्राचार्य	९८५१०६१४१९
८	हिन्दु विद्यापिठ मा.वि., बालकुमारी	ल.पु.उ.म.न- ८	१-१०	विष्णुभक्त डागी	
९	ओराकल मावि, गुडटोल	ल.पु.उ.म.न- ८	१-१०	राजेश महर्जन	९८४९१३९४४०

ललितपुर जिल्लाको जिल्ला प्रोफाइल

१०	विद्या सदन मा.वि., कनिबहाल	ल.पु.उ.म.न- ६	१-१०	केशरी बज्राचार्य	९८५१०५३२२९
११	नेशनल चिल्ड्रेन मा.वि., कनिबहाल	ल.पु.उ.म.न- ६	१-१०	रीता श्रेष्ठ	९८४१०४५०५९
१२	माइलस्टोन स्कुल नः हिटी	ल.पु.उ.म.न- ६	१-१०	कृष्णदास कर्माचार्य	९८४१३९६८४८
१३	बाल विकास मा.वि., कनिबहाल	ल.पु.उ.म.न- ६	१-१०	सरस्वती बज्राचार्य	
१४	सुपर भिजन मा.वि., नुहिटी	ल.पु.उ.म.न- ६	१-१०	रमेश महर्जन	९८४१४०९८६६
१५	यूनिक मोडेल मा.वि., कनिबहाल	ल.पु.उ.म.न- ६	१-१०	इन्दिरा पौडेल	९७४१०४३४५०
१६	फूलचौकी सामावि, थैना	ल.पु.उ.म.न- ६	९-१०	ईश्वरबहादुर श्रेष्ठ	९८४१२७६१२६
१७	यूनिक मोडेल मा.वि., कनिबहाल	ल.पु.उ.म.न- ६	१-१०		
१८	आइडियल पिस मा.वि., कुटिसौगल	ल.पु.उ.म.न-११	१-१०	हसना रघुवंशी	९८४१२३९१९१
१९	पूर्णचण्डी उ.मा.वि., पूर्णचण्डी	ल.पु.उ.म.न-१९	१-१०	पुष्पमान अमात्य	९८५१०५१३६४
२०	प्रभाततारा मावि, कुमारीपाटी	ल.पु.उ.म.न-१९	१-१०	आभा अवाले	९८४१३४४५१९
२१	प्रभाततारा मावि, कुमारीपाटी	ल.पु.उ.म.न-१९	१-१०	नृचन्द्रबहादुर महर्जन	९८४१३०६२७५
२२	मित्र प्रा.वि., चाकुपात	ल.पु.उ.म.न-१०	१-५	मासाओ बुरुवा	
२३	किङ्स मेरी ल्याण्ड मा.वि., ज्वागल	ल.पु.उ.म.न-१०	१-१०	प्रविणा बज्राचार्य	९८४९२१३५३६
२४	हराइजन मा.वि., धपगाल	ल.पु.उ.म.न-१८	१-१०	बिनिता नकर्मि	९८५१०४४८३२
२५	बालकुमारी मा.वि., प्रयागपोखरी	ल.पु.उ.म.न-१२	१-१०	दिलदेवी मुल्मी	
२६	एम्स एकेडेमी उमावि, लगनखेल	ल.पु.उ.म.न-१२	१-१०	तुकाराम ढकाल	९८५१०५२४५८
२७	पाटन एकेडेमी प्रावि, लगनखेल	ल.पु.उ.म.न-१२	१-५	बसन्ती दाहाल	
२८	हेराल्ड मा.वि.चाकुपात	ल.पु.उ.म.न-२२	१-१०	के.राज गुरुङ्ग	९८४९४०२८४६
२९	लिटिल फ्लावर मा.वि., मानिडोल	ल.पु.उ.म.न-२२	१-१०	कमल ताम्राकार	९८४१४०४८३०
३०	इडन गार्डन मा.वि.चाकुपात	ल.पु.उ.म.न-२२	१-१०	अगस्टाइन लामा	९८०८६१२०४९
३१	कुम्भेश्वर प्राविधिक प्रा.वि, कुम्भेश्वर	ल.पु.उ.म.न-२२	१-५	करुणा खड्गी	९८४९६७४०२३
३२	न्यू सुम्निमा मा.वि., चाकुपात	ल.पु.उ.म.न-२२	१-१०	भिम राइ	९८४१४७१९८४
३३	माइल स्टोन इन्टरनेशनल स्कुल, बालकुमारी		१-५		
३४	जगतगुरु आदर्श संस्कृतम गुरुकुलम	शंखमुल	१-७		
३५	आदर्श विद्या मन्दिर उमावि	मानभवन-५	१-१२	सुजिता मानन्धर	९८५१०५१२७७
३६	क्याम्पियन उमावि	लगनखेल ५	१-१२	रोशन भण्डारी	९८४१३६७६३४
३७	क्यारिवियन उमावि	लगनखेल ५	१-१२	हरी ब. खत्री	९८४१८११७१३
३८	ग्लोबल उमावि	लगनखेल ५	१- १२	गीता गंगोल	९८४१२५३२०७
३९	प्रगति आदर्श	लगनखेल ५	१- १०	रमेश शाक्य	९८४१२६१५२५
४०	सरस्वती विद्या मन्दिर	लगनखेल ५	१- १०	रविन्द्र महासेठ	९८५१०९१३००
४१	उड्स भिल उमावि	लगनखेल ५	१- १०	लक्ष्मी लामा	९८५१०६८१३०

४२	ललितपुर मावि	लगनखेल ५	१-१०	माधव सिटौला	९८५१०८६८१४
४३	ओमेगा उमावि	कुमारीपाटी ५	१-१०	चन्द्रमान शाक्य	९८५१०५२६३८
४४	पुमोरी प्राइमरी स्कूल	थसिखेल ५	१-५	निता लामा	९८४९८८४६०९
४५	बाल दिक्षा सदन	ग्वार्को ७	१-१०	शिव श्रेष्ठ	९८५१०३७८८७
४६	लोक स्मृती से. स्कूल	ग्वार्को ७	१-१२	अरुण कुमार तिवारी	९८४१३९८०४६
४७	ज्ञान मन्दिर से. स्कूल	सुनधारा ७	१-१०	हिराबहादुर शाक्य	९८४१८९३७३०
४८	अतिशा प्रावि	एकान्तकुना १३	१-३	नोर्बु छिरीङ	९८४१५७३६५९
४९	वेथेल इन्टर अक्याडमी	एकान्तकुना १३	१-३	डिकेन्द्र केसी	९८४१२७४५३
५०	विरेन्द्र स्मृति शिक्षा सदन	एकान्तकुना १३	१-१०	कन्हैया कुँवर	९८५१०७७८३८
५१	कभनेन्ट अक्याडमी	कुसुन्ती १३	१-१०	भरत श्रेष्ठ	९८५११३१३६२
५२	ज्ञानकुञ्ज से. स्कूल	कुसुन्ती १३	१-१०	शिव कार्की	९८५१११७१२५
५३	किड्स लर्निङ सेन्टर	कुसुन्ती १३	१-५	लालजंग किमीसाइलो	९८४१८५४८७०
५४	मोर्डन गडेन से. स्कूल	कुसुन्ती १३	१-१०	किरण पोखरेल	९८५११२४४७३
५५	न्यूटन वेभ अक्याडमी	कुसुन्ती १३	१-५	गंगा तिमल्सीना	९८४१७०२५६३
५६	सुच्चा मेमोरियल वो स्कूल	कुसुन्ती १३	१-१०	सोनाम खड्का	९८४१६३८३३३
५७	माछापुच्छ्रे इन्टर मावि	कुसुन्ती १३	१-१०	आत्माराम कोइराला	९८४१६४४९६८
५८	किडल्याण्ड मन्टेश्वरी स्कूल	कुसुन्ती १३	१-८	शान्ती भट्टराई	९८४१४०४९२०
५९	एमराल्ड एकेडेमी	कुसुन्ती १३	१-१०	उद्धव प्र. घिमिरे	९८४९८०९६५२
६०	ल्याण्डमार्क एकेडेमी	कुसुन्ती १४	१-९	सुरेन्द्र भट्टराई	९८५१०७३८९९
६१	आशा प्रिपा स्कूल	कुसुन्ती १४	१-५	रामशरण घिमिरे	९८४१५६२५०८
६२	अजय शिक्षा सदन स्कूल	कुसुन्ती १४	१-७	दुर्गा ब. ओली	९८४१४००५८५
६३	ग्राण्ड अक्याडमी	सातदोवाटो १५	१-१०	प्रकाश पन्त	९८४१३६४२९५
६४	डिलाइट किन्डर गार्डन मावि	थसिखेल १४	१-१०	रस्मिरा शाक्य	९८५१०३८०४३
६५	ज्ञानविज्ञान मावि	नखिपोट १४	१-१०	विरेन्द्र चौधरी	९८१३०९१२०९
६६	जुपिटर इवोइस	टुटेपानी १५	१-१०	दिलिप साउदेन	९८५१०६०२६९
६७	पिनाकल एकेडेमी	ताल्छिखेल १४	१-१०	प्रदिपजंग कार्की	९८४१२०९५६२
६८	मिडलप्वाइन्ट इवोइस	सोभाहिटी १४	१-१०	गोविन्द पोखरेल	९८५११००४८७
६९	सम्पूर्ण वो. स्कूल	नखिपोट १४	१-१०	एलवी राई	९७४११७१२६९
७०	न्यूलाइफ इवोइस	१४ टुटेपानी	१-१०	प्रमिला	९८५११०४४८९
७१	उमामहेश्वर आमावि	तिखिदेवल १४	१-१०	शुरेस कार्की	९८५१०५२४२१
७२	रिजेन्ट इन्टरनेशनल स्कूल	१४ टुटेपानी	१-६	नवराज संजेल	९८५१०४२३३५
७३	ईरिस एकेडेमी	१४ सोभाहिटी	१-१०	हरेन्द्र लावती	

७४	लभ बड्स	१४ टुटेपानी	१-१०	काजी थापा	९८४१३३६८७०
७५	अरनिको सेकेण्डरी स्कूल	तालिखेल १५	१-१०		
७६	ब्राइट फ्युचर उमावि	सातदोबाटो १५	१-१२	प्रकाशमणी देवकोटा	९८५११६४३८६
७७	लिटिल एञ्जल्स स्कूल	हात्तीवन १५	१-१२	मुकुण्ड शर्मा	९८४१२४८०५८
७८	महेन्द्र आदर्श उमावि	१५ सातदोबाटो	१-१२	अनिरुद्र रिसाल	९८४१८५३६३३
७९	माया चिल्ड्रेन स्कूल	१५ सातदोबाटो	१-८	अनिलचन्द्र राई	९८४१३९३२२३
८०	मुनलाइट से. स्कूल	१५ सातदोबाटो	१-१०	इश्वर बहादुर गुरुङ	९८५१०५२४३४
८१	नालन्दा से. स्कूल	१५ सातदोबाटो	१-१०	नारायण राइ	९८४१२८७०४५
८२	नमुना मच्छिन्द्र आमावि	१५ लगनखेल	१-१०	राधा तिवारी	९८०३२६११८२
८३	प्रेरणा महिला मावि	१५ सातदोबाटो	१-१०	प्रभा चालिसे	९८४९८०१०६६
८४	युनाइटेड स्कूल	१५ सातदोबाटो	१-१०	सीमा राई	९८५११६३०८०
८५	युलेन्स से स्कूल	१५ सातदोबाटो	१-१०	मेदीनी लामिछान	९८५१०९२५४९
८६	ललित से. स्कूल	१५ सातदोबाटो	१-१०	लाम्पा शेर्पा	९८४१६७६८५०
८७	प्रिमियर इन्टर स्कूल	१५ सातदोबाटो	१-१०	वसन्त थापा	९८५१०५९४३३
८८	चेरव्स स्कूल	१५ सातदोबाटो	१-२	प्रशंसा पाण्डे	९८५१०८६१६३
८९	बालविद्या गृह मावि	१७ सिँचाहिटी	१-१०	अनिलवीर	९८४००५०२०९
९०	निहारिका स्कूल	१७ लुखुशी	१-१०	जमुना महर्जन	९८४१३५५४१०
९१	पासाङ ल्हामू शिसस स्कूल	१७ ग्वाको	१-१०	नीरकेशरी श्रेष्ठ	९८४१४८५००३
९२	सयपत्री मेमोरियल मावि	१७ सिँचाहिटी	१-१०	आरवी श्रेष्ठ	९८५१०५५३५७
९३	समता शिक्षा निकेतन	१७ ग्वाको	१-१०	अरके भण्डारी	९८५१०१८७९३
९४	द राइजिङ्ग स्कूल	१७ सातदोबाटो	१-१०	माधव वानिया	९८५१११५८४५
९५	आदर्श विद्या सदन	ल.पु.मनपा १७ ग्वाको	१-१०	ज्ञानेश्वर आचार्य	
९६	जिनियस स्कूल	महालक्ष्मीस्थान	१-५		
९७	एडभान्स एकेडेमी	कुमारीपाटी	१-५	दिपक अधिकारी	
९८	ब्लुवर्ड स्कूल	कुमारीपाटी	१-१२		
९९	काठमाण्डौ सत्प्रज्ञा स्कूल (आशाही स्कूल)	महालक्ष्मीस्थान	१-१०		
१००	बुद्धि शारदा प्रावि	थसिखेल १४	१-३		
१०१	दिक्षान्त पाठशाला	नखिपोट १४	१-२		
१०२	अमर शिशु विद्यालय प्रावि	कुपोण्डोल १	१-५	अनुराधा प्रधान	५५२२१७२
१०३	नागार्जुना एकाडेमी	कुपोण्डोल १	१-१०	सुनिल विक्रम सिजापती	९८५१०३५४५४
१०४	नाइटिङ्गेल इन्टेल उमावि	कुपोण्डोल १	१-१२	जितेन्द्र बहादुर ठकुरी	९८०३१५८६४६

१०५	रूपक मेमोरियल इन्टेल उमावि	कुपोण्डोल १	१-१०	लिलानन्द उपाध्याय	९८५११२२९४०
१०६	डाइनामिक पब्लिक स्कूल	सानेपा २	१-१०	राम विनोद शाह	९८४१६४९२६७
१०७	ज्ञानदीप विद्याश्रम मावि	सानेपा २	१-१०	विनय प्रसाद चौधरी	९८४९१८९०९३
१०८	मेरी बार्ड स्कूल	सानेपा २	१-५	सिस्टर आशा एस.जे.	९८४९५५४११५
१०९	नाजरथ स्कूल	सानेपा २	१-१०	सरोज कुमार महत	९८५१०१८३३२
११०	नाइल स्ट्रिम एकाडेमी	सानेपा २	१-१०	सङ्गीता सिलवाल	९८४१२४१०२४
१११	फिनिक्स इन्टेल एकाडेमी	सानेपा २	१-८	सृजना के.सी.	९८०८५०७२५३
११२	प्याराडाइज स्कूल	सानेपा २	१-१०	रचना काकर्की	९८४१६१०३१६
११३	रेडिएन्ट रिडर्ज एकाडेमी	सानेपा २	१-१०	डि.के. दुङ्गाना	९८५१०७४५०८
११४	साइनिङ्ग स्टार्स स्कूल	सानेपा २	१-१०	जीवनाथ अर्याल	९८४१५५४३९२
११५	शुभतारा स्कूल	सानेपा २	१-१०	रानी गुरुङ कक्षापती	९८५१०५८६८२
११६	त्रिगुण एकाडेमी	सानेपा २	१-४	अञ्जिर प्रधान	९८५१००४१३४
११७	गोल्डेन रेज स्कूल	धोवीघाट ३	१-८	विजय निरौला	९८४१३६४९०९
११८	आइडियल मोडेल उमावि	धोवीघाट ३	१-१२	विराज क्षेत्री	९८४१४०७०५८
११९	नेशनल इन्स्टिट्युट अफ साइन्स	बखुण्डोल ३	१-५	सन्तकुमार हुमागाई	९८४१३८८९७२
१२०	परिवोध मावि	धोवीघाट ३	१-१०	सत्यनारायण महताे	९८५१०९१२८३
१२१	रातो बङ्गला स्कूल	पाटनढोका ३	१-१०	मिलन दिक्षित	९८५१०४०२६६
१२२	सेन्ट मेरिज स्कूल	पुल्चोक ३	१-१२	सिस्टर जे.सी .	५५२४८४८
१२३	यशस्वी गुरुकुल एकाडेमी	धोवीघाट ३	१-१०	होमनाथ अधिकारी	९८४१९८१०१८
१२४	अल्फाज मावि	जावलाखेल ४	१-१०	मनिकुमार तामाङ	९८५१०९७३४९
१२५	अन्तर्पूर्ण मावि	बागडोल ४	१-१०	टङ्क भट्टराई	९८५१०९०८५६
१२६	आशिष बोर्डिङ्ग मावि	भनिमण्डल ४	१-१०	सेनराज खवास	९८४१२६१५४४
१२७	अभेन्स बोर्डिङ्ग मावि	धोवीघाट ४	१-१०	मिथिला थापा	९८४१३४४२६५
१२८	किष्टल्यण्ड एकाडेमी	एकान्तकुना ४	१-१०	बालाजीड रामसीज	५००००४२
१२९	डिएभी सुशिल केडिया	धोवीघाट ४	१-१२	भुवनेश्वरी राव	५५२६७३२
१३०	फ्युचर स्टार्स स्कूल	जावलाखेल ४	१-१०	मञ्जु कार्की लामिछाने	९८५१००३९९१
१३१	न्यू मिलेनियम स्कूल	जावलाखेल ४	१-१०	प्रविज्ञ रेग्मी	९८५१०५७९७३
१३२	ग्रेस एकाडेमी मावि	नक्खु ४	१-१०	इन्द्र बहादुर रखाल	९८५१०७७६९५
१३३	हिमालयन इन्टेल मोडेल मावि	धोवीघाट ४	१-१०	जित कुमारी राना	९८५१२११२४२
१३४	लिभिङ्ग स्टोन एकाडेमी	नक्खु ४	१-१०	राजु मोक्तान	९८४९५५०५५८
१३५	ममतारानी प्रावि	धोवीघाट ४	१-५	सिस्टर एनजेलिका शेर्पा	९८०८०५८६२१
१३६	मञ्जुश्री बोर्डिङ्ग मावि	धोवीघाट ४	१-१०	मुकुन्द राज खनाल	९८४१२९६०१४

१३७	तोरण नभजीवन मावि	बारडोल ४	१-१०	सुमन कृष्ण गोर्खाली	९८५१०६२७९८
१३८	नभ प्रभात उमावि	पुल्चोक ४	१-१२	राम कुमार बान्तवा	९८४१३९६१२४
१३९	पाठशाला नेपाल फाउण्डेशन	बारडोल ४	१-१०	विश्वनाथ कँडेल	९८५११४०९०७
१४०	सेन्ट जेभिएस स्कूल	जावलाखेल ४	१-१२	फादर अम्मृत राई	९८४१६४४६२२
१४१	सिम्रिक (ईभुलुशन)मावि	एकान्तकुना ४	१-१०	पल्लभ रञ्जन	९७५१०२७४०६
१४२	सुदेसा मावि	नक्खु ४	१-१०	टिकानिधि (मधु) लोहनी	९८५१०२९८९९
१४३	मेगा उमावि	कुमारीपाटी २०	१-१२	घनश्याम साह	९८५१०६१११३
१४४	डाँफे ईडिगलस मावि	नःटोल २०	१-१०	जीवनाथ ढकाल	९८४१२९१९९९
१४५	ज्ञान शिखा मावि	नःटोल २०	१-१०	रामबाबु अधिकारी	९८५१२१४६७६
१४६	सगरमाथा बोर्डिङ्ग उमावि	जावलाखेल २०	१-१२	अनिल मानन्धर	९८१३४२१६२७
१४७	विद्या विकास स्कूल	तःफाल्लो २०	१-१०	कल्पना खड्का	९८१८५८०२१३
१४८	श्रदाञ्जली स्कूल	धोवि ३६ ३	१-५		
१४९	अक्षराविद्या मन्दिर	सानेपा	१-१०		
१५०	सम्पदा विद्यालय	सानेपा २	१		
१५१	विश्वविद्यामन्दिर बोर्डिङ्ग स्कूल	हरिसिद्धि	१-१०	चक्रमणि राइ	९८४१६४०९०९
१५२	पिपल्स स्कूल	हरिसिद्धि	१-१०	रामप्रसाद न्यौपाने	९८४१४३४६०८
१५३	प्रेरणा स्कूल	हरिसिद्धि	१-१०	हिरा महर्जन	
१५४	ब्राइटस्टार वर्क्स	हरिसिद्धि	१-१०	श्याम यादव	९८४१२१७४७०
१५५	पवित्राप्रार्थना मावि	हरिसिद्धि	१-१०	नारायण खड्का	९८४१६३२९२०
१५६	आइजे पाइनिय स्कूल	धापाखेल	१-११	संगीता प्रधान	९८४१३०६९४५
१५७	जुगल स्कूल	धापाखेल	१-१०	इश्वर केसी	
१५८	जेम्स स्कूल	धापाखेल	१-१२	वादल प्रधान	९८४१२५६५४१
१५९	न्यूमोर्डन बोर्डिङ्ग स्कूल	धापाखेल	१-९	रामकृष्ण अवाले	९८४१३०५२०३
१६०	धापाखेल बोर्डिङ्ग स्कूल	धापाखेल	१-१०	तारा सापकोटा	
१६१	सूर्योदय बोर्डिङ्ग स्कूल	धापाखेल	१-१०	भरतवहादुर थापा	९८५११११७२२
१६२	कल्याण बोर्डिङ्ग स्कूल	धापाखेल	१-१०	श्याकुमार थापा	९८४१३१५१०२
१६३	एकता बोर्डिङ्ग स्कूल	ठेचो	१-१०	कृष्णप्रसाद ढकाल	९८४१००९१६९
१६४	अनल ज्येति इ. मा. वि.	सुनाकोठी	१-१०	निरज महर्जन	९८४१२५३३६७
१६५	नव सूर्योदय इ.मा.वि.	सुनाकोठी	१-१०	विजय महर्जन	९८५१०८९२४५
१६६	शिद्धार्थ इ.मा.वि.	सुनाकोठी	१-१०	विष्णु लक्ष्मी सिकमी	९८५१०९५०२५
१६७	विलियम पब्लिक इ. मा. वि.	सुनाकोठी	१-१०	रविन्द्र महर्जन	९८४१४०२२४२
१६८	ललितपुर एकेडमी इ. मा. वि.	सुनाकोठी	१-१०	मुक्ति राइ	९८४१३४५१५७

१६९	ओएसिस इ. मा. वि.	सुनाकोठी	१-१०	मिन लिम्बु	९८५१०३७४७९
१७०	गोमा एकेडमी इ. प्रा. वि.	सुनाकोठी	१-५	गोपाल तिमल्सिना	९८५१०५०३७३
१७१	मदर गंगा स्कूल	सुनाकोठी	१-२		
१७२	सत्य उद्यान प्रा.वि.	का.वि. १८	१-५	रस्मी काफ्ले	९८४१३९६९८६
१७३	क्लार्क मेमोरियल	का.वि. १३	१-५	मकुन्द विष्ट	९८५११०३०२२
१७४	त्रिरत्न कोअपरेटिभ	का.वि.	१-१०	राजन महर्जन	९८४१०२०३७९
१७५	दिव्यज्योति मा.वि.	का.वि.११	१-१०	मंगललाल माली	९८४१३२८३७३
१७६	श्रीकुल मा.वि.	का.वि.	१-१०	रविशंकर भ्वा	९८०१११७६८
१७७	अस्मिता मा.वि.	का.वि. २	१-१०	मिनराम दुलाल	९८५१०४२४१४
१७८	त्रिलोचन एकेडमी	का.वि.	१-१०	सविता अर्याल	९८०८६७१९७२
१७९	निर्मल मा.वि.	का.वि.	१-१०	स्नेहलता लामा	९८१३९२५५४२
१८०	ज्ञानोदय मा.वि.	का.वि.	१-१०	बुद्धविर लामा	९८४१४२४५७०
१८१	धर्मभक्त इ.मा.वि.	का.वि.	१-१०	गंगा प्रसाद आचार्य	१५५३५५८४
१८२	सनराइज इ.मा.वि.	का.वि. १	१-१०	परसुराम शर्मा निरौला	९८४१३३८८२९
१८३	माउन्ट मकालु इ.स्कूल	का.वि.	१-१०	अनन्त ब. थेवे	९८४९५३४२७५
१८४	दीपकुञ्ज मा.वि.	का.वि.	१-१०	नारायण सापकोटा	९८५१००७७२३
१८५	जिडक इ.वि.	का.वि.	१-१०	सविता अर्याल	९८०८६७१९७२
१८६	लिटललर्नर्स फन स्कूल	सैवु-४	१-२	अर्मुता उपाध्याय	९८४९२०१८१६
१८७	हाइल्याण्ड इङ्गलिस बोर्डिङ स्कूल	सैवु-८	१-१०	कविराज माली	९८४१२७२०२८
१८८	सुमार्ग इ. बो. स्कूल	वुगमति ७	१-१०	सुशिला थापा	९८४१३०३५४७
१८९	स्मिन्त ई.बो स्कूल	खोकना ३	१-१०	जीवनसिंह डंगोल	
१९०	पीस गाण्डेन इ स्कूल	खोकना ३	१-१०	अर्जुन महर्जन	९८४१५७८६६५
१९१	ब्राइटबेबी इ. बो स्कूल	सैवु १	१-६	उर्मिला माथेमा	९८४१३०२२०८
१९२	ज्ञानोदय वालवाटिका मा.वि.	कार्यविनायक १०	१-१०		

महालक्ष्मी नगरपालिका

१९२	नेपाल डन बस्को स्कूल, सिद्धिपुर	सिद्धिपुर -४	१-११	टि.एल. जोसेफ	
१९३	अनन्त माध्यमिक विद्यालय,सिद्धिपुर	सिद्धिपुर -४	१-१०	गोपाल प्रसाद धिमिरे	९८५१०९४०४९
१९४	कोपिला इ स्कूल,सिद्धिपुर	सिद्धिपुर -२	१-१०	रत्न कुमार महर्जन	९८४१२३८६७५
१९५	माउण्ट ओलिभ इ स्कूल,सिद्धिपुर	सिद्धिपुर -२	१-१०	विशाल याम्फु	९८४१४२१६९७

१९६	नवकुञ्ज इ स्कूल,सिद्धिपुर	सिद्धिपुर -८	१-१०	प्रेरणा खरेल	९८४९०३४७२४
१९७	हाइभ्यू इ स्कूल,टिकाथली	टिकाथली -२	१-१०	सुदरकुमार श्रेष्ठ	९८४९२६०२२२
१९८	हेरिटेज इ स्कूल,टिकाथली	टिकाथली -१	१-१०	चन्दा रावल	९८४९२०९०२०
१९९	इन्स्राइन नेशनल इ स्कूल,टिकाथली	टिकाथली -१	१-१०	सत्यवती राना	
२००	पवन प्रकृति उच्च माध्यमिक विद्यालय,इमाडोल	इमाडोल -२	१-१०	उत्तरकुमार राई	९८४२२८१७३७
२०१	गणेश मेमोरियल माध्यमिक विद्यालय, इमाडोल-६	इमाडोल -६	१-१०	सूर्यकुमार डंगोल	
२०२	सूर्योदय साइ माध्यमिक विद्यालय, इमाडोल-७	इमाडोल -७	१-१०	युगल मुखिया	९८४१०८९५२६
२०३	जिनिअम इ स्कूल, इमाडोल-६	इमाडोल -५	१-१०	यशोदा कुंवर	
२०४	गौरीशंकर उच्च माध्यमिक विद्यालय, इमाडोल	इमाडोल -४	१-१२	विजली मेहता	
२०५	होपभ्याली स्कलर्स एकाडेमी,इमाडोल	इमाडोल -४	१-१०	एकराज कोइराला	
२०६	ल्कोरेन्सनाइटेडगल इ. स्कूल, ललितपुर	इमाडोल -१	१-८	हेमराज पौडेल	
२०७	पिसप्वाइण्ट मन्टेश्वरी एकाडेमी,इमाडोल	इमाडोल -६	१-१०	सम्भुबहादुर अधिकारी	९८५१९३५३७९
२०८	शुभ आशिर्वाद इ स्कूल,इमाडोल	इमाडोल -७	१-१०	मिनर्वा जोशी	९८४१८७७९९०
२०९	ललितपुर ग्लोबल एकाडेमी,इमाडोल	इमाडोल -६	१-१०	चद्रकुमारी लामिछाने कोइराला	
२१०	स्वर्णिम सागर एकाडेमी,इमाडोल-५	इमाडोल -५	१-१०	हरि प्रसाद सेडाई	
२११	एस्टर एकाडेमी इमाडोल-६	इमाडोल -६	१-१०	सिमा राई	
२१२	चिल्ड्रेन गार्डेन एकाडेमी, इमाडोल-७	इमाडोल -७	१-१०	मिलन शाक्य	
२१३	एन्जल लर्ड एकाडेमी, टिकाथली	टिकाथली	१-५	नीशा सेर्मा	
२१४	पब्लीक स्टार एकाडेमी ,इमाडोल	इमाडोल १६	१-२	मेघेन्द्र पराजुली	
२१५	हिमचुली इ. एकाडेमी इमाडोल	इमाडोल १६	१-१०	राजन शाह	
२१६	नवविहानी स्कूल	इमाडोल १६	१-७		
२१७	ललित एकाडेमी, सिद्धिपुर	सिद्धिपुर १४	१-१०	ऐश्वर्य बज्राचार्य	
२१८	वेष्टवीङ्ग मावि, लुभु	लुभु-३	१-११	लक्ष्मण श्रेष्ठ	
२१९	वालकुञ्ज मावि लुभु	लुभु-४	१-१०	वालचन्द्र वोगटी	
२२०	महालक्ष्मी एकेडेमी लुभु	लुभु-५	१-११	सरद धिमिरे	
२२१	लाइफ हाउस मावि लुभु	लुभु-५	१-१०	पुष्प केशर खडका	
२२२	फ्युचरस्टार्स मावि लुभु	लुभु-५	१-१०	रणविर गिरी	
२२३	नमूना मावि, लुभु	लुभु-६	१-१०	के. के. मल्ल	
२२४	तारापुञ्ज मावि, लुभु	लुभु-८	१-१०	दिवाकर नेपाल	९८४९२५४५४५
२२५	मेरिवाड मावि	लुभु-९	१-१०	सिस्टर लिलियन	
२२६	विद्यापुञ्ज मावि	लामाटार-८	१-१०	भरत धिमिरे	

२२७	दिव्यज्योति मावि	लामाटार-८	१-१०	वीर बहादुर कटुवाल	
२२८	भ्यालीपञ्चिक मावि	लामाटार-८	१-१०	तारा प्रसाद खनाल	
२२९	ब्लुम नेपाल स्कूल	लुभू	१-१०		
२३०	बाल संरक्षण बाटिका स्कूल	महालक्ष्मी ६, लुभू	१-२		
गोदावरी नगरपालिका					
२३१	रिडभान एकेडेमी, गोदामचौर	गोदामचौर	१-८	राजकुमार नगरकोटी	९८४९१३९७७७
२३२	बालमैत्री प्रतिष्ठान	गोदामचौर	१-२	श्रीराम थापा	
२३३	क्षितिज बोर्डिङ्ग स्कूल	ठैव	१-१०	हरिकृष्ण श्रेष्ठ	९८४९६४९३३६
२३४	एभरेष्ट बोर्डिङ्ग स्कूल	ठैव	१-१०	रामकेश खड्का	९८५१०६०६३३
२३५	ब्लुवर्ड वो स्कूल	ठैव	१-१०	सूर्यकृष्ण श्रेष्ठ	९८४९४३६२४९
२३६	सुरचना इ.स्कूल	ठैव	१-१०		
२३७	सन्तानेश्वर बोर्डिङ्ग स्कूल	भरुवरासी	१-१०	प्रकाश श्रेष्ठ	९८४९४९८५१०
२३८	बज्र एकेडेमी	भरुवरासी	१-८	टिकाध्वज भण्डारी	
२३९	गोदावरी आ.मावि	हाडिगाउँ	१-१०		
२४०	सूर्य शिक्षा सदन	गोदामचौर	१-५		
२४१	ज्वाला देवी मावि	विष्टछाप प २	१-१०		
२४२	पुष्पान्जली मावि	गोदावरी न.पा. - ६	१-१०	पोहमीकान्ती वज्राचार्य	९८०३३९५८६४
२४३	किङ्गडमस्टार उमावि	गोदावरी न.पा. - ६	१-१०	अर्पन सुवेदी	९८५१०९४७५५
२४४	सुर्योदय शैक्षिक विकास प्रतिष्ठान मावि	गोदावरी न.पा. - ६	१-१०	जयरथ खड्का	९८४९३५९३८३
२४५	विद्यासागर मावि	गोदावरी न.पा. - ५	१-१०	केदार पोखरेल	९८४९६७५१९७
२४६	कैसेन्ट मावि	गोदावरी न.पा. - ५	१-१०	गोविन्द पुरी	९८५११३१७४९
२४७	सेन्टजेभियर्स स्कूल	गोदावरी न.पा. - ५	१-११	फादर जिजु कमोलिल	९८४९५१८२८२
२४८	शान्तिरानी प्रावि	गोदावरी न.पा. - ५	१-५	सिस्टर रेविका राइ	
२४९	डल्फिन मावि	गोदावरी न.पा. - ४	१-१०	जगन्नाथ सिलवाल	९८४९५४०५१८
२५०	फूलचोकी इङ्गलिस स्कूल	गोदावरी न.पा. - ८	१-१०	दिवाकार आचार्य	९८४९०८७६४०
२५१	चंतल मौदी एकेडेमी	गोदावरी न.पा. - ६	१-१०	संदिप नेपाली	९८४९४३८५५६
२५२	अमरकान्ति इ. मा.वि. ,लेले	लेले	१-१०	केशव शिलवाल	९७५१०४११४७
२५३	गङ्गा जमुना इ. मावि, लेले	लेले	१-१०	पुरुस्वतम श्रेष्ठ	९४९२३९१२१
२५४	इटर्नल स्यालोम इ. मा.वि., चापागाउँ	चापागाउँ	१-१०		९८०३४०४८५९
२५५	हिलटप इ. मा.वि. , चापागाउँ	चापागाउँ	१-१०	नरायण देशार	९८४९२३४७३४

२५६	कञ्चन इ. मा.वि., चापागाउँ	चापागाउँ	१-१०	नवराज महत	९८४१३०९२८८
२५७	साङ्गिला इ. मा.वि.	चापागाउँ	१-१०	दिपक महर्जन	९८४१२३५६५३
२५८	नेशनल इ. मा.वि., चापागाउँ	चापागाउँ	१-१०	विजय शर्मा	९८५१००७९९७
२५९	एमन्यालड इ. मा.वि. , चापागाउँ	चापागाउँ	१-१०	जित क्षेत्री	९८४१२३६२६७
२६०	ज्योतिदय सहकारी इ.मा.वि.	चापागाउँ	१-१०	रामेश्वर देशार	९८४१४५७९४४
२६१	भ्याली इ. मा.वि., चापागाउँ	चापागाउँ	१-१०	रविन शर्मा	९८५१०२९९००
२६२	बशिष्ठ मा वि, चापागाउँ	चापागाउँ	१-१०	राम डङ्गोल	९८५११२०७६९
२६३	लिटिल गार्डेन इ. प्रा.वि. , चापागाउँ	चापागाउँ	१-१०	महेश श्रेष्ठ	९८४१४७८९३९
२६४	इन्द्रेणी इ. मावि , ठेचा	ठेचो	१-१०	कृष्णहरि महर्जन	९८४१४६४१२१
२६५	लिटिल स्टार इ. मावि,	ठेचो	१-१०	अमर तामाङ्	९८४१२८८६७९
२६६	सेण्टपल इ. उ.मा.वि	ठेचो	१-१०	राधेकृष्ण महर्जन	९८४१२१९९००
२६७	बाल अङ्कुर इ.मा.वि.	ठेचो	१-१०	वीरमान क्षेत्री	९८४१५७८६६६
२६८	दिपमाला इ.मा.वि.	ठेचो	१-१०	रेवन महर्जन	९८४१३२९१७४
२६९	सोमाङ् एकेडेमी इ. मा. वि .	ठेचो	१-११		९८५१०८७७८९
२७०	नेमा इ.स्कूल	ठेचो	१-५	नविन डंगोल	
२७१	हरित गृह स्कूल	चापागाउँ	०-१		
२७२	श्रद्धाभक्ति प्रावि	डुकुछाप ६	१-२	शिवकुमार महर्जन	९८४१३९९१४५
२७३	होलीटेम्पल मावि	छम्पी २	१-१०	विमल थापा	९८५१०१३४६२
२७४	नोवलएजुकेशन सिष्टम	छम्पी २	१-१०	यशोदा थापा	९८४१४८५६५४
२७५	टीकाभैरव वो स्कूल	छम्पी ३	१-१०	प्रकाश केसी	९८४१३२१४०८
२७६	प्रभात तारा वो.स्कूल	छम्पी ३	१-८		९८४१३३५१३६
महाकाल गाउँपालिका					
२७७	लभिल होम इनोभेटिभ स्कूल	महालक्ष्मी ६	१		
२७८	हिल साइड इङ्लिस स्कूल गोटीखेल	गोटीखेल	१-१०		
कोन्ज्योसोम गाउँपालिका					
२७९	कान्ति एकेडेमी स्कूल	नल्लु	१-२		

(श्रोत:जिल्ला शिक्षा विकास समन्वय इकाई)

५.१.३ सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरु

यस जिल्लामा २६ वटा सामुदायिक सिकाइ केन्द्र रहेका छन् जुन निम्नानुसार रहेका छन्:

तालिका नं. ५.१.३: सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरु

क्र.सं.	स्थानीयतह	सामुदायिकसिकाइ केन्द्रको नाम	अध्यक्षको नाम	परिचालकको नाम	परिचालकको सम्पर्क नं.
१	महाङ्गल गाउँपालिका	गोटिखेल सामुदायिक सिकाइ केन्द्र	उद्धवप्रसाद पराजुली	सरिता घिमिरे	९८६०७३४५५९
२	महाङ्गल गाउँपालिका	बाघ भैरव सामुदायिक केन्द्र	माधव प्रसाद तिमल्सिना	बवितातिमल्सिना	९८४३१३१२३०
३	महाङ्गल गाउँपालिका	चन्दनपुर सामुदायिक सिकाइ केन्द्र	कृष्ण बहादुर थोकर	इन्दिरा घिमिरे	९८४१४१२६२६
४	महाङ्गल गाउँपालिका	सहयोगी सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	सुमन गोले	सावित्री जम्बरकट्टेल	९८६२२५६७७४
५	बगमति गाउँपालिका	भट्टेडाँडा सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	गोविन्ददाहाल	प्रियाकार्की	९८४०५४६२३३
६	बगमति गाउँपालिका	माल्टा सामुदायिक अध्ययनकेन्द्र	विजयकुमार लो	प्रतिमाथिङ	९८४३५१७१३९
७	बगमति गाउँपालिका	प्युटार सामुदायिक सिकाइ केन्द्र	नारायणबहादुर घले	संगिताभोजन	९८४०४६६९८६
८	कोन्ज्योसोम गाउँपालिका	शखु सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	कृष्णमान लामा	सन्ध्यालामा	९८४३५१५१२५
९	गोदावरी नगरपालिका	विशंखुनारायणसामुदायिक अध्ययन केन्द्र	रविन खड्का	नि हुडगाना	९८०३६१५७११
१०	गोदावरी नगरपालिका	बेलुवान सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	लक्ष्मीतारा डडगोल	रमितामहर्जन	९८४१६१४०३५
११	गोदावरी नगरपालिका	भरुवारासीसामुदायिक अध्ययन केन्द्र			
१२	गोदावरी नगरपालिका	प्रगतिशिल सामुदायिक केन्द्र	भागोराममहर्जन	शोभितामहर्जन	९८४३६५०८२७
१३	गोदावरी नगरपालिका	तिलेश्वर सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	पुष्कर महत	प्रमिलाखत्री	९७४११४९९४५
१४	महालक्ष्मी नगरपालिका	सिद्धिपुर सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	कृष्ण कुमार महर्जन	शोभमहर्जन	९८४९४५०९३३
१५	महालक्ष्मी नगरपालिका	सिद्धिगणेश सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	दामोदर पौडेल	सुष्म थापा	९८६०३६२११९
१६	महालक्ष्मी नगरपालिका	इमाडोल सामुदायिक अध्ययन केन्द्र		ललिता सुवेदी	९८४९८०७२९५
१७	महालक्ष्मी नगरपालिका	टिकाथली सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	कमलाके.सी		
१८	महालक्ष्मी नगरपालिका	सहयोगी सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	रमेशपोखरेल	सुचिता घिमिरे	९८१३४७४७३३
१९	ललितपुर महानगरपालिका	सैबु सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	दामोदर खड्का	रेशमाथापा	९८०३७५६८५७

२०	ललितपुर महानगरपालिका	धापाखेल क्षेत्र सामुदायिकअध्ययन केन्द्र	तारा थापा	रीता श्रेष्ठ	९८०८७५४०३२
२१	ललितपुर महानगरपालिका	हरीसिद्धि सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	प्रेम ब महर्जन	सारदा महर्जन	९८४९८७५४३८
२२	ललितपुर महानगरपालिका	कुम्भेश्वर सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	जिरना खड्की	अंजलीशाही	९८१०१५३७१३
२३	ललितपुर महानगरपालिका	तपहिटि सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	राजेशबहादुर श्रेष्ठ	निकिता श्रेष्ठ	९८०८०३१९८२
२४	ललितपुर महानगरपालिका	सहकार्य सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	टिका प्रसाद ढकाल	खुमा बुढा	९८४१६४९२४७
२५	ललितपुर महानगरपालिका	बंगालामुखी सामुदायिकअध्ययन केन्द्र	कुमारी जमुना घिमिरे	दिपीकागौतम	९८४१६४९२४७
२६	ललितपुर महानगरपालिका	नवज्योति सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	सरितागौतम	रविना जैसी	९८४१३९९१०८

(श्रोत:जिल्ला शिक्षा विकास समन्वय इकाई)

खण्ड ६: स्वास्थ्य

ललितपुर जिल्लामा सरकारी अस्पतालको रुपमा पाटन अस्पताल र मानसिक रोग अस्पताल (केन्द्रीय स्तरको) अस्पताल रहेका छन् । हाल सम्म प्राप्त विवरण अनुसार यस जिल्लामा निजी क्षेत्रका अस्पताल तथा नर्सिङ्गहोमहरु लगायत विभिन्न प्रकारका ३९९ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरु रहेका छन् । यस जिल्लामा सरकारी अस्पताल: ३, प्रा.स्वा.के.: ३, स्वास्थ्य चौकी :३६, गैरसरकारी स्वा.सं. : २२, निजी अस्पताल : १६, गाउँघर क्लिनिक : ९५, खोप क्लिनिक : १२० र म.स्वा.स्व.से. का : ५०२ वटा प्राप्त प्रतिवेदनहरु रहेका छन् ।

६.१ स्वास्थ्यको महत्व र सम्बन्धित निकायको भूमिकाहरु

- स्वास्थ्य कार्यालयको मुख्य भूमिकाहरुकार्यक्षेत्र भित्रका जिल्लाहरु तथा स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई आवश्यक पर्ने खोप, अत्यावश्यक तथा गुणस्तर एवं सम्बेदनशील औषधी तथा स्वास्थ्य सामग्री भण्डारण तथा वितरण योजना (मासिक, त्रैमासिक, चौमासिक, अर्धवार्षिक, बार्षिक) गरी कार्यन्वयन गर्ने
- जनस्वास्थ्य तथा भेक्टर सर्भिलेन्स र बिपत महामारी व्यवस्थापन, सहजीकरण र समन्वय गर्ने
- स्थानीय सरकार र स्वास्थ्य निकायहरु बीच समन्वय गर्ने
- जनस्वास्थ्य अभियान संचालन तथा सहयोग, समन्वय र सहजीकरण गर्ने
- एकिकृत स्वास्थ्य सूचना बिश्लेषण र आध्ययन गरी सो अनुसार योजना बनाउने एवं स्थानीय तहमा सहजीकरण तथा पृष्ठपोषण गर्ने
- सरकारी, निजी, सहकारी द्वारा संचालित स्वास्थ्य संस्थाहरु, कर्मचारिहरुको सुपरिवेक्षण, अनुगमन, नियमन तथा गुणस्तर सम्बन्धि कार्य गर्ने
- स्वास्थ्य सेवाको पहुँच तथा उपयोग बृद्धि गर्न आवश्यक योजना बनाउने, समन्वय तथा सहजीकरण गर्ने
- संस्थागत तथा जनशक्तिको प्राविधिक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने
- प्रादेशिक बिशेष स्वास्थ्य एवं नियमित कार्यक्रमहरु (क्षयरोग तथा कुष्ठरोग नियन्त्रण, परिवार नियोजन, मातृ / शिशु स्वास्थ्य, सामाजिक सुरक्षा, बिमा, बिशेषज्ञ स्वास्थ्य शिविर लगाएत

हत्तिपाईले, पोषण, दादुरा खोप, लगायत अन्य विशेष कार्यक्रमहरु) को संचालन समन्वय र सहजीकरण गर्ने

- अन्तरिक प्रशासन (आर्थिक, प्रशासनिक, व्यवस्थापन) सम्बन्धि कार्य गर्ने
- बहुक्षेत्रीय समन्वय सहजीकरण सम्बन्धि कार्य गर्ने
- प्रदेश सरकारबाट तोकिएका कार्यहरु गर्ने
- जनसंख्या व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने
- वातावरणीय स्वास्थ्य, खानेपानी, सरसफाई तथा पेशागत स्वास्थ्य प्रवर्द्धन एवं व्यवस्थापन गर्ने

६.२ जिल्लामा स्थित स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने इकाईहरु

तालिका नं. ६.२: स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने इकाईहरु

S. N	विवरण	संख्या
१	Hospital	२९ (३ government and २६ private)
२	PHCC	३
३	Health Post	३६
४	District Ayurved Center	१
५	BHU	१५
६	UHC	९
७	CHU	३
८	PHC-ORC	९५
९	EPI-clinic	१२०
१०	FCHV	५०२
११	Birthing center	१४
१२	BEONC	५
१३	CEONC	४
१४	DR Center	०
१५	DR Subcenter	१
१६	Gene-xpert Center	२
१७	ART center	१
१८	NRH	१

(श्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय)

६.३ जिल्लामा रहेका अस्पतालहरू

यस जिल्लामा रहेका मुख्य अस्पतालहरू निम्न अनुसार रहेका छन्।

तालिका नं. ६.३ जिल्लामा मुख्य रहेका अस्पतालहरू

क्र.सं	अस्पताल	ठेगाना	संपर्क नं	सरकारी/निजी
१	पाटन अस्पताल		०१- ५४२२२७८, ५४२२२६६, ५४२१०३४, ५४२२२९४	सरकारी
२	मानसिक अस्पताल			सरकारी
३	अल्का अस्पताल	जावलाखेल	०१-५५५५५५५, ५५४४४७७, ५५३५१४७	निजी
४	नेपाल मेडिसिटि अस्पताल प्रा	भैसेपाटी	०१-४२१७७६६	निजी
५	निदान अस्पताल	पुल्चोक	०१-५५३१३३३, ५५३१८२२, ५५३१२९७	निजी
६	सुमेरु अस्पताल	धापाखेल	०१-५२७५३३३, ५२७५०८८	निजी
७	स्टार हस्पिटल लिमिटेड	सानेपा चोक	०१-५५५०१९७, ५५५०१९८, ५५४०४७८	निजी
८	नेपाल क्यान्सर अस्पताल तथा अनुसन्धान केन्द्र प्रा. ली	हरिसिद्धि	०१- ५२५१३१२, ५२५१४९८	निजी
९	किस्ट मेडिकल कलेज र अस्पताल	इमाडोल	०१-५२०१६८२	निजी
१०	मिडत अस्पताल	ललितपुर	०१-५५४७३७०	निजी
११	गणेशमान सिंह मेमोरियल अस्पताल र अनुसन्धान केन्द्र	ललितपुर	०१-५५३०८८५	निजी
१२	ग्लोबल हस्पिटल	ग्वार्को	०१- ५२००४४५, ५२०१८०९	निजी
१३	रिदम न्यूरोसाइकियाट्री अस्पताल र अनुसन्धान केन्द्र	एकान्तकुना	०१- ५०००७००, ५०००७११	निजी

	प्रा. लि.			
१४	राष्ट्रिय अस्पताल तथा क्यान्सर अनुसन्धान केन्द्र	जावलाखेल	०१-५५५१३७६, ५५५३३७६, ५५३६१३३	निजी
१५	मेघा अस्पताल प्रा. लि.	सानेपा धोवि घाट		निजी
१६	लालीगुराँस अस्पताल र अनुसन्धान केन्द्र प्रा. लि.	पाटन	०१-५१५२२४५	निजी
१७	ट्रयाङ्क्युलीटि हस्पिटल एण्ड रिसर्च सेन्टर प्रा.ली.	खुमलटार	०१-५५४४९४०, ९८४१५०४१२२	निजी
१८	शुभतारा अस्पताल तथा अनुसन्धान केन्द्र	महालक्ष्मीस्थान	०१-५५३०८८५	निजी
१९	सामुदायिक दन्त अस्पताल	लगनखेल	०१-५५३७१००	निजी
२०	नेपाल प्लास्टिक सर्जरी अस्पताल	हात्तिवन, हरिसिद्धि	९८४-९८२९५१३	निजी
२१	गौतम बुद्ध इन्टरनेशनल कार्डियाक अस्पताल	बालकुमारी		निजी
२२	पूर्णजीवन अस्पताल	बालकुमारी	०१-५००६११५	निजी

६.४ स्थानीय तहमा रहेका स्वास्थ्य ईकाइहरू

तालिका नं.६.४ कः स्थानीय तहमा रहेका स्वास्थ्य इकाई

क्र.स.	स्थानीय तह	Hospital	Basic Hospital	PHCC	HP	BHSC	CHU	UHC	FCHVs	EPI Clinic	PHC/ORC	DR Sub Center	DOTS Center	Gene X-pert centre	TB Microscopy
१	ललितपुर महा नगरपालिका	०	०	०	६	८	०	५	१८७	२९	१२	१	२६	१	६
२	महालक्ष्मी नगरपालिका	१	०	१	४	५	०	०	४५	१९	१७	०	११	०	२
३	गोदावरी नगरपालिका	१	०	२	१०	२	०	४	१०८	३४	२७	०	१४	१	५
४	कोन्ज्योसोम गाउँपालिका	०	०	०	५	०	१	०	४५	८	१०	०	५	०	१

५	महाङ्काल गाउँपालिका	१	१	०	५	०	०	०	५४	१३	१३	०	६	०	२
६	बागमती गाउँपालिका	१	१	०	६	०	२	०	६३	१७	१६	०	७	०	२
	जम्मा	४	२	३	३६	१५	३	९	५०२	१२०	९५	१	६९	२	१८

(श्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय)

तालिका ६.४. ख: स्थानीय तहमा रहेका स्वास्थ्य इकाई

क्र.स.	स्थानीय तह	IUCD	Implant	SAS/MA	Birthing center	BEONC	CEONC	PMTCT	HTC	OTC	ART Center	VIA Site	SAS/CAC	NSV	Minilap	ASRH
१	ललितपुर महा नगरपालिका	११	१७	२	०	०	३	४०	१	४	१	६	२	०	०	४
२	महालक्ष्मी नगरपालिका	२	८	१	०	०	१	५	२	१	०	०	१	०	०	१
३	गोदावरी नगरपालिका	६	१५	४	२	३	०	१५	३	४	०	०	१	०	०	४
४	कोन्ज्योसोम गाउँपालिका	४	५	१	४	०	०	५	०	१	०	०	०	०	०	२
५	महाङ्काल गाउँपालिका	०	६	३	४	०	०	६	०	१	०	०	०	०	०	१
६	बागमती गाउँपालिका	१	५	२	४	०	०	८	२	१	०	०	०	०	०	२
	जम्मा	२४	५६	१३	१४	३	४	७९	८	१२	१	६	४	०	०	१४

(श्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय)

६.५ स्थानीय तह अनुसार स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

तालिका नं. ६.५ स्थानीय तह अनुसार स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

क्र.सं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	गाउँपालिका/नगरपालिका/महानगरपालिकाको नाम	वार्ड नं.	कैफियत
१	घुसेल स्वा.चौ.	बागमती गाउँपालिका	१	
२	माल्टा स्वा.चौ.		२	
३	भट्टेडाडा स्वा.चौ.		३	

४	प्यूटार स्वा.चौ.		४	
५	इकुडोल स्वा.चौ.		५	
६	माझखण्ड सा.स्वा.ई.		५	
७	आश्राङ्ग स्वा.चौ.		६	
८	गिम्दी स्वा.चौ.		७	
१	बुखेल स्वा.चौ.	महाँकाल गाउँपालिका	१	
२	मानिखेल स्वा.चौ.		२	
३	गोटीखेल स्वा.चौ.		३	
४	कालेश्वर स्वा.चौ.		४	
५	चन्दनपुर स्वा.चौ.		५	
६	ठुलादुर्लुङ्ग स्वा.चौ.		६	
१	चौघरे स्वा.चौ.	कोङ्ग्योसोम गाउँपालिका	१	
२	शंखु स्वा.चौ.		२	
३	दलचोकी स्वा.चौ.		३	
४	नल्लु स्वा.चौ.		४	
५	भारदेउ स्वा.चौ.		५	
६	सामुदायिक स्वा.ई.		१	
१	गोदामचौर स्वा.चौ.	गोदावरी नगरपालिका	१	
२	विशंखुनारायण स्वा.चौ.		२	
३	गोदावरी स्वा.चौ.		३	
४	बडिखेल प्रा.स्वा.के.		४	
५	लेले प्रा.स्वा.के.		५	
६	देविचौर स्वा.चौ.		७	
७	डुकुछाप स्वा.चौ.		८	
८	छम्पी स्वा.चौ.		९	
९	चापागाउँ स्वा.चौ.		१०	
१०	ठेचो स्वा.चौ.		१२	
११	झरुवारासी स्वा.चौ.		१३	
१२	बाडेगाउँ प्रा.स्वा.के.		१४	
१३	नगर स्वास्थ्य केन्द्र, गोदावरी १		१	
१४	नगर स्वास्थ्य केन्द्र, गोदावरी २		२	
१५	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र		६	
१६	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र		११	
१७	बज्रबाराही चापागाउँ अस्पताल		१०	
१	ईमाडोल स्वा.चौ.	महालक्ष्मी नगरपालिका	१	
२	सिद्धीपुर स्वा.चौ.		६	
३	टिकाथली स्वा.चौ.		७	

४	टिकाथली आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र		५	
५	लामाटार स्वा. चौ		१०	
६	लुभु प्रा.स्वा.के.		८	
७	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र २		२	
८	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र ३		३	
९	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र ४		४	
१०	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र ९		९	
१	खोकना स्वा.चौ.	ललितपुर महानगरपालिका	२१	
२	बुङ्गमति स्वा.चौ.		२२	
३	धापाखेल स्वा.चौ.		२४	
४	सैबु स्वा.चौ.		२५	
५	सुनाकोठी स्वा.चौ.		२७	
६	हरिसिद्धी स्वा.चौ.		२८	
७	परिवार नियोजन संस्थागत क्लिनिक		१४	
८	नगर स्वास्थ्य केन्द्र वडा नं. ३		३	
९	नगर स्वास्थ्य केन्द्र वडा नं. ९		९	
१०	नगर स्वास्थ्य केन्द्र वडा नं. १३		१३	
११	नगर स्वास्थ्य केन्द्र वडा नं. १५		१५	
१२	नगर स्वास्थ्य केन्द्र वडा नं. १७		१७	
१३	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र १		१	
१४	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र २		२	
१५	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र १८		१८	
१६	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र १०		१०	
१७	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र २३		२३	
१८	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र २६		२६	

(श्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय)

खण्ड ७: कृषि, पशु तथा वन

७.१ कृषि

उपत्यका, पहाड र दुर्गम पहाडी क्षेत्र भएको यस जिल्लाको कुल क्षेत्रफल ३८,५०० हेक्टर मध्ये १५,२९६ हेक्टर भूमि खेती योग्य रहेको भएता पनि १४,००० हेक्टर मात्र खेती गरिएको छ। कुल खेती योग्य जमीनमध्ये करीव ७,२६५ हेक्टर क्षेत्रफलमा साना ठुला सिंचाई आयोजना सञ्चालन भई सिंचाईको व्यवस्था गरिएको छ भने बाँकि ६,५३५ हेक्टर भूमि आकाशे वर्षामा नै निर्भर रहेको छ।

७.१.१ राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

राष्ट्रिय कृषिगणना २०७८ मा केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागले जिल्ला स्तरसम्मका कृषि क्रियाकलाप, कृषि उत्पादन तथा संरचनागत विवरण संकलन गरेको छ । वि.सं. २०१८ सालमा पहिलो पटक कृषिगणना भएको थियो भने त्यसपछि प्रत्येक दश-दश वर्षमा कृषिगणना हुदै आएको छ । राष्ट्रिय कृषिगणना २०७८ सातौँ कृषिगणना हो । तीनै तहका सरकारहरूलाई चाहिने कृषिसम्बन्धि तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने उद्देश्य सहित “कृषिगणनाको सार, कृषि योजनाको पूर्वाधार ” मुलनाराका साथ सञ्चालित राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ संघियतापछिको पहिलो कृषिगणना भएको हो। राष्ट्रिय कृषिगणनाले देहाय बमोजिमको परिभाषाभित्र परेका कृषक परिवारलाई समेटि तथ्याङ्क संकलन गर्ने गर्दछ ।

गणना विधि

वैज्ञानिक विधिबाट ३,३०,११२ कृषक परिवारहरू छनौट गरी कृषक परिवार प्रश्नावली मार्फत कृषि तथा पशुपन्छीसम्बन्धी विस्तृत संकलनका लागि ५,१५० गणक , १,३५० सुपेरीवेक्षक तथा ७७ कृषिगणना अधिकृतहरू सहित करिव ७,२०० कर्मचारीहरू प्रत्यक्ष र परोक्षरूपमा परिचालित भएका थिए। तथ्याङ्क सङ्कलन मुलत कागजी प्रश्नावली नै प्रयोग गरिएको थियो तर काठमाण्डौ, भक्तपुर साथै यस जिल्लामा Computer-Assisted Personal Interviewing(CAPI) प्रविधिमा आधारित ट्याब्लेटको प्रयोग गरि तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको थियो।

भू-उपयोग

यस जिल्लाको कुल क्षेत्रफल ३८५ वर्ग कि.मी. (९२.२% भाग मध्य पहाडी र ०.८% भाग सिवालीक क्षेत्र) मध्य भू-उपयोगको दृष्टिकोणमा कृषियोग्य क्षेत्रफल १५२.९६ वर्ग कि.मी., वनजङ्गलले ढाकेको भू-भाग १९७.९७ वर्ग कि.मी. र बाँँकि ३४.०७ वर्ग कि.मी. भाग चरन झाडी घाँसले ढाकेको छ। यस जिल्लाको खाद्यान्न बालिहरुमा घान, गहुँ, कोदो, फापर, जौ, भटमास, केराउ, आलु र फलफुल बालीमा ओखर, नासपाति, सुन्तला, कफि आदिको खेती गरिन्छ। यहाँको वनजङ्गल भेगमा साल, बाँस, कटुस, निगालो, चिलाउँने, उतिस, कपुर, काईयो, पैयुँ, आदि वनस्पति रहेको छन्। यहाँको वनजङ्गलमा बाघ, भालु, बँदेल, हरिण, चितुवा, मृग जस्ता जनावर लगाएत नेपालमा मात्र पाईने चरा काडेभ्याकुर (Spiny babbler), कालिज, तिवा, भद्राई, बट्टाई, ढुकुर जस्ता पंक्षिहरु रहेका छन्।

सिंचित-भूमि

उपत्यका, पहाड र दुर्गम पहाडि क्षेत्र भएको यस जिल्लाको कुल क्षेत्रफल ३८,५०० हेक्टर मध्य १५,२९६ हेक्टर भूमि खेतीयोग्य रहेता पनि १४,००० हेक्टर मात्र खेति गरिएको छ। कुल खेतीयोग्य जमिनमध्य करिब ७,२६५ हेक्टर क्षेत्रफलमा सना ठुला सिंचाई आयोजना सञ्चालन गराई सिंचाईको व्यवस्था गरिएको छ भने बाँँकि ६,७३५ हेक्टर भूमि आकाशे वर्षामा नै निर्भर रहेको छ।

७.१.२ मुख्य खाद्यान्न बालीहरुको उत्पादन विवरण (आ.व. २०७९/२०८०)

तालिका नं. ७.१.२: मुख्य खाद्यान्न बालीहरुको उत्पादन विवरण

बाली	क्षेत्रफल हे.	उत्पादन मे.ट.	उत्पादकत्व मे.ट. प्रति हे.
धानबाली	४९६३	२५०२०	६.०१
गहुँबाली	२५०२	९३५७	३.७४
मकैबाली	९९६०	३६८२३	४.०२
कोदोबाली	५२०	५४६	१.०५
जौबाली	४०	४८	१.२१

दलहनबाली	६६१	६९४	१.०५
तेलहनबाली	३४८९	४१८७	१.२
कफीखेती	५८	६६	१.१८
कन्ये च्याउ खेती	५७६० टनेल	४०३२	७०० किलो /टनेल
गोब्रे च्याउ खेती	४५९ टनेल	११५	२०० किलो /टनेल
सिताके च्याउ खेती	१०,००० मुडा	१४०	१ किलो/मुडा
मौरी पालन	९१५ घर	१७	१०-४० किलो/घर
आलु खेती	९८३	१९६०१	१९.९४
तरकारी	३४९७	१३३०९६	३८.०६

(श्रोत:कृषि तथ्याङ्क पुस्तिका, आ.व.२०७९/८०)

७.१.३ जिल्लामा तरकारी तथा मसला बालीहरुको उत्पादन विवरण (आ.व.२०७९/८०)

तालिका नं. ७.१.३: स्थानीय तहहरुमा बालीको प्राथमिकता

तरकारी बाली	क्षेत्रफल हे.	उत्पादन मे.ट.	उत्पादकत्व मे.ट. प्रति हे.
काउली	६७४	८४२५	१२.५
वन्दा	७५४	९२७४.२	१२.३
ब्रोकाउली	१५.१	२१२.९१	१४.१
गोलभेडा	३०१	१९५९५.१	६५.१
मूला	२५६.३	६१५१.२	२४
रायो	२६१.३	३९४५.६३	१५.१
गाँजर	१२४.६	१२४६	१०.
सलगम	११.१	३०४.१४	२७.४
भेडेखुर्सानी	६१.८	११८६.५६	१९.२
केराउकोसा	८७.४	१३१९.७४	१५.१
घ्यूसिमी	७५	१५०७.५	२०.१
झ्याङ्गेसिमी	८४	१८८१.६	२२.४
टाटेसिमी	६६	९९१.९८	१५.०३
बकुल्ला	२	२०	१०
तनेबोडी	१९	४१०.०२	२१.५८
बोडी	२	२०	१०

कूरिलो	७.५	१२१.०५	१६.१४
रुखभेडा	१	१०	१०
अकबरेखुर्सानी	१.५	४.५	३
हरियोखुर्सानी	३७	७४०	२०
भिण्डी	१३	२२९.९७	१७.६९
भाण्टा	१५	२४०	१६
प्याज	९५	१४००.३	१४.७४
काँक्रो	११३	३७५९.५१	३३.२७
फर्सी	७१	२९१२.४२	४१.०२
जुकिनी	११	२३१.३३	२१.०३
करेला	८२	२६२४.८२	३२.०१
घिरौला	२२	३८५	१७.५
पाटे घिरौला	६	१२७.२	२१.२
चिचिण्डो	५	१००	२०
लौका	१५	२१९.३	१४.६२
बरेला	१	१४	१४
स्कूस	१४	२७०.०६	१९.२९
धनियाँकोसाग	४	६२	१५.५
पालुङ्गो	८	९६	१२
चम्सुर	११	१६५	१५
पिँडालु	१	१०	१०
तरुल	१	१०	१०
अदुवा	१२७	१४५०.३४	११.४२
लसुन	११	११.९९	१.०९
बेसार	१२	१२.९६	१.०८
खुर्सानी (सुकेको)	१६	१६.९६	१.०६
धर्निँया (दाना)	२	१.५४	०.७७

(श्रोत: कृषि तथ्याङ्क पुस्तिका, आ.व. २०७९/८०)

७.१.४ ललितपुर जिल्लामा फलफूल बालीको तथ्यांक विवरण (आ.व.२०७९/८०)

तालिका नं. ७.१.४: स्थानीय तहहरूमा बालीको प्राथमिकता

फलफूल	क्षेत्रफल हे.	उत्पादन मे.ट.	उत्पादकत्व मे.प्रति हे .ट.
सुन्तला फलफूल			
सुन्तला	९२	९६६	१०.५
जुनार	१४	१६८	१२
कागती	३२	२५६	८
निबुवा	२	१६	८
अन्य सुन्तला जात	२	२२.०४	११.०२
हिउदे फलफूल			
नास्पाती	१५८	१७३८	११
आरु	५३	५८३	११
आरुवखडा	७६	४५७.५	६.०२
हलुवाबेद	४४	२६४.४	६.०१
लप्सी	२०	२७०	१३.५
किवी	२०	४००	२०
स्ट्रबेरी	१	१३.०३	१३.०३
बर्षे तथा अन्य फलफूल			
आप	२	१६.०२	८.०१
लिची	३	२२.५	७.५
अम्बा	४	४१	१०.२५
रुख कटहर	४	७४	१८.५
एभोकाडो	६	५४.०६	९.०१

(श्रोत: कृषि तथ्याङ्क पुस्तिका, आ.व. २०७९/८०)

७.१.५ जिल्लाका स्थानीय तहहरूमा बालीको प्राथमिकता

तालिका नं. ७.१.५: स्थानीय तहहरूमा बालीको प्राथमिकता

स्थानीय निकायको नाम	वडा नं.	प्राथमिकता प्राप्त बाली					कैफियत
महालक्ष्मी नगरपालिका		पहिलो	दोश्रो	तेश्रो	चौथो	पाचौ	
	१	कौशी तरकारी खेती/करेसाबारी	०	०	०	०	
	२	कौशी तरकारी खेती/करेसाबारी	०	०	०	०	
	३	कौशी तरकारी खेती/करेसाबारी	०	०	०	०	
	४	कौशीतरकारी खेती/करेसाबारी	०	०	०	०	
	५	तरकारी बाली	धान बाली	गहुँ	पुष्प		
	६	तरकारी बाली	धान बाली	गहुँ	पुष्प		
	७	तरकारी बाली	धान बाली	गहुँ	च्याउ	पुष्प	
	८	तरकारी बाली	धान बाली	गहुँ	च्याउ	पुष्प/फलफूल	
	९	तरकारी बाली	धान बाली	गहुँ	च्याउ	पुष्प/फलफूल	
	१०	मकै	तोरी	तरकारी	फलफूल	पुष्प	

(श्रोत: कृषि तथ्याङ्क पुस्तिका, आ.व. २०७९/८०)

स्थानीय निकायको नाम	वडा न.	प्राथमिकता प्राप्त बाली					कैफियत
ललितपुर महानगरपालिका		पहिलो	दोश्रो	तेश्रो	चौथो	पाचौ	
	१-१७ सम्म	कौशी तथा करेसाबारी तरकारी खेती					
	१८	तरकारी	खाध्यान्न	फलफुल	फुल	मौरी	
	१९	कौशी तथा करेसाबारी तरकारी खेती					
	२०	कौशी तथा करेसाबारी तरकारी खेती					
	२१	जडिबुटी		खाध्यान्न	फलफुल	मसलाबाली	
	२२	तरकारी हाड्रपानीक	खाध्यान्न	च्याउ	फलफुल	मसलाबाली	
	२३ र २४	तरकारी	खाध्यान्न	च्याउ	फलफुल	मसलाबाली	
	२५	तरकारी	खाध्यान्न	च्याउ	फलफुल	मसलाबाली	
	२६ र २७	तरकारी	खाध्यान्न	च्याउ	फलफुल	मसलाबाली	
	२८	तरकारी हाड्रपानीक	खाध्यान्न	च्याउ	फूल	मसलाबाली	
	२९	तरकारी	खाध्यान्न	च्याउ	फुल	मसलाबाली	

(श्रोत: कृषि तथ्याङ्क पुस्तिका, आ.व. २०७९/८०)

स्थानीय निकायको नाम	वडा न.	प्राथमिकता प्राप्त बाली					कैफियत
बागमति गाउँपालिका		पहिलो	दोश्रो	तेश्रो	चौथो	पाचौ	
	१	तरकारी	किवि	तोरी	फलफुल	खाद्यान्न	
	२	तरकारी	खाद्यान्न	दलहन	तोरी	मौरी	
	३	तरकारी	कोशेवाली	खाद्यान्न	मौरी	फलफुल	
	४	तरकारी	फलफुल	तोरी	मकै+अदुवा	मौरी	
	५	तरकारी	कोशेवाली	केरा	मौरी	खाद्यान्न	
	६	कफि	तरकारी	फलफुल	तोरी	अदुवा	
	७	तरकारी	खाद्यान्न	फलफुल	मौरी	केरा	

(श्रोत:कृषि तथ्याङ्क पुस्तिका, आ.व.२०७९/८०)

स्थानीय निकायको नाम	वडा न.	प्राथमिकता प्राप्त बाली					कैफियत
महाकाल गाउँपालिका		पहिलो	दोश्रो	तेश्रो	चौथो	पाचौ	
	१	मकै	केराउ	काउली	तोरी	फापर	
	२	मकै	केराउ	बन्दा	रायो	फापर	
	३	मकै	तोरी	केराउ	आलु	चिया	
	४	मकै	केराउ	बन्दा	चिया	चिया	
	५	मकै	आलु	बन्दा	चिया	केराउ	
	६	मकै	बोडी	सिमि	काउली	कफि	

(श्रोत:कृषि तथ्याङ्क पुस्तिका, आ.व.२०७९/८०)

स्थानीय निकाय को नाम	वडा न.	प्राथमिकता प्राप्त बाली					कैफियत
गोदावरी नगरपालिका		पहिलो	दोश्रो	तेश्रो	चौथो	पाचौ	
	१	तरकारी	फुल	खाद्यान्न	फलफुल	मसलावाली	
	२	तरकारी	फलफुल	खाद्यान्न	मौरी/च्याउ	मसलावाली	
	३	फुल	तरकारी	खाद्यान्न	फलफुल	मसलावाली	

	४	तरकारी	फुल	खाद्यान्न	फलफुल	मसलावाली	
	५	तरकारी	फुल	खाद्यान्न	फलफुल	मसलावाली	
	६	तरकारी	फुल	खाद्यान्न	फलफुल	मसलावाली	
	७	तरकारी	फलफुल	खाद्यान्न	मसलावाली	मौरी	सामुदाहिक वनमा लप्सी र अन्य फलफुल पहिलो प्रथामिकता
	८	गोलभेडा	खाद्यान्न	मसलावाली	मौरी	मसलावाली	
	९	गोलभेडा	खाद्यान्न	च्याउ	मौरी	मसलावाली	
	१०	च्याउ	तरकारी	खाद्यान्न	फलफुल	मसलावाली	
	११	च्याउ	तरकारी	खाद्यान्न	मसलावाली	मौरी	
	१२	तरकारी	मसलावाली	खाद्यान्न	च्याउ	मौरी	
	१३	तरकारी	फलफुल	खाद्यान्न	च्याउ	फुल	
	१४	तरकारी	च्याउ	खाद्यान्न	फुल	मसलावाली	

(श्रोत:कृषि तथ्याङ्क पुस्तिका, आ.व.२०७९/८०)

स्थानीय निकायको नाम	वडा न.	प्राथमिकता प्राप्त बाली					कैफियत
कोन्ज्योसिम गाउँपालिका		पहिलो	दोश्रो	तेश्रो	चौथो	पाचौ	
	१	तरकारी	च्याउ/मौरी	फपर, जौ	चिया	केराउ	
	२	तरकारी	मकै	तोरी	फलफुल	केराउ	
	३	मकै	तरकारी/वीउ	कीवी/फलफुल	तोरी	केराउ	
	४	तरकारी	तोरी	मकै	चिया	फलफुल/लप्सी	
	५	तरकारी	फलफुल	जौ/फापर	च्याउ/मौरी	तोरी	

(श्रोत:कृषि तथ्याङ्क पुस्तिका, आ.व.२०७९/८०)

७.२ पशु-पंक्षी

७.२.१ पशुपंक्षीको संक्षिप्त विवरण

तालिका नं. ७.२.१ पशुपंक्षीको संक्षिप्त विवरण

क्र.स	विवरण	सङ्ख्या
१	हयाचरी	४
२	दान कारखाना	२
३	राष्ट्रिय दुग्ध विकास बोर्ड	१
४	ठुला डेरी उद्योग	४
५	दुग्ध उत्पादक सहकारी	५०
६	जिवित पशु बजार भैंसी	७
७	कृषि सूचना केन्द्र तथा प्रशिक्षण केन्द्र	१
८	पशुपंक्षी तथा मतस्य विकास तालिम केन्द्र	१
९	भेट जे टि ए तालिम केन्द्र	२
१०	औद्योगिक क्षेत्र	१
११	सदर चिडियाखाना	१
१२	मृग प्रजनन केन्द्र	१
१३	जलाधार क्षेत्र	बागमती
१४	प्राकृतिक वन र मनोरम	फुलचोकी दलचोकी कालेश्वर
१५	पशु सेवा विभाग	१
१६	विधि विज्ञान प्रयोगशाला	१

(स्रोत:वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन-२०७९/०८०, भेटनरी अस्पताल तथा पशु सेवा केन्द्र)

७.२.२ कार्यक्रम सञ्चालन गर्न प्राथमिकता प्राप्त स्थानीय तहहरूको विवरण

तालिका नं. ७.२.२ कार्यक्रम सञ्चालन गर्न प्राथमिकता प्राप्त स्थानीय तहहरूको विवरण

क्र.स	कार्यक्रम	प्राथमिकता प्राप्त स्थानीय तह
१	गाई र भैंसी	महाँकाल, कोन्ज्योसोम र बागमती गाउँपालिका तथा गोदावरी नगरपालिका
२	बाखा	महाँकाल, कोन्ज्योसोम र बागमती गाउँपालिका
३	बंगुर	महालक्ष्मी र गोदावरी नगरपालिका

४	कुखुरा	महाँकाल, कोन्ज्योसोम र बागमती गाउँपालिका तथा गोदावरी नगरपालिका
५	खरायो	कोन्ज्योसोम गाउँपालिका र गोदावरी नगरपालिका
६	अन्य (पशु पर्यटन)	महालक्ष्मी र गोदावरी नगरपालिका
७	मासु र डेरी पसल सुधार	ललितपुर महानगरपालिका
८	सामुदायिक पशु व्यवस्थापन	ललितपुर महानगरपालिका

(श्रोत:वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन-२०७९/०८०, भेटनरी अस्पताल तथा पशु सेवा केन्द्र)

७.३ वन

यस जिल्लामा वन क्षेत्रले करीब २४१५१ हेक्टर भू-भाग ओगटेको पाइन्छ जसमध्ये हस्तान्तरित सामुदायिक वनको सङ्ख्या २०६ रहेको छ, यसले (सामुदायिक वन) कुल वनले ओगटेको भू-भागको क्षेत्रफल मध्य ११०३७.१९ हेक्टर क्षेत्रफल ओगटेको छ। त्यसैगरी यस जिल्लामा व्यवसायिक कवुलियत वनको सङ्ख्या ७ वटा रहेको छ जसले कुल वनले ओगटेको भू-भागको क्षेत्रफल मध्य ३०.५३ हेक्टर हिस्सा ओगटेको छ। एवम प्रकारले यस जिल्लामा ६ वटा धार्मिक वन, ५ वटा नगर उद्यान र ४३ वटा निजी वन रहेका छन् जसले कुल वनले ओगटेको भू-भागको क्षेत्रफल मध्य क्रमशः ८४.१४ हेक्टर, ३.२ हेक्टर र ३३.९१ हेक्टर भू-भाग ओगटेका छन्।

त्यसैगरी यस जिल्लामा रहेको राष्ट्रिय वनस्पती उद्यानले ८२ हेक्टर, सरकारद्वारा व्यवस्थित वनले १२९१३.९४ हेक्टर र गोदावरी फुलचोकी वन संरक्षण क्षेत्रले कुल वनले ओगटेको भू-भागको क्षेत्रफल मध्य २१२८.८८ हेक्टर भू-भाग ओगटेको पाइन्छ।

यस ललितपुर जिल्ला ४६० मीटरदेखि २८३१ मीटरसम्म फैलिएको हुँदा वन क्षेत्रमा पनि विविधता रहेको देखिन्छ। यस जिल्लाको दक्षिणका तल्लो भू-भाग साल, सिसौ, खयर, जामुन आदि पाइन्छ भने उच्च भू-भागमा खसु, फलाट, गुराँस, लौठ सल्ला आदि रहेको पाइन्छ। त्यस भन्दा केही तल्ला भागमा चिलाउन, कटुसको वन रहेको पाइन्छ। यस जिल्लाको काँठ क्षेत्रमा सल्लो र उत्तिस रुखको बाहुल्यता रहेको पाइन्छ। यस जिल्लामा रहेको वन क्षेत्रलाई निम्नानुसार आधारमा वर्गीकरण गर्न सकिन्छ।

- हावापानीका आधारमा
- व्यवस्थापनको आधारमा

७.३.१ हावापानीका आधारमा वनका प्रकार

ललितपुर जिल्लाको भौगोलिक स्थिति तथा जिल्लामा पाइन वनस्पतिका स्वरूपर प्रकृति अनुसार यहाँको वनलाई मुख्यत तीन प्रकारमा विभाजन गर्न सकिन्छ।

उष्ण वन

विशेष गरेर ललितपुर जिल्लाको सुदूर दक्षिणी भेगमा पन सिवालिक, चुरे पवत रजलाधार क्षेत्रको १००० मीटर भन्दा तल्लो भ-भागमा यस प्रकारको वन पाइन्छ। यो क्षेत्रमा विशेष गरीसालको बाहुल्यता रहेको पाइन्छ।

समशीतोष्ण वन

काठमाण्डौ उपत्यका क्षेत्र लगायत महाभारत पर्वत श्रृंखलाको १००० देखि १८०० मीटर सम्मको उच्च भ-भागमा यस प्रकारको वन अवस्थित छ। यसमा विशेष गरी कटुस, चिलाउने, सल्ला जस्ता वनस्पति पाइन्छ।

शीतोष्ण वन

१८०० मीटर भन्दा माथिको उचाइमा अवस्थित यस प्रकारको वनमा विशेष गरी खस जातका रुखहरू पाइन्छ। फुल्चोकीडाँडाको १८०० मीटरदेखि २००० मीटरसम्म ठूलो बाँझको बाहुल्यता भएको जंगल पाइन्छ भने २००० देखि २५ मीटरसम्मको मध्यम भागमा ठूलो फलाटको मिश्रति वन पाइन्छ। मीटर भन्दा उच्च भ-भागमा भने खस पाइन्छ।

यस ललितपुर जिल्लाको उपत्यका भित्र रहेको सल्लाको वनमा औषत प्रति हेक्टर रुखको संख्या १२०० देखि १५०० रहेको छ भने प्राकृतिक रूपमा उम्रेको कटुस, चिलाउनेको वनमा भने प्रति हेक्टर १०००० देखि २०००० सम्म विरुवाहरू रहेको पाइन्छ। त्यसैगरी यस जिल्लाको दक्षिणी भेगको तल्लाभागमा प्रति हेक्टर ८०० देखि १२०० सम्म विरुवाहरू रहेको पाइन्छ। त्यसैगरी फूलचोकीको माथिल्ला भागमा भने १००० देखि २५०० प्रति हेक्टर विरुवा रहेको पाइन्छ।

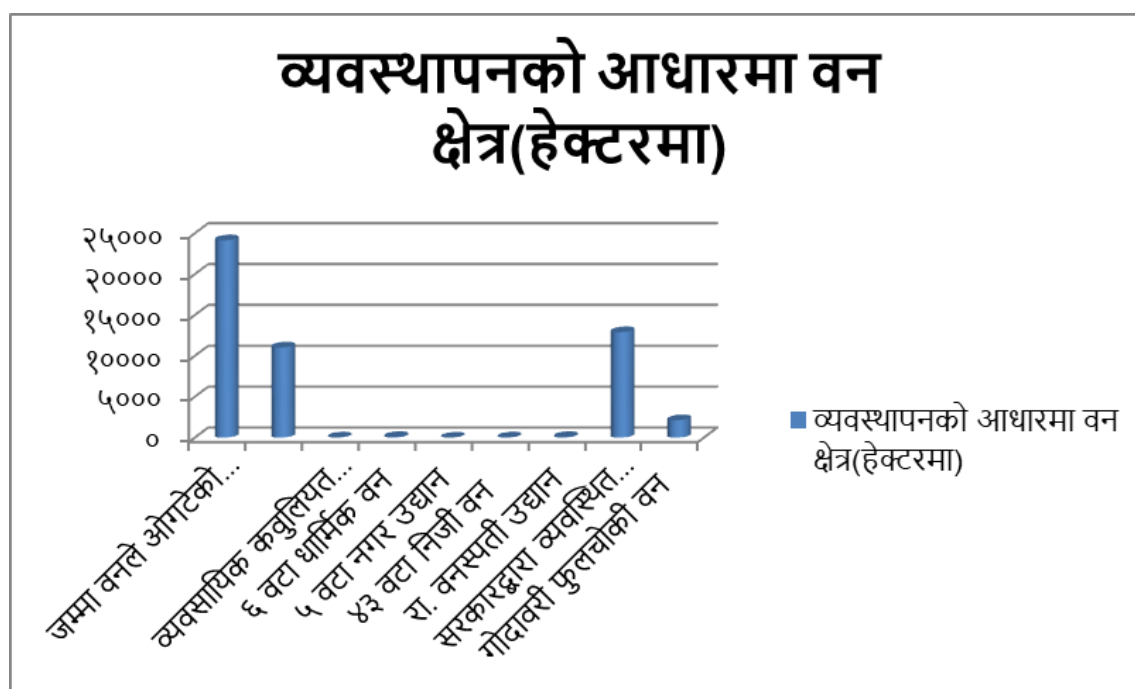
७.३.२ व्यवस्थापनको आधारमा

यस जिल्लामा रहेको वनले ओगटेको भूभागमध्य हस्तान्तरित सामुदायिक वन २०६ वटा, व्यवसायिक कबुलियत वन ७ वटा, धार्मिक वन ६ वटा, ५ वटा नगर उद्यान, ४३ वटा निजी वन, एउटा राष्ट्रिय वनस्पती उद्यान, एउटा सरकारद्वारा व्यवस्थित वन र एउटा गोदावरी फुलचोकी वन संरक्षण क्षेत्र रहेको पाइन्छ।

तालिका नं. ७.३.२: व्यवस्थापनको आधारमा वन क्षेत्र

वनले ओगटेको क्षेत्रफल	२४१५१ हेक्टर
हस्तान्तरित सामुदायिक वन सङ्ख्या	२०६
हस्तान्तरित सामुदायिक वन क्षेत्रफल	११०३७.१९ हेक्टर
लाभान्वित घरधुरी	१६२२०
लाभान्वित जनसङ्ख्या	७९९३६
व्यवसायिक कबुलियत वन सङ्ख्या	७
व्यवसायिक कबुलियत वनमा गएको क्षेत्रफल	३०.५३ हेक्टर
६ वटा धार्मिक वनको क्षेत्रफल	८४.१४ हेक्टर
५ वटा नगर उद्यानको क्षेत्रफल	३.२ हेक्टर
४३ वटा निजी वनको क्षेत्रफल	३३.९१ हेक्टर
रा. वनस्पती उद्यानको क्षेत्रफल	८२ हेक्टर
सरकारद्वारा व्यवस्थित वनको क्षेत्रफल	१२९१३.९४ हेक्टर
गोदावरी फुलचोकी वन संरक्षण क्षेत्र	२१२८.८८ हेक्टर

(श्रोत: जि.स.स.ललितपुर)

चित्र नं:- व्यवस्थापनको आधारमा वन क्षेत्रको विभाजन

खण्ड ८: अन्य पक्षहरु र सम्बन्धित निकायहरु

८.१ जिल्लास्थित सरकारी कार्यालय र त्यहाँका प्रमुखहरु

तालिका नं ८.१: जिल्लास्थित सरकारी कार्यालय र त्यहाँका प्रमुखहरु

सि.नं.	कार्यालयको नाम	प्रमुखको नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, ललितपुर	श्री तुलसी बहादुर श्रेष्ठ	प्र.जि.अ.	९८५१२२७७७७
२	जिल्ला प्रहरी परिसर, जावलाखेल	श्री शेखर खनाल	प्र.व.उ.	९८५१२२५५५५
३	जिल्ला समन्वय समिति	श्री दिनेश प्रसाद थानी	जि.स.अ.	९८५१०५५५४०
४	ललितपुर महानगरपालिका, ललितपुर	श्री वीरेन्द्र देव भारती	प्र.प.अ.	९८५१२५००१३
५	महालक्ष्मी नगरपालिका	श्री प्रदिप पौडेल	प्र.प.अ.	९८५१२५००१५
६	गोदावरी नगरपालिका	श्री अच्युतराज रेग्मी	प्र.प.अ.	
७	कोन्ज्योसोम गाउँपालिका, ललितपुर	श्री युवराज आचार्य	प्र.प.अ.	९८५१३५३२४४
८	वागमती गाउँपालिका, ललितपुर	श्री राममणि काफ्ले	प्र.प.अ.	९८५१३४०३८८
९	महाँकाल गाउँपालिका, ललितपुर	श्री अशोक बिष्ट	प्र.प.अ.	९८५१३२००४५
१०	सूर्यदल गण लेले	श्री, राजु कार्की	प्रमुख सेनानी	९८४१४८७६९६
११	राजदल गण, लगनखेल	श्री केशर बहादुर बुढाथोकी	प्रमुख सेनानी	९८५११०८२७७
१२	जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय	श्री लोक बहादुर कटुवाल	प्रमुख	९८५११८८७२८
१३	गुणस्तर अनुसन्धान तथा विकास केन्द्र चाकुपाट	श्री डा. विजय जैशी	निर्देशक	९८४१३७६८९३
१४	काठमाण्डौ उपत्यका विकास प्राधिकरण	श्री सफल श्रेष्ठ	जिल्ला आयुक्त	९८४१३१४५९७
१५	आन्तरिक राजस्व कार्यालय-१ पुलचोक	श्री नवराज पन्थी	प्रमुख कर अधिकृत	९८५१२२३००१
१६	राष्ट्रिय अनुसन्धान जि.का.ल.पु.	श्री भुमि प्रसाद पाठक	सह.अ.निर्देशक	९८५१०८३८१७
१७	कारागार कार्यालय नख्खु	श्री मित्रलाल शर्मा	जेलर	९८५१२०८७७७
१८	इ.पि.एस.कोरिया शाखा, ललितपुर	श्री मैया कडेल	निर्देशक	९७६६३८५७६९
१९	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	श्री निम प्रकाश सिंह राठोर	प्रमुख	९८४८०४९४६६
२०	कान्ति लोक पथ सडक योजना	श्री सुमन रविन्द्र महर्जन	योजना प्रमुख	९८५५०७००६०
२१	सडक डिभिजन कार्यालय, हरिहरभवन	श्री मुकुन्दराज अधिकारी	डिभिजन प्रमुख	९८५१२१०२१४

सि.नं.	कार्यालयको नाम	प्रमुखको नाम	पद	सम्पर्क नं.
	ललितपुर			९८५११३२७९५
२२	काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड	श्री कृष्ण कुमार साह	कार्यालय प्रमुख	९८४४३८६११३
२३	काठमाण्डौ उपत्यका सडक विस्तार आयोजना	श्री कृष्ण नाथ ओझा	आयोजना प्रमुख	९८५१२१२६८२
२४	काठमाण्डौ चक्रपथ सुधार योजना एकान्तकुना ललितपुर	श्री बाबुराम सापकोटा	कार्यालय प्रमुख इन्जिनियर	९८५१३३२३०१ ९८५१३४४३२१
२५	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	श्री डा.सृष्टि श्रेष्ठ	कार्यालय प्रमुख	९८५१२१८४७९
२६	पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	श्री रवि शाक्य	कार्यालय प्रमुख	९८४९४४०५४३
२७	नेपाल विद्युत प्राधिकरण लगनखेल	श्री बिजय महतो	कार्यालय प्रमुख	९८५१२७३७१३
२८	नेपाल विद्युत प्राधिकरण पुल्चोक	श्री सुबोध शर्मा	का.प्र.	९८५१२७३७१२
२९	ट्राफिक प्रहरी परिसर, सातदोबाटो, ललितपुर	श्री सालिकराम तिमिल्सिना	ट्राफिक प्रहरी प्रमुख	९८५१२८२९४६
३०	डि.ए.पि.आई. यू. ललितपुर	श्री कृष्ण लाल पिया	आ.प्र.	९८५४०४३४९१
३१	नापी कार्यालय ललितपुर	श्री रमेश ज्ञवाली	प्र.नापी अधिकृत	९८५१२०८२०३
३२	जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, ललितपुर	श्री गोमा धमला घिमिरे	जिल्ला निर्वाचन अधिकारी	९८४१५५९५६० ९७४१८०५१८१
३३	गुठी संस्थान शाखा कार्यालय	श्री बैकुण्ठ आचार्य	कार्यालय प्रमुख	९८५११८२४६४
३४	भू-तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय, ललितपुर	श्री विष्णु बहादुर भण्डारी	वरिष्ठ ज.व्य.अ.	९८४१३५४०५१
३५	स्मारक तथा दरबार हेरचाह का. पाटन संङ्ग्रहालय	श्री मञ्जु सिंह भण्डारी	का.प्र.	९८५१२०७९३४ ९८५१२४१५९३
३६	यान्त्रिक तालिम केन्द्र	श्री अरुण कटुवाल	कार्यालय प्रमुख	९८५२६७६९७८
३७	इपिएस कोरिया शाखा	मैया कँडेल	कार्यालय प्रमुख	९८५१२१२२०९
३८	जिल्ला हुलाक कार्यालय ललितपुर	श्री कुमारी जानकी कार्की	कार्यालय प्रमुख	९८५१३५७२०२ ९८५१३५७२०१
३९	पा.औद्योगिक क्षेत्र व्यवस्थापन का.ल.पु.	श्री तुल बहादुर राना	क्षेत्र प्रबन्धक	९८५१२७३३५७ ९८४८२०९७३३
४०	पशु सेवा तालिम केन्द्र लगनखेल	श्री बासुदेव नाथ	प्रमुख	९८५१२०४८७९
४१	मनोसामाजिक अपाङ्गता अस्पताल	श्री दर्गा थापा	प्रमुख	९८५१२७९७८७
४२	डिभिजन वन कार्यालय	श्री हेम बहादुर थापा	डि.वन अधिकृत	९८५१२०५१८२
४३	यातायात व्यवस्था कार्यालय साना/ठुला सवारी	श्री हरिहर पोखरेल	कार्यालय प्रमुख	९८५१११०८९९
४४	पशुसेवा कार्यालय, ललितपुर	श्री डा.नितेश कार्की	कार्यालय प्रमुख	९८५११३७९७०

सि.नं.	कार्यालयको नाम	प्रमुखको नाम	पद	सम्पर्क नं.
४५	कृषि ज्ञान केन्द्र ललितपुर	श्री तेज प्रसाद दवाडी	नि.प्रमुख	९८५१२१६४३६
४६	स्वास्थ्य कार्यालय ललितपुर	श्री डा. भुवन पौडेल	बहादुरस्वा.प्रशा सक	९८५१२५५२१५
४७	पूर्वाधार विकास कार्यालय ललितपुर	श्री नवीन कुमार सिंह	कार्यालय प्रमुख	९८५१२२६६३७
४८	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय	श्री यादव नाथ आचार्य	प्र.उ.अधिकृत	९८५११५९३२५
४९	जिल्ला आयोजना कार्यान्वयन इ. अनुदान व्यव. तथा स्थानीय परूवाधार	श्री शिवराम गेलाल	आयोजना प्रमुख	९८५१२२६१६५
५०	जलस्रोत तथा सिचाई विकास डिभिजन	श्री मनोज थापा क्षेत्री	कार्यालय प्रमुख	९८४१५५७८८०
५१	नेपाल टेलिकम	श्री निरज न्यौपाने	उप-प्रबन्धक	९८५११७५७६२
५२	खानेपाली डि.का.भक्तपुर	श्री अनिल प्रसाद केशरी	इन्जिनियर	९८५११२७२३६
५३	सशस्त्र प्रहरी बल, २१ नं. गण सातदोबाटो	श्री सुरेन्द्र राज रजित	स.प्र.उ.	९८५१२७२०३३
५४	आन्तरिक राजस्व कार्यालय २ लगन	श्री ठग बहादुर महोत्रा	प्रमुख कर अधिकृत	९८५११४५२८२
५५	कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय	श्री गोरख बहादुर शाही	प्र.को.नि.	९८४८१५६६८७ ९८५१२७९८९३
५६	सदर चिडियाखाना ललितपुर	श्री राज कुमार गुरुङ्ग	प्रमुख	९८५६०५१७८०
५७	नेपाल बैक लिमिटेड, गावहाल	श्री किरण डंगोल	प्रबन्धक	९८५१११०९८०
५८	यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी चालक अनुमती ललितपुर	श्री राजकुमार कपाली	कार्यालय प्रमुख	९८५१२०४१७४
५९	भूमि ज.व्य.कार्यालय	श्री राजकुमार रोक्का	भू.स.अ.	९८४१४२३२६६
६०	स्वास्थ्य कार्यालय, ललितपुर	श्री सन्जु राय	बहादुरज.स्वा.अ	९८४१६९२७९१
६१	राष्ट्रिय पशु आहारा अनुसन्धान केन्द्र	श्री डा.तुलसी प्रसाद पौडेल	कार्यालय प्रमुख	९८५१११४२७८
६२	पाटन संग्रहालय ललितपुर	श्री सुरेश मान लाखे	संग्रहालय अधिकृत	९८५१०१३७४३
६३	स्मारक तथा दरवार हेरचाह ललितपुर	श्री लिला पाठक	संग्रहालय अधिकृत	९८४१०२७०२८

(श्रोत: जिल्ला प्रशासन कार्यालय, ललितपुर)

८.२ विपद् व्यवस्थापन

८.२.१ जिल्लास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति

जिल्लाको विपद् व्यवस्थापन लागी सो जिल्लाको जिल्ला प्रशासन कार्यलयले नेतृत्वदायी भुमिका हुने गर्दछ। विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ अनुसार जिल्लास्तरमा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्नको लागि देहाय बमोजिमको जिल्लास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति रहने गरी व्यवस्था छ ।

तालिका नं. ८.२.१ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको नामावली

क्र.सं.	पद	नाम	सम्पर्क नं
१	अध्यक्ष, प्रमुख जिल्ला अधिकारी	तुलसी बहादुर श्रेष्ठ	९८५१२२७७७७
२	प्रतिनिधि, जिल्ला समन्वय समिति	दिनेश प्रसाद थानी	९८५१०५५५४०
३	प्रमुख, ललितपुर महानगरपालिका	चिरी बाबु महर्जन	९८५१०२२७२३
४	प्रमुख, गोदावरी नगरपालिका	गजेन्द्र महर्जन	९८५१२६००१६
५	प्रमुख, महालक्ष्मी नगरपालिका	हरि गोविन्द श्रेष्ठ	९८५१२०१६५४
६	अध्यक्ष, बागमती गाउँपालिका	वीर बहादुर लोप्चन	९८५५०८८६८८
७	अध्यक्ष, महाकाल गाउँपालिका	गणेश बहादुर के.सी.	९८५१३४००१७
८	अध्यक्ष, कोन्ज्योसोम गाउँपालिका	कृष्ण मान लामा	९८४३०७०३५८
९	प्रतिनिधि, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	प्रमुख जिल्ला स्वा.का.	९८५१२५५२१५
१०	नेपाली सेना प्रमुख	केशर बहादुर बुढाथोकी	९८५११०८२७७
११	नेपाल प्रहरी प्रमुख	शेखर खनाल	९८५१२२५५५५
१२	शसस्त्र प्रहरी बल प्रमुख	सरेन्द्र राज रंजित	९८५१२७२०३३
१३	प्रतिनिधि, जिल्ला पुर्वाधार विकास कार्यालय	दिपक राज भट्ट	९८५११६१६१२
१४	प्रमुख, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	बाबुराजा महर्जन	९८४१३३०४२
१५	प्रमुख, गैसस महासंघ		
१६	प्रमुख, उद्योग बाणिज्य महासंघ		
१७	प्रमुख, नेपाल पत्रकार महासंघ		
१८	प्रतिनिधि, नेपाली कांग्रेस		
१९	प्रतिनिधि, नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी एमाले		
२०	प्रतिनिधि, नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी एकीकृत माओवादी		
२१	अधिकृत, जिल्ला प्रशासन कार्यालय		

८.२.२ विषयगत क्षेत्र, अगुवा तथा सहयोगी संस्थाहरू

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग सहकार्य तथा समन्वय गरी पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई प्रभावकारी तवरले कार्यान्वयन गर्नका लागि जिल्ला स्तरमा कार्यरत संघ-संस्थाहरूलाई पनि विभिन्न विषयगत क्षेत्रहरूमा विभाजन गर्ने कार्य गरिएको छ । यी विषयगत क्षेत्र तथा सहयोगी संस्थाका प्रतिनिधिहरूको सक्रिय संलग्नता योजना तर्जुमाको शुरूकै चरणबाट रहने गरेको छ ।

तालिका नं. ८.२.२: विभिन्न विषयगत क्षेत्र, अगुवा तथा सहयोगी संस्थाहरू

क्र.सं.	विषयगत क्षेत्र	अगुवा निकाय तथा संस्था	सहयोगी संस्थाहरू
१	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन, खोज तथा उद्धार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	सुरक्षा निकायहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, नेपाल पत्रकार महासंघ, एफ एम, रेडियो, टेलिभिजन, स्थानीय तहहरू, नेपाल स्काउट, वारुणयन्त्र
२	खाद्य	कृषि ज्ञान केन्द्र	स्थानीय तहहरू, उद्योग वाणिज्य संघ, खाद्य अनुसन्धान प्रयोगशाला, नेपाल खाद्य संस्थान, साल्ट ट्रेडिङ, जिल्ला पशुसेवा कार्यालय, भेटिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा केन्द्र
३	शिक्षा तथा संरक्षण	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, पत्रकार महासंघ, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, शिक्षक महासंघ, अन्य गैससहरू
४	खानेपानी तथा सरसफाई	खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, पत्रकार महासंघ, काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड, खानेपानी वितरणमा संलग्न व्यवसायी, स्थानीय तहहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
५	स्वास्थ्य तथा पोषण	जन-स्वास्थ्य कार्यालय	जिल्ला स्थित अस्पतालहरू, स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी, उपस्वास्थ्य चौकी, खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना, खानेपानी संस्थान, स्वास्थ्यक्षेत्रसँग सम्बन्धित कार्यमा संलग्न सरकारी तथा गैरसरकारी कार्यालयहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
६	पुर्नस्थापना तथा पुनर्निर्माण	जिल्ला समन्वय समिति	स्थानीय तहहरू, डिभिजन सडक कार्यालय, जलश्रोत तथा सिंचाई, विद्युत प्राधिकरण, खानेपानी, नेपाल टेलिकम, यातायात व्यवसायी, सुरक्षा निकायहरू, पूर्वाधार विकास कार्यालय ललितपुर, शहरी विकास कार्यालय, भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय, Habitat for Humanity Nepal

(श्रोत विपद् व्यवस्थापन समिति, ललितपुर)

द.३ जिल्ला प्रहरी परिसर तथा मातहतका इकाईको विवरण

तालिका नं. द.३: जिल्ला प्रहरी परिसर तथा मातहतका इकाईको विवरण

सि.न.	कार्यालयको नाम	कार्यालयको नम्बर	कैफियत
१	जिल्ला प्रहरी परिसर ललितपुर जावलाखेल	५४२१२०७, ५४५१०५५, ५४२१०५४, ५४१०३३, ५४२२०४५, ९८५१२९४५५५	
२	प्रहरी वृत्त सातदोवाटो ललितपुर	५५५४२२०, ९८५१२८३०२९	
३	ट्राफिक प्रहरी परिसर सातदोवाटो ललितपुर	९८४३३४८७३४	
४	प्रहरी वृत्त चापागाउँ ललितपुर	५५७०५११, ९८५१२८३०११	
५	प्रहरी प्रभाग हरिसिद्धि ललितपुर	९८५१२८५६६८	
६	प्रहरी प्रभाग बाडेगाउँललितपुर	९८५१२८३०२३	
७	प्रहरी प्रभाग ईमाडोल ललितपुर	९८५१२८५९७७	
८	प्रहरी चौकीटिकाथली ललितपुर	९८५१२९३१०५	
९	प्रहरी प्रहरी प्रभाग लुभु ललितपुर	९८५१२८५५५९	
१०	प्रहरी प्रहरी प्रभाग बुङ्गगती ललितपुर	९८५१२९००८०	
११	प्रहरी प्रहरी प्रभाग मंगलबजार ललितपुर	५५३८३३०, ९८५१२८३१२४	
१२	प्रहरी प्रहरी प्रभाग सानेपा ललितपुर	५५२१५४८, ९८५१२९४५००	
१३	वडा प्रहरी का। लगनखेल ललितपुर	९८५१२९००८२	
१४	प्रहरी प्रहरी प्रभाग पुलचोक ललितपुर	९८५१२९०४००	
१५	प्रहरी प्रहरी प्रभाग बालकुमारी ललितपुर	९८५१२८६८०१	
१६	प्रहरी प्रहरी प्रभाग पाटनढोका ललितपुर	९८५१२९०४०२	
१७	प्रहरी प्रहरी प्रभाग बल्खु ललितपुर	९८५१२९४५०३	
१८	प्रहरी प्रहरी प्रभाग लाकुरीभञ्ज्याङ्ग ललितपुर	९८५१२८५६६९	
१९	प्रहरी प्रहरी प्रभाग चुनिखेल ललितपुर	९८५१२९०२०७	
२०	प्रहरी प्रहरी प्रभाग फर्सिडोल ललितपुर	९८५१२९५२०७	
२१	प्रहरी चौकी टिकाभैरव ललितपुर	९८५१२९७७७३	
२२	इलाका प्रहरी कार्यालय टुङ्गुन ललितपुर	९८५१२९७७७२	
२३	प्रहरी चौकी भट्टेडाडा ललितपुर	९८५१२९७७७१	
२४	प्रहरी चौकी आश्राङ ललितपुर	९८५१२९७७७४	
२५	प्रहरी चौकी गिम्दी ललितपुर	९८५१२९११००	
२६	प्रहरी चौकी कालेश्वर ललितपुर	९८५१२९११०१	
२७	प्रहरी चौकी लेले ललितपुर	९८५१२९७७७५	
२८	ईप्रका कोन्ज्योसोम ललितपुर	९८५१२९७७७६	
२९	मन्त्रीक्वाटर हरिहर भवन लपु	५४२१८३९	
३०	प्रहरी बिट सानेपा ललितपुर	९८५१२९४५०२	
३१	प्रहरी प्रहरी प्रभाग हनुमाथान ललितपुर	९८५१२९०४०१	

सि.न.	कार्यालयको नाम	कार्यालयको नम्बर	कैफियत
३२	प्रहरी प्रहरी प्रभाग धापाखेल ललितपुर	९८५१२८३२३५	
३३	प्रहरी प्रहरी प्रभाग गोदावरी ललितपुर	९८५१२८५६६७	
३४	अस्थायी प्रहरी विट प्याङगाउँललितपुर		
३५	प्रमुख जिल्ला अधिकारी निवास गार्ड ललितपुर	५५२३०५१	
३६	प्रहरी विट मछिन्द्रमार्ग ललितपुर	९८५१२११४००	
३७	प्रहरी विट सन्तानेश्वर ललितपुर	९८५१२९७९९३	
३८	नख्खु कारागार ललितपुर	९८५१२८५२००	
३९	ट्राफिक जावलाखेल ललितपुर		
४०	ट्राफिक मंगलबजार ललितपुर		
४१	ट्राफिक सानेपा ललितपुर		
४२	ट्राफिक चापागाउँ ललितपुर		
४३	ट्राफिक भैसेपाटी ललितपुर		
४४	पुनरावेदन अदालत ललितपुर		
४५	न्याय परिषद कार्यालय कुपन्डोल ललितपुर		
४६	सामुदायिक प्रहरी सेवा केन्द्र तिखीदेवल ललितपुर	९८५११७९४६९	
४७	सामुदायिक प्रहरी सेवा केन्द्र सानेपा ललितपुर	९८५११७९५९५	
४८	अधौगिक क्षेत्र ललितपुर		
४९	खाद्यान संस्था नख्खु ललितपुर		
५०	विट मछिन्द्रवहाल बुङ्गमती लपु		
५१	रुद्रायणि मन्दिर बुङ्गमती लपु		
५२	बङ्गलामुखी मंगलबजार लपु		
५३	पाटन संग्रालय ललितपुर		

(श्रोत:जिल्ला प्रहरी परिसर ललितपुर)

८.४ तालिकाहरू

तालिका न १ धार्मिक तथा पर्यटकीय क्षेत्र : १०.....	७
तालिका नं.१.११: खेलकुद/खेलकुद मैदान	९
तालिका नं २.४: जनसाङ्ख्यिक विवरण	१८
तालिका नं २ उमेर अनुसार जिल्लाको जनसङ्ख्या : १.१.४.....	१९
तालिका नं २:२.१.४. उमेर अनुसार स्थानीय तहको जनसङ्ख्या	२०
तालिका नं घरको बाहिरी छानोको बनौट अनुसार परिवार संख्या : २.४.२	२४
तालिका नं २.४.२ ..१: घर वा आवासीय इकाइको स्वामित्व	२५
तालिका नं . २.४.२.२ घर जग्गा मा महिलाको स्वामित्व :	२५

तालिका नं:३.४.२ . खाना पकाउन प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या	२६
तालिका नं .२.४ :४.बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने साधन अनुसार परिवार संख्या	२६
तालिका नं .२.४.५ :परिवारले उपयोग गरेका साधन र सुबिधा अनुसार परिवार संख्या.....	२७
तालिका नंजातजाति अनुसार जिल्लाको जनसङ्ख्या :१.६.४.२	२८
तालिका नंस्थानीय तह अनुसार प्रमुख जातीहरुको जनसंख्या :२.६.४.२	२९
तालिका नं .२.४.७ :१.मातृभाषा अनुसार जिल्लाभरको जनसंख्या.....	३२
तालिका २मातृभाषा अनुसार स्थानीय तहको जनसंख्या :२.७.४.	३२
तालिका नं .२.४ :१.८.धर्म अनुसार जिल्लाको जनसंख्या	३५
तालिका नंधर्म अनुसार स्थानीय तहको जनसङ्ख्या :२.८.४.२	३६
तालिका नंजिल्ला :१.१.५.२ .भर जन्म दर्ताको विवरण.....	४०
तालिका नं स्थानीय :२.१.५.२ .अनुसार जन्म दर्ताको विवरण	४०
तालिका नं :१.२.५.२ .जिल्लाभर मृत जनसङ्ख्याको विवरण	४४
तालिका नंउमेर समुहको आधारमा मृत्युका कारणहरु :२.२.५.२	४४
तालिका नंजिल्लामा बसाइसराइको अवस्था :१.३.५.२	४५
तालिका नंसाइसराइको अवस्थास्थानीय तहमा ब :२.३.५.२	४७
तालिका नंबसाइसराइका कारणहरु :३.३.५.२	६०
तालिका नंअपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु :६.२	६१
तालिका नं .२.६.१: स्थानीय तहअनुसार अपाङ्गताको प्रकृति	६३
तालिका नं.१.३ .१स ललितपुरको हालका प.स.जि :दाधिकारीहरु	६६
तालिका नं.१.३ .२ :हालसम्मका जिल्ला समन्वय अधिकारीहरु	६७
तालिका नं.१.३.३स ललितपुरमा हाल कार्यरत कर्मचारीहरु.स.जि :	६७
तालिका नं ३.१.४ : जिल्ला समन्वय समितिका पूर्व पदाधिकारीहरु.....	६८
तालिकां नंस्थानीय तहका जनप्रतिनिधिको विवरण :१.२.३	६९
तालिकांस्थानीय तहका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरु :२.२.३ .नं	७२
तालिका नं. ४.१: उमेर, लिङ्ग र पेशा अनुसार आर्थिक रुपले सक्रिय जनसङ्ख्या	७४
तालिका नं. ४.२दश वर्ष र सोभन्दा माथिका आर्थिक अवस्था :	८७
तालिका नंदश वर्ष र सोभन्दा माथिका बेरोजगार जनशक्ति :३.४	८८
तालिका नं :१.१.५ .सामुदायिक विद्यालय विवरण	८९
तालिका नंसंस्थागत विद्यालयको विवरण :२.१.५	९५
तालिका नंहरुसामुदायिक सिकाइ केन्द्र :३.१.५	१०५

तालिका नं. ६स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने इकाईहरु :२.	१०८
तालिका नं. ६जिल्लामा मुख्य रहेका अस्पतालहरु ३.	१०९
तालिका नं :क ४.६.स्थानीय तहमा रहेका स्वास्थ्य इकाई.....	११०
तालिका ६.४ख .: स्थानीय तहमा रहेका स्वास्थ्य इकाई	१११
तालिका नंस्थानीय तह अनुसार स्वास्थ्य ५.६ . संस्थाको विवरण.....	१११
तालिका नं बालीहरुको उत्पादन विवरणमुख्य खाद्यान्न :२.१.७	११५
तालिका नंस्थानीय तहहरुमा बालीको प्राथमिकता :३.१.७	११६
तालिका नंस्थानीय तहहरुमा बालीको प्राथमिकता :४.१.७	११८
तालिका नं स्थानीय तहहरुमा बालीको :५.१.७ .प्राथमिकता.....	११९
तालिका नं विवरणपशुपंक्षीको संक्षिप्त १.२.७	१२३
तालिका नं २.२.७ .कार्यक्रम सञ्चालन गर्न प्राथमिकता प्राप्त स्थानीय तहहरुको विवरण.....	१२३
तालिका नंव्यवस्थापनको आधारमा वन क्षेत्र :२.३.७	१२६
तालिका नं ८ ल्लास्थित सरकारी कार्यालय र त्यहाँकाजि :१.प्रमुखहरु	१२७
तालिका नं १.२.८ .जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको नामावली....	१३०
तालिका नंविभिन्न :२.२.८ . विषयगत क्षेत्र, अगुवा तथा सहयोगी संस्थाहरु	१३१
तालिका नं :३.८ .जिल्ला प्रहरी परिसर तथा मातहतका इकाईको विवरण.....	१३२

-*****-

जिल्ला सभा २०८० असार २६ गते

जिल्ला सभामा उपस्थित महानुभावहरु

त्रैमासिक समीक्षा २०८० माघ २४ गते

त्रैमासिक समीक्षामा प्रस्तुतिकरण दिनुहुँदै

क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रम २०८० फागुन २६ गते

क्षमता विकास कार्यक्रम बोल्लै जिल्ला समन्वय अधिकारी २०८० फागुन २६ गते

गोदावरी न. पा. मा संचालीत विपद व्यवस्थापन र वातावरण संरक्षण सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम २०८० चैत्र १९ गते

बागमती गा पा मा संचालीत विपद व्यवस्थापन र वातावरण संरक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम २०८० चैत्र १८ गते

महालक्ष्मी न पा मा संचालन गरिएको FRA अभिमुखीकरण कार्यक्रम २०८० पुस २४ गते

महालक्ष्मी न पा मा संचालन गरिएको FRA अभिमुखीकरण कार्यक्रम २०८० पुस २४

जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय ललितपुर

पाटन दरवार स्क्वायर, ललितपुर